

FAALİYET RAPORU 2003

İçindekiler

- 1 Kurumsal Profil
- 3 Başlıca Finansal Göstergeler ve Rasyolar
- 6 Yönetim Kurulu Başkanı'ndan Mesaj
- 10 Yönetim Kurulu
- 12 Genel Müdür'ün Mesajı
- 18 İcra Kurulu
- 20 Üst Yönetim
- 22 Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler
- 25 Bankacılık Sektöründeki Gelişmeler
- 26 1863'ten 2004'e
- 28 Görünüm ve Stratejiler
- 46 İştirakler
- 52 Bağımsız Denetim Raporu

Bu faaliyet raporunda kullanılan fotoğraflar, T.C. Ziraat Bankası'nın kurumsal tarihinin farklı kesitlerine tanıklık etmiş olan evrak, araç, gereç ve belgelerin görselleridir.

Orijinalleri, ülkemizin ilk bankacılık müzesi olan T.C. Ziraat Bankası Müzesi'nde (Ankara) sergilenmekte olan bu eserler, 140 yıllık bankacılık tarihimizin eşsiz göstergeleridir.

Müze, aynı zamanda, Cumhuriyetimizin ilk yıllarından günümüze kadar alınan eserlerden oluşan paha biçilmez değerdeki bir resim koleksiyonuna da ev sahipliği yapmaktadır.

Faaliyet raporunun kapağında yer alan görsel detay, T.C. Ziraat Bankası'nın 1937 Selanik Fuarı'nda kazandığı beratıtan alınmıştır. Bu detay, çalışan insanları, köylü ve çiftçileri tasvir etmektedir.

140. yıl

Sağlam köklerimiz gelecekteki büyümemizin teminatıdır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Niş kenti valisi Mithat Paşa, 1863'te Memleket Sandıkları'nın yapılanmasına öncülük eder. Devlet eliyle kurulmuş ve devlet güvencesiyle işleyen ilk tarımsal finans kurumu olan Memleket Sandıkları'nın kuruluşunun üzerinden bugün tam 140 yıl geçmiştir...

2004 yılına girdiğimizde, T.C. Ziraat Bankası, ilk temellerini oluşturan Memleket Sandıkları'nın tarım kesimi ile sınırlı olan misyonunu, "tüm topluma çağdaş bankacılık hizmetleri götürmek olarak" tanımlamış, güçlü, dünya çapında tanınan bir kurum olarak karşımızdadır...

*T.C. Ziraat Bankası kurucusu
Mithat Paşa'nın yağlı boya tablosu.*

T.C. Ziraat Bankası'nın geçmişi, yakın tarihimize ışık tutmaktadır: Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde faaliyete başlayan Banka, Kurtuluş Savaşı'nın tüm zorluklarını yaşamış, Cumhuriyetimizin ilanını takiben genç Cumhuriyetin kalkınma ve büyüme hamlesinde kilit bir rol oynamıştır.

Ulusal pazarındaki rakipsiz yaygınlığı ve kendisine duyulan güven, T.C. Ziraat Bankası'nı güçlü kılmaktadır. Banka, kurumsal tarihi boyunca uluslararası piyasalarda yüksek kabul görmüş; risk puanı, Türkiye Cumhuriyeti ile eşdeğer olmuştur.

Bireysel, kurumsal, ticari ve tarımsal bankacılık alanlarında toplam 10 milyonu aşkın müşteriye hizmet vermekte olan T.C. Ziraat Bankası'nın toplam varlıkları, 2003 yılının sonunda 46.6 katrilyon TL'ye ulaşmıştır. Ülkemizin en büyük bankası olan T.C. Ziraat Bankası, "The Banker" dergisi tarafından yayınlanan sıralamaya göre Avrupa'nın 69., dünyanın ise 141. en büyük bankasıdır.

Logosundaki başak figürü, günümüzün gelişmiş ekonomik yapısının tarıma dayalı köklerini, verimliliği ve tarımsal kesimin ülkemiz için önemini; Türkiye Cumhuriyeti kısaltması ise Bankanın kamu kimliğini ve gücünü betimlemektedir.

T.C. Ziraat Bankası, ülkemizin en köklü, en eski ve en saygın markasıdır. Bankanın sağlam kökleri geleceğinin teminatını oluşturmaktadır.

1807-1888 yıllarında Memleket Sandığı olarak kullanılan sandık.

Başlıca finansal göstergeler ve rasyolar

(2002 ve 2003 yıllarına ait tablolar TL'nin 31.12.2003 tarihindeki satın alma gücü ile ifade edilmiştir.)

	2003	2002
Toplam Aktifler	46,655	42,944
Likit Aktifler	6,079	4,783
Menkul Kıymetler	28,133	23,489
Krediler, Net	5,498	5,428
Mevduat	33,852	31,855
Özkaynaklar (Kâr dahil)	5,833	4,741
Faiz Gelirleri	10,562	13,281
Faiz Giderleri	7,071	9,644
Kurumlar Vergisi Öncesi Kâr	1,819	704
Net Kâr	1,072	178

T.C. Ziraat Bankası - Ratingler (Nisan 2004 itibariyle)

Standard & Poor's	Yabancı para kredi	B+/B
	Mevduat sertifikaları	B+/B
	Görünüm	Pozitif
FITCH	Yabancı para	B+/B
	Ulusal para	BBB+
	Görünüm	Durağan
Moody's	Banka mevduatı	B3/NP
	Mali güç	E+
	Görünüm	Pozitif

Kurumsal Künye

1,131 şube

9 yurt dışı şube

24 bölge başkanlığı

25 finansal ve hizmet iştiraki

21,794 çalışan

T.C. Ziraat Bankası finansal ve hizmet şirketlerinin oluşturduğu bir grubun önderidir.

Şube ağına ek olarak, sahip olduğu bu geniş iştirak yapılanması, Bankanın finansal kiralamadan portföy yönetimine, bireysel emeklilikten yatırım aracılığına kadar finansal hizmetlerin farklı sahalarında entegre hizmet vermesini sağlamaktadır.

Yurt dışı iştirakler

Ziraat Bank International AG > Almanya < (Bankacılık)

Turkish Ziraat Bank Bosnia DD > Bosna Hersek < (Bankacılık)

Ziraat Bank (Moscow) CJSC > Rusya Federasyonu < (Bankacılık)

Kazakhstan-Ziraat International Bank > Kazakistan < (Bankacılık)

Uzbekistan-Turkish Bank (UT Bank) > Özbekistan < (Bankacılık)

Turkmen Turkish Commercial Bank (TTC Bank) > Türkmenistan < (Bankacılık)

Azerbaycan Türkiye Şhimdar Kommersiya Bank > Azerbaycan < (Bankacılık)

Banque du Bosphore > Fransa < (Bankacılık)

T.C. Ziraat Bankası yurt dışında en yaygın yapılanmaya sahip olan Türk bankasıdır.

Yurt dışı şubelerinin yanı sıra 8 farklı ülkedeki iştirak bankaları, Bankanın, global piyasalara erişim kabiliyetini ve rekabet gücünü yükseltmektedir.

Yurt içi iştirakler

Başak Sigorta A.Ş. (Sigortacılık)

Başak Emeklilik A.Ş. (Bireysel emeklilik)

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. (Finansal kiralama)

Ziraat Yatırım A.Ş. (Yatırım hizmetleri aracılığı)

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. (Portföy yönetimi)

Bileşim Ziraat-Halk Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.
(ADK ve ödeme sistemleri hizmet sağlayıcısı)

FINTEK A.Ş. (Teknoloji hizmet sağlayıcısı)

Arap Türk Bankası A.Ş. (Bankacılık)

T.C. Ziraat Bankası'nın iştirakleri hakkındaki detaylı bilgiler bu raporun 46. sayfasında yer almaktadır.

Yönetim Kurulu Başkanı'ndan Mesaj

Yeni bin yıl ile birlikte ülkemiz yeni bir döneme girmiştir. Ekonomik sorunların çözümü kadar şeffaf, topluma hesap veren bir devlet yapısına geçilmesi yönünde de çok önemli çalışmalar yapılmaktadır.

T.C. Ziraat Bankası'nın değerli müşterileri, çalışanlarımız ve iş ortaklarımız,

140. faaliyet yılınızı kutlamanın gurur ve mutluluğu içindeyiz.

T.C. Ziraat Bankası'nın bir buçuk asra yaklaşan yaşı ve taşıdığı tarihi miras, bizden önce bu bankaya hizmet eden herkes gibi, bizleri de heyecanlandırmakta işimize tutkuyla sarılmamıza neden olmaktadır. Sözü ettiğimiz bu uzun zaman dilimi süresince, devlet yapımızın değişmesinden Büyük Bunalım'a, Dünya Savaşları'ndan Kurtuluş Savaşı'na kadar ülke ve dünya tarihinin farklı aşamaları yaşanmıştır.

T.C. Ziraat Bankası yüce önder Atatürk'e bankacılık hizmeti vermiş bir bankadır. Yine Bankamız, kurulduğu günden bu yana milyonlarca çiftçiye, köylüye, esnaf ve sanatkara, sanayici ve tüccara bankacılığın hemen her alanında hizmet vermiştir.

Bankamız, ülkemizin ekonomik kalkınma sürecinde de değişik görevler üstlenmiş ve sosyal güvenlik sistemimize de önemli katkılar yapmış bir kurumdur. T.C. Ziraat Bankası, TCMB'nin mevcut olmadığı il ve ilçelerimizde merkez bankacılığının görevlerini de ifa etmektedir.

Dönüşüm

Yeni bin yıl ile birlikte ülkemiz yeni bir döneme girmiştir. Toplumun her kesimince arzulanan ekonomik istikrarın kalıcılığı yolundaki mücadele yoğunlaşmıştır. Ekonomik sorunların çözümü kadar şeffaf, topluma hesap veren bir devlet yapısına geçilmesi yönünde de çok önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Türkiye'nin 2003 yılında attığı adımlar ve elde ettiği sonuçlar cesaret vericidir. Kamu otoritesi, geçmiş dönemlerde benzeri görülmemiş bir şekilde, ülkemiz ekonomisini ve devlet yapısını gelişmiş ülkeler seviyesine yükseltecek köklü ve kararlı çalışmaları başlatmıştır.

Yönetim Kurulu Başkanı'ndan Mesaj

Görevimiz T.C. Ziraat Bankası'nı model bir markaya dönüştürmektir. Gerçekleştirmekte olduğumuz yaygın ve derin değişim projesi ile kamu bankacılığının ülkemizdeki kimliğini köklü bir şekilde değiştiriyoruz.

Keza, tüm bu çabalar ekonomik ve sosyal yaşamın farklı cephelerinde hızla sonuç vermeye başlamıştır. Ekonomik istikrar programının 2003 yılı sonuçları hedefleri aşarken; sosyal hayatı, insan haklarını ve hukuk sistemini iyileştirmeye yönelik önemli düzenlemeler de yasalaşmış ve uygulamaya koyulmuştur.

Tüm bu çabalar Türkiyemizin uluslararası görünümüne ve statüsüne de önemli oranda yansımaktadır. Ekonomik cephede, ülkemizin risk puanı tarihi düşüşler kaydederken, derecelendirme kuruluşları birbirinin peşi sıra ülkemizin kredi derecesini artı yönde güncellemektedirler.

Uluslararası politika cephesinde ülkemiz önemli başarılar elde etmektedir. Irak Savaşı sorunsuz atlatılmış, ekonomi yanı başımızdaki bu gelişmeden zarar görmemiştir. Uzun yıllardan beri süregelen Kıbrıs sorununda izlenen kararlı ve tutarlı politika, bu milli davadaki haklılığımızı uluslararası kamuoyuna daha kuvvetli bir şekilde duyurabilmemizi olanaklı kılmaktadır. Diğer taraftan tüm bu gelişmeler Türkiye'yi AB ile çok yakınlaştırmış; ülkemiz, AB'ye katılım yolunda önemli adımlar atmıştır. Aralık 2004'te, ülkemize müzakere tarihi verileceğine dair kanaat, hiç olmadığı kadar yaygın ve kuvvetlidir.

Kamu bankacılığı

Kısaca özetlediğimiz bu ekonomik görünüm içinde bankacılık da değişmektedir. Ülkemizde şeffaf ve gerçek bankacılık dönemi başlamıştır. Sektördeki oyuncular, paradan faiz kazanma döneminin bittiğini görmüşler; kriz sonrası ayakta kalan bankalar, gerçek bankacılığın gereklerini strateji ve iş süreçlerine tatbik etme çabasına girmişlerdir.

Bu süreçte kamu bankacılığı da değişmeye başlamıştır. Kamu bankaları, son yıllarda gerçekleştirilen köklü çalışmalar ile özerk birer yönetime kavuşturulmuşlar; tüm faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliği gözeten bir özel sektör anlayışı ile yeniden yapılandırılmışlardır.

Kamu bankacılığının bu yeniden yapılanma döneminde Bankamıza önemli görevler düşmüştür. Bunlardan ilki, T. Emlak Bankası'nın bünyemize katılması olmuştur. Zaman içinde kuruluş misyonundan uzaklaşan ve mali gücü zayıflayan T. Emlak Bankası, Bankamıza devredilmiştir. Birleşmenin tüm gerekleri her iki bankanın milyonlarca müşterisine verilen hizmetlerde herhangi bir aksama ve kesintiye yol açmaksızın hızla tamamlanmıştır.

T.C. Ziraat Bankası: Görevimiz, gücümüz ve yarınlar

Görevimiz, T.C. Ziraat Bankası'nı örnek, global bir markaya dönüştürmektir.

Bu temel hedefimizin arkasında yer alan bir diğer önemli görevimiz ülkemizde kamu bankacılığı hakkındaki yaygın algıyı değiştirmek ve kamu bankacılığını etkin ve verimli kılmaktır.

Bugün T.C. Ziraat Bankası ülkemiz nüfusunun tümüne erişebilmektedir. Türkiye'nin en yaygın finansal hizmet sunum platformuna sahibiz. Benzer şekilde yurt dışı piyasalarda da herkesçe arzulanan yüksek bir kredibiliteye sahibiz.

T.C. Ziraat Bankası ismi emanet ve güven müessesesi olan bankacılıkta "güveni" tanımlamaktadır. Yakın tarihimizde yaşadığımız her türlü ekonomik iniş-çıkışta Bankamız, halkımızın varlıklarını emanet ettiği ve bazen de koşarak sığındığı güvenilir bir liman olmuştur.

Ülkemizin en köklü, en eski ve en saygın markasına sahibiz. Bu gerçek, görevimizi eksiksiz yerine getirmemiz için gerekli olan çok değerli bir yapıtaşını oluşturmaktadır. Sağlam köklerimiz, gelecekte kaydedeceğimiz büyümenin teminatıdır.

Sahip olduğumuz geniş müşteri tabanı, insan kaynağımız ve profesyonel ekibimiz büyümemizi ve Bankamızı ileriye taşımamızı sağlayacak en önemli varlıklarımızdır.

Geleceğe güvenle bakıyoruz.

Saygılarımla,

Zeki Sayın
Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu

1 M. Zeki SAYIN

Yönetim Kurulu Başkanı

2 Prof. Dr. İlhan ULUDAĞ

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

3 Can Akın ÇAĞLAR

İcra Kurulu Başkanı

Genel Müdür

4 Erol BERKTAŞ

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

Şube Dışı Kâr Merkezleri

5 Nurzahit KESKİN

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

Destek Hizmetleri

6 Murat ULUS

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

Krediler

7 Mehmet MUMCUOĞLU

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

Risk Yönetimi ve Kontrol

8 Dr. Mustafa ÜNAL

Yönetim Kurulu Üyesi

9 Osman ARIOĞLU

Yönetim Kurulu Üyesi

10 E. Süha ÇAYKÖYLÜ

Yönetim Kurulu Üyesi

11 Burhanettin AKTAŞ

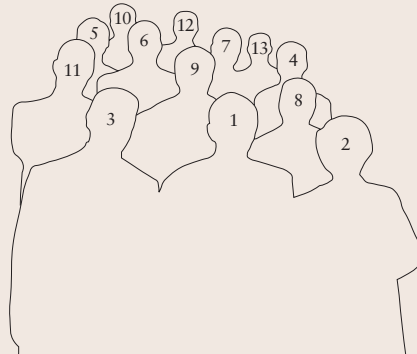
Yönetim Kurulu Üyesi

12 Abdullah YALÇIN

Denetçi

13 Süleyman SAYGI

Denetçi

Genel Müdür'ün Mesajı

Ülkemizin en büyük ve en yaygın bankasını, etkin, verimli ve kârlı bir kuruma dönüştürmeyi hedefleyen uzun soluklu değişim stratejimiz, mali ve operasyonel boyutlardaki meyvalarını 2003 yılında vermeye başlamıştır.

Performans

T.C. Ziraat Bankası 2003 yılında başarılı bir performans kaydetmiştir.

Ülkemizin en büyük ve en yaygın bankasını, etkin, verimli ve kârlı bir kuruma dönüştürmeyi hedefleyen uzun soluklu değişim stratejimiz, mali ve operasyonel boyutlardaki meyvalarını 2003 yılında vermeye başlamıştır.

Toplam varlıklarımız reel %9 artış kaydederek 46.6 katrilyon TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönem itibariyle, milyonlarca mudinin Bankamıza emanet ettiği tasarruflar %6.2 artış göstermiş ve toplam mevduat hacmimiz 33.8 katrilyon TL olmuştur. Plasman hacmimiz ise, 2002'ye göre %17.3'lük artış ile 5.4 katrilyon TL olarak kaydedilmiştir.

Bankamız, 2003 yılı faaliyetleri sonucunda 1,072 trilyon TL net kâr elde etmiştir. Aynı dönemde özkaynaklarımız 5.8 katrilyon TL olurken, sermaye yeterlilik rasyomuz ise %95 oranında gerçekleşmiştir.

Özel sektör anlayışı

2000'li yıllar ile birlikte Türkiye ekonomisi derin ve yaygın bir kriz sürecine girmiştir. Makroekonomiyi derinden sarsan kriz, bankacılığı da etkilemiş; sisteme ve bankacıya olan güven büyük yara almıştır. Bu sürecin sonunda, özel sektör bankacılığı hızlı bir kabuk değişimine girmiş; devletin sermayedarı olduğu bankaların ise özel sektör yaklaşımı ile yönetilmelerinin gereği herkesçe kabul görmüştür.

Bu gelişmelerin bir sonucu olarak, 25 Kasım 2000 tarihinde Türk bankacılık sektöründe önemli bir değişime zemin hazırlayacak olan ve kamu bankalarının yeniden yapılandırılmalarını ve özelleştirilmelerini öngören 4603 sayılı yasa kabul edilmiştir.

Genel Müdür'ün Mesajı

T.C. Ziraat Bankası, kanununun gereklerini kısa sürede tamamlamış ve tarihinin en köklü değişimini gerçekleştirme sürecine girmiştir. Bu değişim kapsamında mali yeniden yapılanma tamamlanmış olup banka çaplı operasyonel yapılanma çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir.

Bankamız artık bir KİT değildir. Kamu sahipliğinde, özel sektör yapı ve çalışma karakteristiğinde bir anonim şirkettir. Bu hukuki dönüşüm, T.C. Ziraat Bankası'na özel sektör yönetim ve işleyiş anlayışının hakim kılınmasını sağlamıştır.

Bu değişim, sürdürülebilir başarımızın temellerini atmıştır.

1928 yılında T.C. Ziraat Bankası için özel olarak ressam İbrahim Çallı tarafından yapılan "Harman" isimli yağlı boya tablo. (4.5x5.3 m.)

T.C. Ziraat Bankası, kanunun gereklerini kısa sürede tamamlamış ve tarihinin en köklü değişimini gerçekleştirme sürecine girmiştir. Bu değişim kapsamında mali yeniden yapılanma tamamlanmış olup banka çaplı operasyonel yapılanma çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir.

Bankamız artık bir KİT değildir. Kamu sahipliğinde, özel sektör yapı ve çalışma karakteristiğinde bir anonim şirkettir. Bu hukuki dönüşüm, T.C. Ziraat Bankası'na özel sektör yönetim ve işleyiş anlayışının hakim kılınmasını sağlamıştır.

Bu değişim, sürdürülebilir başarımızın temellerini atmıştır.

Bankacılık piyasasının en büyüğü

T.C. Ziraat Bankası, Türk bankacılık sektörünün en büyük oyuncusu ve piyasa yapıcısıdır.

2003 yılı itibariyle aktif büyüklüğü anlamında bankacılık sektörünün yaklaşık %20'sini temsil eden Bankamız, sistemdeki mevduatın %23'üne sahiptir. Bu hacimler ve konumumuz, Bankamızın piyasa yapıcısı kimliğini pekiştirmektedir. T.C. Ziraat Bankası'nın temsil ettiği güç, bizim bankacı olarak taşıdığımız ağır mesleki sorumluluğu da tanımlamaktadır. Sorumluluğumuz sadece mudilerimize karşı olan yükümlülüğümüz ile sınırlı değildir. Bunun çok ötesinde, temsil ettiğimiz mali varlığın ve büyüklüğün bize yüklediği makroekonomik, sektörel ve sosyal sorumluluklar da taşıyoruz.

Bu anlamdaki tek hedefimiz, doğru karar vermek; kararları ile piyasalara örnek olan bir lider görevini ifa etmektir. Kurumsal tüm davranışlarımızı bu basit gerçeğin ışığında icra ettiğimiz sürece geniş anlamda tüm toplumun takdirini ve güvenini kazanan bir banka olmaya devam edeceğiz.

Maliyet eğrimiz ve rekabet gücümüz

Türkiye ekonomisi, 2000'li yıllarda içine düştüğü büyük ekonomik bunalımdan hızla çıkmaktadır. Son iki yıldır, ekonomi büyüme patikasına geri dönmüş; başta ülkemizin kronikleşmiş sorunu olan yüksek enflasyon olmak üzere pek çok yapısal konuda olumlu sonuçlar kaydedilmiştir.

Madencilikten denizciliğe hemen tüm sektörler sürdürülebilir büyüme sürecine girmiştir. Ülke çapında geciktirilmiş yatırımlar bankacılık için büyük bir potansiyele işaret ederken, hane halkının tüketiminde beklenen genişleme bireysel bankacılık faaliyet koluna verdiğimiz önemi doğrulamaktadır.

Genel Müdür'ün Mesajı

Hızlı ve sürdürülebilir büyümenin arifesinde olan bir ekonomide, rekabet gücümüzü iyileştirmemizin gerekli olduğunu biliyoruz. KİT yönetim yaklaşımının, rekabet gücümüz üzerinde yaratmış olduğu olumsuz etkilerin bilincindeyiz. Yaşadığımız köklü değişimin bir parçası olarak maliyet eğrimize gerekli ince ayarı yapmakla meşgulüz. Bu eksendeki organizasyonel çalışmalarımızın büyük bölümünü bitirmiş durumdayız.

Rekabet gücümüzü sürekli kılmak ve kaliteli bir gelir tabanı yaratmak için, teknolojik altyapımızı hızla güncellemeye ve maliyet eğrimizde ek iyileşmeler yaratmaya devam edeceğiz. Bu konuda banka-çaplı pek çok proje, planlı ve yoğun bir çabanın parçaları olarak devam etmektedir. Bu projelerin büyük bölümünün 2004 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

Global ve entegre olmak

T.C. Ziraat Bankası, Türkiye'de ticari ve sınai faaliyetin cereyan ettiği tüm yerleşim birimlerinde mevcuttur.

Bu emsalsiz erişim kabiliyetini kullanarak daha çok müşteriye daha çok ürün satma çabamızı başlatmış bulunuyoruz. Misyonumuzun temelini oluşturan tarımsal bankacılıktan uzaklaşmadan, bankacılığın diğer dallarındaki etkinliğimizi artırmaya kararlıyız. Bireysel bankacılık başta olmak üzere, kurumsal ve ticari bankacılık büyümeyi öngördüğümüz alanlardır. Bu iş sahalarında müşteri ihtiyaçlarına uygun olarak tasarlanan sayısız ürün ve hizmetin sunumu 2004 yılında yapılacaktır. Faaliyetlerimize kazandıracığımız bu ivme, ulusal pazarımızdaki rakipsiz büyüklüğümüzü farklı iş kolları bazında da pekiştirmemizi sağlayacaktır.

Nihai hedefimiz, T.C. Ziraat Bankası'nı yüksek katma değer yaratma gücüne sahip global bir bankaya dönüştürmektir. Halen yurt dışında mevcut olan bankacılık iştiraklerimiz, bizi bu hedefimize bir nebze de olsa yakınlaştırırken, yurt içinde faaliyet gösteren ve geniş bir müşteri kitlesine hizmet vermekte olan finansal hizmet şirketlerimiz, bize entegre bir finansal hizmet kabiliyeti kazandırmaktadır.

Global ve entegre hizmet kabiliyetimizi, yaygın erişim gücümüz ve on milyonlar ile ifade ettiğimiz müşteri tabanımızla harmanladığımızda, T.C. Ziraat Bankası, 140 yıllık markasının gerçek değerini performans neticelerine aktarmaya ve katma değere dönüştürmeye başlayacaktır.

2004

2004 yılı T.C. Ziraat Bankası için bir milat olacaktır. Hazırlıkları uzun süreden beri titiz ve çok yönlü bir çalışmayla devam eden yeni ürün ve hizmetler, T.C. Ziraat

Bankası'nın ürün gamını çeşitlendirecektir. Hizmet platformunda gerçekleştirmekte olduğumuz yenilikler ise, Bankayı müşterilerinin her türlü finansal ürün ve hizmet ihtiyacını kaliteli bir şekilde cevaplayan, etkin, hızlı ve çağdaş bir kuruma dönüştürecektir.

Önümüzdeki orta vadeli dönem, rekabetin globalleşeceği ve artacağı bir sürece işaret etmektedir.

Bu süreçte

- yaygınlık,
- maliyetler ve
- kalitenin

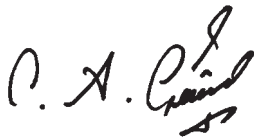
belirleyici olacağını öngörüyoruz.

T.C. Ziraat Bankası'nın, bu üç başlık arasında rakipsiz bir üstünlüğe sahip olduğu konu, ülke çapındaki yaygınlığı, başka bir ifade ile erişim gücüdür. 1,131 şubesi ve 1,462 ATM'si Bankayı ulusal pazarının en yaygın markası kılmaktadır. Bilişim teknolojisi dönüşüm çalışmamız tamamlandığında, gerek maliyetlerimiz gerekse hizmet kalitemiz, sektörümüzde örneği görülmemiş bir hızda iyileşme ve gelişme sürecine girecektir.

T.C. Ziraat Bankası'nın yaşamakta olduğu dönüşüm sürecinde 21,794 çalışmamızın göstermekte olduğu örnek ve özverili çalışma, bizim gurur kaynağımızı oluşturmaktadır.

Ülkemize, insanımıza ve girişimcilerimize olan inancımız tamdır. Türk insanının çalışkan ve girişimci ruhu varoldukça, T.C. Ziraat Bankası, ulusal ve uluslararası pazarlarda yeni başarılarla imza atmaya ve liderliğini yeni yüzyıllara taşımaya devam edecektir. T.C. Ziraat Bankası'na nesiller boyunca güvenmiş tüm Türk halkına ve bizimle çalışan herkese teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla,

Can Akın Çağlar

İcra Kurulu Başkanı ve Genel Müdür

İcra Kurulu

1

2

3

4

5

1 Can Akın Çağlar

İcra Kurulu Başkanı ve Genel Müdür
Murahhas Üye

1962 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ni bitirdikten sonra aynı üniversitenin Para ve Bankacılık master programını tamamladı. ABD Boston Üniversitesi'nde Bankacılık ve Finans dalında master yaptı. 1985 yılında Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nda Bankalar Yeminli Murakıplığı görevine başlayan Çağlar, 1997 yılında Egebank'ta Genel Müdür Yardımcılığı ve daha sonra Ege Yatırım Menkul Değerler'de Genel Müdürlük görevlerinde bulundu. 1998 yılından itibaren özel bir finans kurumunda Genel Müdür olarak görev yaptı. T.C. Ziraat Bankası'na 2003 yılında katıldı.

2 Erol Berktaş

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

1959 yılında doğdu. ODTÜ Mühendislik Fakültesi'nden mezun oldu. Marmara Üniversitesi Bankacılık Enstitüsü'nde master yaptı. 1986-1999 yılları arasında Garanti Bankası'nda Otomasyon, Muhabir İlişkiler, Dış İşlemler, tam yetkili şubelerde, Fon Yönetimi Planlama, Planlama ve Bütçe, Kredi Pazarlama gibi muhtelif müdürlüklerde çalıştı. Çok uluslu bir şirketin muhasebe, mali kontrol ve risk yönetimi müdürlüğü görevini de yapan Berktaş, T.C. Ziraat Bankası'na 2003 yılında katıldı.

3 Murat Ulus

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

1965 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu. ABD Boston Üniversitesi'nde Finansal Ekonomi master programını tamamladı. 1987-1995 yılları arasında Hazine Müsteşarlığı'nda Bankalar Yeminli Murakıplığı görevinde bulundu. 1995-1996 yılları arasında Egebank'ta Genel Müdür Yardımcılığı yaptı. 1996 yılında Asya Finans Kurumu'nun kuruluş görevini üstlendi ve Kurucu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi olarak 2000 yılına kadar görev yaptı. 2001-2003 yılları arasında Okur Ulusal Pazarlama Satış ve Dağıtım Hizmetleri'nde Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevinde bulundu. T.C. Ziraat Bankası'na 2003 yılında katıldı.

4 Mehmet Mumcuoğlu

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

1952 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden mezun oldu. 1977'de Akbank Teftiş Kurulu'nda mesleğe başladı, sonrasında Akbank ve Dışbank'ta müfettişlik, Şube Müdür Yardımcılığı, Personel Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Başkanlığı gibi görevlerde bulundu. Çeşitli özel kuruluşlarda yöneticilik ve danışmanlık yaptı. T.C. Ziraat Bankası'na 2003 yılında katıldı.

5 Nurzahit Keskin

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

1962 yılında doğdu. Anadolu Üniversitesi Afyon İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Lisans, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Uluslararası Bankacılık Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. Çalışma hayatına Marmara Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak başlayan Keskin, daha sonra özel sektöre geçerek uluslararası bir şirkette bağımsız denetçi ve yönetim danışmanı olarak çalıştı. Çeşitli ulusal ve çok uluslu şirketlerde insan kaynakları alanında üst düzey yönetici olarak çalışan Keskin, doktora tez çalışmaları nedeniyle Manchester Üniversitesi'nde bulundu. T.C. Ziraat Bankası'na 2003 yılında katıldı.

Üst Yönetim

1 Can Akın Çağlar

İcra Kurulu Başkanı, Genel Müdür

2 Erol Berktaş

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

3 Murat Ulus

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

4 Mehmet Mumcuoğlu

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

5 Nurzahit Keskin

Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi

6 Atilla Çetiner

Genel Müdür Yardımcısı

Muhabir ve Yurtdışı İlişkiler - İştirakler

7 Aysun Yoltar

Genel Müdür Yardımcısı

Mali Kontrol ve Planlama

8 Cem Özşen (fotoğrafta mevcut değildir)

Genel Müdür Yardımcısı

Hazine Yönetimi

9 Dr. Muzaffer Şahin

Genel Müdür Yardımcısı

Kurumsal, Ticari ve Bireysel Krediler

Takipteki Krediler

10 Emin Çubıkcı

Genel Müdür Yardımcısı

Tarımsal Krediler

11 H. Suphi Kabadayı

Genel Müdür Yardımcısı

Operasyon

12 Lütfi Coşkun Özek

Genel Müdür Yardımcısı

Bireysel Bankacılık

13 Mustafa Nazlıoğlu

Genel Müdür Yardımcısı

Bilanço Konsolidasyon ve Dış Raporlama

Risk Yönetimi ve İç Denetim

14 Senih Boyacıgil

Genel Müdür Yardımcısı

Ticari ve Tarımsal Bankacılık

15 Şeref Aksaç

Genel Müdür Yardımcısı

Organizasyon - İnsan Kaynakları

16 Yusuf Bilmez

Genel Müdür Yardımcısı

Hizmetler

Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

2003 yılının ilk üç aylık döneminde Irak operasyonu ve gelecek dönem maliye politikasının oluşturulmasına yönelik gelişmeler, Türkiye ekonomisini olumsuz etkilemiş, bu durum belirsizlik ortamını beraberinde getirmiştir.

Irak operasyonunun Nisan ayı içerisinde sona ermesi, savaşın olumsuz etkilerinin geçici olmasına yol açmış, olumlu bütçe performansı ise piyasalardaki belirsizlikleri önemli ölçüde azaltmıştır. İktisadi temellerdeki düzelmeye, güven ortamının sağlanması ve kamu kesiminin IMF'ye olan borçlarını uzun vadeye yayması makroekonomik hedeflerin gerçekleşme olasılığını artırmıştır.

*Banka Genel Müdürlük binası Şeref Salonu tavan vitrayı. (9x14 m.)
Corvaja Bazzi (Milano)*

Parasal gelişmeler

Dalgalı kur rejimi altında nominal çapa olarak para tabanının ve para politikası aracı olarak faizlerin etkin bir şekilde kullanılması uygulamasına 2003 yılında da devam edilmiştir.

Para programında belirlenen para tabanı ve net uluslararası rezervlere ilişkin performans kriteri ile net iç varlıklara ilişkin gösterge niteliğindeki hedefler Nisan, Haziran, Eylül ve Aralık ayları itibariyle tutturulmuştur.

Aralık sonu itibariyle, para tabanı üst sınırı 14,900 trilyon TL, net uluslararası rezervler alt sınırı -2 milyar ABD Doları olarak belirlenmiştir. Gerçekleşme ise sırasıyla 14,657 trilyon TL ve -536 milyon ABD Doları olmuş ve performans kriterlerine ulaşılmıştır. Gösterge niteliğinde olan net iç varlıklar da Aralık ayında 25,997 trilyon TL olarak gerçekleşerek 28,400 trilyon TL olan üst sınırın altında kalmıştır.

2003 yılı Mart ayına kadar ABD Doları sınırlı bir düşüş gösterirken, Irak operasyonundaki gelişmeler kurların dalgalı bir seyir izlemesine neden olmuştur. 2002 yıl sonunda 1,640,000 TL civarında olan dolar kuru savaş sonrasında düşüş eğilimine girmiş, ancak Eylül ayı sonundan itibaren döviz arz fazlasındaki azalma ve bankaların bilançolarını düzeltmeye yönelik olarak döviz talep etmeleri döviz kurlarında baskı yaratmasına rağmen, Aralık ayında düşerek 1,390,000 TL olarak gerçekleşmiştir.

2003 yılında finansal istikrarı güçlendirmek ve Irak operasyonunun piyasalardaki etkisini azaltmak amacıyla 20 Mart tarihinde geç likidite penceresi borç verme faiz oranı beş puan düşürülmüş ve %56 olarak belirlenmiştir. Takip eden aylarda ise dış etkenlerin azalması, enflasyon beklentileri, diğer piyasa faiz oranları, döviz kurları ve talep gelişmeleri dikkate alınarak kısa vadeli faiz oranları da indirilmiş, gecelik borçlanma faiz oranı %44'ten %26'ya, borç verme faiz oranı %51'den %31'e, haftalık borçlanma faiz oranı %44'ten %26'ya, geç likidite penceresi borç verme faiz oranı da %56'dan %36'ya düşürülmüştür.

Fiyatlar genel seviyesindeki gelişmeler

Irak operasyonunun yarattığı belirsizlik sonucu uluslararası ham petrol fiyatları ve döviz kurlarındaki gelişmeler maliyetleri artırmış; tarım ve gıda fiyatlarındaki hızlı yükseliş ile kamu fiyat ayarlamaları, 2003 yılının ilk çeyreğinde enflasyondaki düşüş eğiliminin duraklamasına yol açmıştır.

Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

Operasyonun sona ermesiyle birlikte ekonomide güven ortamı yeniden sağlanmıştır. Haziran ayından sonra Türk Lirası'nın yabancı paralar karşısında değer kazanması ve reel ücretlerdeki gerileme verimlilik artışı ile birleşmiş ve maliyet koşullarında iyileşme sağlanmıştır. Gıda ve tarım grubu fiyat artışlarında görülen yavaşlama ve kamu kesiminin enflasyon hedefiyle büyük ölçüde uyumlu fiyatlama politikaları ile iç talep baskısının olmayışı da enflasyondaki düşüşte önemli rol oynamıştır.

Tüketici enflasyonu son 26 yılın en düşük seviyesine ulaşmıştır. Yıllık artış oranları TEFE'de %13.9, TÜFE'de %18.4'tür.

Konsolide bütçe ve iç borç stoku

2003 yılı bütçe uygulaması sonuçlarına göre konsolide bütçe giderleri 140 katrilyon TL olurken, transfer harcamaları %67.4, personel harcamaları ise %21.5 ile bütçeden en büyük payı alan iki kalem olmuştur.

Konsolide bütçe gelirleri ise 100.2 katrilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Gelirlerin %84.1'i vergi tahsilatlarından oluşmuştur. Bütçe açığı 39.8 katrilyon TL olurken, yıllık faiz dışı fazla 18.8 katrilyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

2003 yılı konsolide bütçe toplam borç stoku 202.7 milyar dolara yükselirken, toplam iç borç stoku da %29.7 oranında artarak 194.4 katrilyon TL düzeyine ulaşmıştır.

Dış ticaret

Türkiye'nin dış ticareti 2003 yılında gelişmeye devam etmiştir. 2002 yılında 36.1 milyar dolar olan Türkiye'nin toplam dış satışı %30.5'lik bir artış kaydederek 2003 yılının sonunda 47.1 milyar dolara ulaşmıştır. Benzer şekilde; 2002 yılının sonunda 51.6 milyar dolar olan toplam ithalat hacmi %33.5 artış göstererek 68.8 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Büyüme ve GSMH

2003 yılında Türkiye ekonomisinin büyüme hızı %5.9 olarak gerçekleşmiştir. GSMH değeri cari fiyatlarla 356.7 katrilyon TL olmuştur.

Bankacılık Sektöründeki Gelişmeler

Türk bankacılık sektörü 2004 yılına girerken rekabet edebilir, büyümeye odaklı ve kendini oyunun yeni kurallarına hazırlamış bir görünüm arz etmektedir. Önümüzdeki yıllar, Türk bankacılık sektörünün derinleşmesi, büyümesi ve global rekabete hazırlanması anlamında büyük fırsatlar içermektedir.

Türk bankacılık sektöründe, fondaki bankalar da dahil olmak üzere, 2002 yılının sonunda 40'ı mevduat bankası ve 14'ü kalkınma ve yatırım bankası olmak üzere toplam 54 banka mevcutken, 2003 yılının sonuna gelindiğinde mevduat bankalarının sayısı 36'ya düşerek toplam banka sayısı 50'ye gerilemiştir.

TMSF'deki banka sayısı Aralık ayı itibariyle 2'dir. İmar Bankası'nın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni BDDK'nın 3 Temmuz 2003 tarihli kararı ile kaldırılmıştır.

Bankacılık sektörünün şube sayısındaki azalış devam etmiştir. 2002 yılı sonunda bankacılık sisteminin 6,103 olan toplam şube sayısı, 2003 yılında 5,963'e gerilemiştir. Personel sayısı ise 121,660'tan 123,243'e yükselmiştir.

2003 yılında bankacılık sistemi yavaş da olsa yeniden büyüme seyrine girmiş, mali yapısı düzelmeye başlayan sektör Nisan ayından itibaren tekrar reel sektöre kredi açmaya başlamıştır. Mevduat bankalarının toplam kredileri, Aralık ayında, 2002 yıl sonuna göre nominal %54.5, reel %30.5 oranında artmıştır. Kredilerde görülen bu artışta özellikle TL ticari kredilerin, 2002 yılı sonunda 17.4 katrilyon TL iken, %82.8 artışla 31.7 katrilyon TL'ye ulaşması etken olmuştur. 2002 yıl sonunda %24.8 olan kredi/mevduat rasyosu Aralık 2003'te %33.2'ye yükselmiştir.

Tüketici kredileri 2003 yıl sonunda bir önceki yıl sonuna göre nominal %197.5, reel %151.3 oranında artışla 8.6 katrilyon TL, kredi kartı alacakları da nominal %60.5, reel %35.5 oranında artışla 6.6 katrilyon TL'ye ulaşmıştır.

Tasfiye olunacak alacaklar, 2003 yılı Aralık ayında bir önceki yıl sonuna göre %13.6 oranında daralarak, 8.8 katrilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Tasfiye olunacak alacaklar/toplam krediler rasyosu ise 2002 yılı sonunda %27.5 iken, Aralık ayında %16.6'ya gerilemiş durumdadır.

Sektörün kaynak yapısına bakıldığında ise 2002 yıl sonunda bankalar mevduatı dahil 133.3 katrilyon TL olan toplam mevduatın, yıl sonu itibariyle %12.6 oranında artarak 150.1 katrilyon TL'ye ulaştığı görülmektedir.

1863'ten 2004'e

1863 Mithat Paşa tarafından Pirot kasabasında bugünkü T.C. Ziraat Bankası'nın temelini oluşturan Memleket Sandıkları kuruldu (20 Kasım).

1867 Memleket Sandıkları Nizamnamesi yürürlüğe girdi ve ülkemizde ilk kez teşkilatlı kredi sistemi mevzuatı oluşturuldu.

1883 Menafi Sandıkları Memleket Sandıkları'nın yerini aldı.

1888 Ziraat Bankası Nizamnamesi yürürlüğe girdi (28 Ağustos). Ziraat Bankası Umum Müdürlüğü faaliyete geçti (17 Eylül).

1916 23 Mart tarihinde Ziraat Bankası Kanunu çıkarıldı.

1919 Kurtuluş Savaşı sırasında oluşturulan Kuvay-ı Milliye müfrezelerinin giderlerinin karşılanabilmesi için Ziraat Bankası sandıklarından para alınıp askerlere teçhizat sağlandı.

1920 Ankara'da TBMM'nin açılmasıyla birlikte, TBMM'nin nüfuzu altındaki topraklarda bulunan şube ve sandıkların idaresi görevi Ziraat Bankası Ankara Şubesi'ne verildi (23 Nisan).

1922 9 Eylül'de İzmir, daha sonra ise İstanbul teşkilatı Ankara'ya bağlandı. 23 Ekim'de, Banka tekrar milli bütünlüğüne kavuştu.

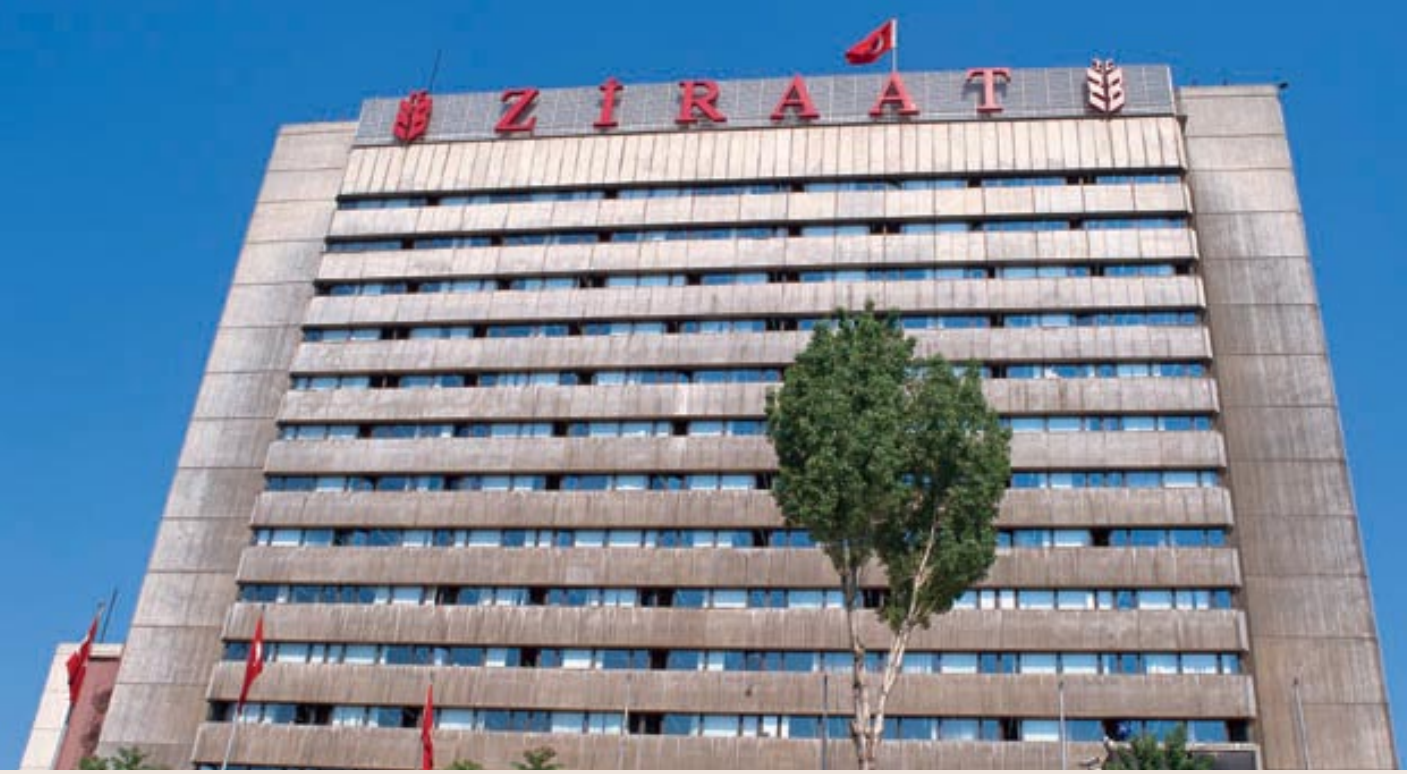
1924 Bütçe Kanunu ile Ziraat Bankası bir devlet müessesesi olmaktan çıkarıldı ve anonim şirket haline geldi.

1981 Bankamız tarihini sergilemek amacıyla Genel Müdürlük Şeref Salonu'nda Ziraat Bankası Müzesi açıldı. Bu müze "Türkiye'nin ilk banka müzesi" olma özelliğini taşımaktadır.

1988 Euromoney Dergisinin, "Özkaynak Büyüklüğüne Göre İlk 500 Banka" sıralamasında T.C. Ziraat Bankası 452. oldu.

1989 Bankanın ihtiyaç duyduğu nitelikli personelin yetiştirilmesi amacıyla Bankacılık Okulu öğretime açıldı.

1990 SWIFT sistemine geçildi. Özel Tarımsal Krediler, Bireysel Bankacılık ve Bankacılık Kartları Müdürlükleri kuruldu. Self Servis Bankacılık uygulaması başlatıldı.

1993 Ziraat Bank Moscow, Kazkommerts Ziraat International Bank (KZI Bank), Turkmen Turkish Commercial Bank (TTC Bank) ve Uzbekistan Turkish Bank (UT Bank) kuruldu ve faaliyete geçti.

1999 İştirak sayısı 21'e ulaştı. Üsküp Şubesi faaliyete geçti.

2000 15 Kasım 2000 tarihinde kabul edilen 4603 sayılı kanunla T.C. Ziraat Bankası, anonim şirket haline getirildi.

2001 Kamu bankalarının yeniden yapılandırılmaları kapsamında, T.C. Ziraat Bankası 2001 yılından başlayarak büyük bir değişim içine girdi. Ekonomik krizin ardından kamu bankaları, ortak bir yönetim kurulu tarafından yönetilmeye başlandı.

Bankanın organizasyon yapısı, çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre tamamen değiştirildi. Operasyon ağırlıklı bankacılık anlayışına, pazarlama nosyonu eklendi.

2003 Kamu Bankaları Ortak Yönetim Kurulu Başkanlığı'na M. Zeki Sayın, T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü görevine ise Can Akın Çağlar atandı.

Banka, gelecekteki büyümesini sağlayacak olan değişim projesinde önemli adımlar atmaya devam etti.

2003 yılında T.C. Ziraat Bankası, gelecekteki büyümesini sağlayacak olan kapsamlı değişim projesinde önemli adımlar atmaya ve büyümeye devam etti.

Görünüm ve Stratejiler

T.C. Ziraat Bankası, Türkiye'nin en büyük bankasıdır.

Güven ile özdeş markası ve ulusal yaygınlığı, Bankanın gelecekteki büyümesini üzerinde inşa edeceği en önemli iki yapı taşı oluşturmuştur.

140 yıldan beri tarımın ve çiftçinin yanında yer alan T.C. Ziraat Bankası, sahip olduğu büyük güç ile bireysel, kurumsal, ticari ve tarımsal bankacılık alanlarında iddialı ve ses getirecek projelere hazırlanmaktadır.

Büyük değişim projesi kapsamında, T.C. Ziraat Bankası, sektörde bugüne dek eşine rastlanmamış boyutlardaki alt ve üst yapı değişikliklerini gerçekleştirmektedir. T.C. Ziraat Bankası'nın, organizasyonel yeniden yapılanma çalışması kapsamında gerçekleştirdiği en büyük atılım pazarlama organizasyonunun kurulması olmuştur. Banka, bu yapı değişikliği ile müşteri odaklı bir hizmet anlayışını her türlü kurumsal eyleminin odağında gören ve kaliteyi gözetten bir çalışma ve pazarlama felsefesine kavuşmuştur.

140. yıl anı pulu.

Farklı kitlelere çağdaş hizmet için...

Çağdaş bankacılıkta hizmetin kalitesi, fiyatı ve hızı rekabetin en önemli belirleyicileridir.

Günümüz rekabet ortamında bankacılığı kitleler için kolay erişilir hale getirmek büyük bir önem taşımaktadır. T.C. Ziraat Bankası bu anlamda rakipsiz bir altyapıya sahiptir. Bankanın, 1,131'i yurt içi ve 9'u yurt dışında olmak üzere toplam 1,140 şubesi vardır.

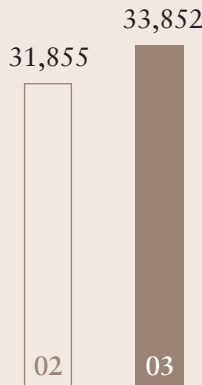
Banka bu geniş teşkilatında, toplumun farklı kesimlerinden 10 milyonu aşkın müşteriye zengin bir ürün yelpazesi ile hizmet vermektedir. T.C. Ziraat Bankası'nın hedefi bu geniş kitleye sunduğu hizmetleri daha çağdaş, daha hızlı ve daha ucuz hale getirmektir.

Banka, bu amacına yönelik olarak, fiziki hizmet ağını ve teknolojik altyapısını, hızlı bir şekilde müşteri dostu bir ortama dönüştürmeyi arzulamaktadır. Bu hedefe uygun olarak, bankacılık ürün ve hizmetlerini kolay tüketilir ve kolay ulaşılır kılmayı öngören sayısız projenin uygulanmasına banka çapında devam edilmektedir. Hizmet kalitesinin ve hızının artırılmasını öngören Banka çaplı organizasyonel yapılanma projesi kapsamında, iş süreçleri yeniden tasarlanmış ve yeni modellemeye uygun fiziki yapılanma süreci başlamıştır.

Bunun ilk sonucu olarak, T.C. Ziraat Bankası 2003 yılında merkezi yapılanmadan 24 bölge başkanlığı bazında şekillendirilen bir organizasyon yapısına geçmiştir. Her biri kendi coğrafi sahasından sorumlu olan bu bölgesel ünitelerin varlığı, etkinlik ve verimliliği ölçülebilir şekilde artırmaya başlamıştır.

Toplam Mevduat

Trilyon TL

Görünüm ve Stratejiler

Banka, müşteri odaklı hizmet felsefesini daha etkin yürütebileceği şube segmentasyonu çalışmasını tamamlamıştır.

Yeni bankacılık uygulaması projesi kapsamında yürütülen hazırlıklar da 2003 yılında tamamlanmış ve ilk pilot uygulama İstanbul Levent Şubesi'ne bağlı İTÜ Ayazağa Kampüsü Bürosu'nda Aralık 2003 tarihinde başlatılmıştır. Projenin Ağustos 2004 tarihine kadar banka çapında tamamlanması öngörülmektedir.

T.C. Ziraat Bankası, hizmet ağını alternatif dağıtım kanalları ve e-bankacılık uygulamaları ile de geliştirmeye kararlıdır. Mevcut 1,462 ATM'den oluşan şube-dışı hizmet ağının rasyonalize edilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Banka, yeni alımlarla mevcut makine ağını, fonksiyonları itibariyle kademeli olarak geliştirmeyi hedeflemektedir.

Banka tüm operasyonel süreçlerini en güncel bilişim teknolojisi ile çalışacak bir hizmet platformuna taşımaktadır. Bankanın teknolojik altyapısında devrim niteliğinde değişikliklere yol açacak çalışmalara büyük bir titizlikle devam edilmektedir. Bankanın ana bilgi işlem omurgasının güncellenmesinin yanı sıra, çağdaş bankacılığın gerekleri olan internet, telefon bankacılığı ve benzeri alternatif dağıtım kanalları konularında yürütülmekte olan projeler, T.C. Ziraat Bankası'nın maliyet tabanı düşük, satış ve kaliteli hizmet gücü yüksek bir kitle bankasına dönüşümünü kolaylaştıracaktır.

Bu girift yapılanma sürecinin, geçmiş dönemler kamu bankacılığında gözetilmeyen müşteri memnuniyetini yükseltme anlamında, çarpan rolü oynaması beklenmektedir. Keza aynı yaygın yapılanma çalışması, T.C. Ziraat Bankası'nın, son yıllarda yaşanan ekonomik krizler nedeniyle gerilemiş bulunan reel sektör ilişkilerini yeniden, derin ve köklü bir şekilde tesis etmesine de yardımcı olacaktır.

Kurumlara hizmet için...

Tarihi boyunca ülkemizin ekonomik gelişmesine farklı boyutlarda önemli katkılarda bulunmuş olan T.C. Ziraat Bankası, günümüzde de toplumun farklı kesimlerine hizmet ve ürünler sunarak ülkemizin ekonomik gelişme ve büyüme hamlesinde aktif olarak yer almaya devam etmektedir.

Tarımsal sektörün bankası olarak tanınan T.C. Ziraat Bankası, gerçekleştirmekte olduğu büyük değişim ile ekonominin tüm sektörlerine eşit ölçüde hizmet veren bir kuruma dönüşmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirdiği şube segmentasyonu projesi,

Tarımsal sektörün bankası olarak tanınan T.C. Ziraat Bankası, gerçekleştirmekte olduğu büyük değişim ile ekonominin tüm sektörlerine eşit ölçüde hizmet veren bir kuruma dönüşmektedir.

Bankanın farklı tipteki müşterilerinin farklı ihtiyaçlarına en uygun ve entegre hizmetleri götürmesini olanaklı kılacaktır.

Dönüşüm projesinin bir parçası olarak kurumsal ve ticari müşteriler ile olan ilişkiler 2003 yılından itibaren çeşitlenmeye ve gelişmeye başlamıştır.

Farklı toplumsal katmanlara hizmet götürmeyi hedefleyen T.C. Ziraat Bankası, pazarlama faaliyetleri kapsamında, 2003 yılında 135 ticaret odası ile işbirliği protokolleri imzalamıştır. İmzalanan protokoller kapsamındaki çalışmaların 2004 yılında artarak devam etmesi ve T.C. Ziraat Bankası'nın pazarlama faaliyetlerine önemli bir ivme kazandırması öngörülmektedir.

T.C. Ziraat Bankası, ülkemizin dış ticaretinde de etkin bir aracı banka olmaya kararlıdır. Son iki yıldır ülkemiz ihracatı büyük bir gelişme göstermektedir.

T.C. Ziraat Bankası, gerek ihracat gerekse ithalatta, ülkemiz toplam dış ticaret hacminin önemli bir bölümüne aracılık hizmetleri vermek için gerekli güce ve uluslararası kredibiliteye sahiptir.

Kurumlara hizmet ve nakit yönetimi ürünleri T.C. Ziraat Bankası'nın önümüzdeki dönemlerde büyümeyi ve iş hacimlerini artırmayı öngördüğü iş sahalarıdır.

Görünüm ve Stratejiler

T.C. Ziraat Bankası, gerek ihracat gerekse ithalatta, ülkemizin toplam dış ticaret hacminin önemli bir bölümüne aracılık hizmetleri sunmak için gerekli güce ve uluslararası kredibiliteye sahiptir.

*Taribi Genel Müdürlük
binamızın açılışında kullanılan
altın tepsi ve orak.*

Tarımsal kesime destek için...

Tarımsal bankacılık, T.C. Ziraat Bankası'nın ihtisas konusudur. Kurulduğu 1863'ten beri, her zaman tarımın ve çiftçinin yanında yer alan Banka, kurumsal tarihi boyunca bu misyonun kendisine yüklediği zor ve ağır görevleri üstlenmiştir. Ülkemiz tarım kesimi son yıllarda zorluklar yaşamış ve ekonomik darboğazlar ile karşılaşmıştır. Tarımsal bir ekonomiden sanayileşmiş bir ekonomiye dönüşümün doğal bir sonucu olan bu zorluklar, Bankanın misyonunun önemli bir kısmını oluşturan tarım kesimine destek görevini daha da önemli hale getirmiştir.

Yeniden yapılanan Bankanın tarımsal kesime bakış açısı da değişmektedir. Bu doğrultuda 2003 yılında yapılan çalışmalar kapsamında, mevcut ve potansiyel tarımsal müşterilere tarımsal krediler ile birlikte diğer bankacılık ürünlerinin sunulması ve bu suretle kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda daha iyi hizmet verilmesi amaçlanmıştır. Aynı çalışmalar kapsamında gözetilen bir diğer önemli nokta bilgi ve teknoloji desteği ile müşterilere artı değer yaratılması ve Bankanın tarım sektöründeki etkinliğinin artırılması olmuştur.

Takipteki tarımsal krediler hacmi, gerek artan miktarda kredi kullanılması gerekse sorunlu kredilerin yeniden yapılandırılması sonucunda, 2003 yılında önemli oranda gerilemiştir.

Küçük ölçekli işletmelere yönelik olarak uygulanan bireysel çiftçi kredisinin limiti, 2003 yılı içerisinde 15 milyar TL'den 20 milyar TL'ye çıkartılmış ve projeli işletme kredisi alabilecek kapasiteye sahip üreticilere talep etmeleri halinde bireysel çiftçi kredisinden yararlanabilme imkanı getirilmiştir. Kısa süreli nakit ihtiyacı bulunan tarımsal işletmelerin finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla 1-120 gün vadeli ve sabit faizli spot tarımsal kredi uygulamaya koyulmuştur.

T.C. Ziraat Bankası, devletin tarım politikasının bir uzantısı ve tarım kesimine karşı taşıdığı sosyal ve ekonomik sorumluluğunun bir sonucu olarak, 2002 ve 2003 yıllarında 200 bin çiftçi ile anlaşma sağlamış ve 600 trilyon TL'lik kredi hacmini yeniden yapılandırmaya tabi tutmuştur. Banka, 2000 yılında Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın başlattığı Tarım Reformu Uygulama Projesi (TARUP) çerçevesindeki aracılık işlemlerine devam etmiştir.

Görünüm ve Stratejiler

T.C. Ziraat Bankası, tarımsal kesime daha iyi hizmet vermek için ihtisas şubeciliği modeli üzerinde çalışmaktadır. Bu proje tamamlandığında, Bankanın Anadolu'nun dört bir yanına yayılmış şubeleri tarımsal kesimin finansman ihtiyaçlarına çağdaş ve kaliteli bir şekilde cevap verebilecek birer yapıya dönüşeceklerdir.

Banka, önümüzdeki dönemde Türk tarımına destek olmaya, çiftçimizin ve köylümüzün ihtiyaç duyduğu her türlü çağdaş bankacılık ürün ve hizmetini en uygun kanallar üzerinden sunmak için çalışmaya devam edecektir. T.C. Ziraat Bankası'nın tarımsal kesimdeki 140 yıllık birikimi bu hedefine kolayca ulaşmasını sağlayacaktır.

Emeklilere hizmet için...

T.C. Ziraat Bankası, 5 milyona yaklaşan T.C. Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur emeklisine bankacılık hizmetleri vermektedir. Banka, taşıdığı bu ağır sosyal misyonu ileriye götürmek ve her emeklinin en doğal hakkı olan güler yüzlü, çağdaş ve hızlı hizmeti sunmak için bu alandaki hizmetlerini yeniden yapılandırmaktadır.

T.C. Ziraat Bankası, yukarıda adı geçen üç sosyal güvenlik kuruluşuna ek olarak devlet tarafından kendisine verilmiş bulunan farklı misyonları da yerine getirmektedir. Bunlar arasında her ay bir milyon kişiye yapılmakta olan 65 yaş ödemeleri ve 360,000 öğrenciyi kapsayan Kredi ve Yurtlar Kurumu ödemeleri ilk akla gelenlerdir.

İşlem istatistikleri, emekli segmentinin baz işlemlerini teşkil eden maaş ödemesi ve vergi iade zarfı kabul işlemlerini içermektedir. Emekli kitlesinin satın aldığı bankacılık ürünleri dikkate alındığında, bu kesimin Banka için ifade ettiği büyük operasyonel hacim kolaylıkla ortaya çıkmaktadır. Emekli müşteri kitlesinin %50'si Bankkart sahibi olup işlemlerini Bankanın ATM'leri üzerinden gerçekleştirmektedir.

Emeklilere daha iyi hizmet vermek amacıyla elektronik bankacılık imkanları üzerindeki çalışmalar devam etmekte olup bu projeler tamamlandığında, operasyonel yük ve maliyetler de azalacaktır.

Bireylere hizmet için...

Bankanın yaygınlığı ve toplumun her gelir kesiminden milyonlarca bireye erişim kabiliyeti, bireysel bankacılığı T.C. Ziraat Bankası'nın doğal bir büyüme eksenine haline getirmektedir.

T.C. Ziraat Bankası, 5 milyona yaklaşan T.C. Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur emeklisine bankacılık hizmetleri vermektedir. Banka, taşıdığı bu ağır sosyal misyonu ileriye götürmek ve her emeklinin en doğal hakkı olan güler yüzlü, çağdaş ve hızlı hizmeti sunmak için bu alandaki hizmetlerini yeniden yapılandırmaktadır.

Özel sektör mantığı ile yeniden yapılanmakta olan T.C. Ziraat Bankası, kredi kartlarından bireysel kredilere geniş bir bireysel bankacılık ürün yelpazesine sahiptir. Bankanın hedefi, bireysel bankacılıktaki hizmet kalitesini artırmanın yanı sıra müşterilerine entegre bir hizmet sunum platformu üzerinde bireysel sigortacılık hizmetlerinden emeklilik ürünlerine kadar çeşitlilik gösteren daha geniş ve çapraz satış olanakları yüksek bir ürün kümesi ile hizmet verebilmektir.

2003 yılı T.C. Ziraat Bankası'nın bireysel kredilerde büyüdüğü bir yıl olmuştur. T.C. Ziraat Bankası, olumlu makroekonomik gelişmelerin ve piyasada oluşan talebin ışığında yeni uygulamalar getirmiş ve bireysel kredi türlerinde çeşitliliğe gitmiştir.

Banka, bireysel bankacılık müşteri profilini, ekonomide yaşanan olumlu gelişmeler, faiz oranlarındaki düşüşler ve kendisine ulaşan talepleri göz önünde bulundurarak toplumun her kesimini içerecek şekilde yeniden tanımlamış ve genişletmiştir.

Yeniden yapılandırma çerçevesinde ve yerinden yönetim ilkesi esasına dayalı olarak, bireysel kredi plasman ve yetkileri, kredi yetkinlikleri göz önünde bulundurularak bölge başkanlıklarına devredilmiştir. T.C. Ziraat Bankası bireysel kredi politikasını, uluslararası standartlara uygun, etkin kredi-risk yönetimi esasına dayalı olarak yeniden oluşturmuştur.

Görünüm ve Stratejiler

2003 yılı T.C. Ziraat Bankası'nın bireysel kredilerde büyüdüğü bir yıl olmuştur. T.C. Ziraat Bankası, olumlu makroekonomik gelişmelerin ve piyasada oluşan talebin ışığında yeni uygulamalar getirmiş ve bireysel kredi türlerinde çeşitliliğe gitmiştir.

Üzerinde Türkiye Ziraat Bankası Anonim Şirketi yazan pirinç kapı lehvası (Safranbolu Şubesi'ne ait).

Bankanın bireysel krediler hacmindeki artışa karşın, takipteki kredi bakiyelerinde önemli miktarlarda düşüş kaydedilmiştir. Bankanın bireysel kredi bakiyesinin önemli artış gösterdiği bir dönemde takip hesaplarında yaşanan bu düşüş dikkat çekicidir. T.C. Ziraat Bankası'nın bireysel krediler negatif oranı sektör ortalamasının altında kalmaya devam etmiştir.

Bankanın kredi portföyünün %52'sini bireysel krediler oluşturmaktadır.

T.C. Ziraat Bankası, bireysel bankacılık alanındaki ürün ve hizmet çeşitlemesini 2004 yılında da artırarak sürdürecektir. Banka, farklı müşteri kitlelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak tatil, eğitim, evlilik, konut, onarım-restorasyon gibi farklı bireysel kredi türlerinde çeşitli yeni ürünün piyasa sunumunu 2004 yılında gerçekleştirecektir. Bu ürün çeşitlendirmesi, gerek riskin tabana yayılması gerekse çapraz satış imkanlarının harekete geçirilmesiyle daha çok bireye daha çok ürün satma stratejisine katkıda bulunacaktır.

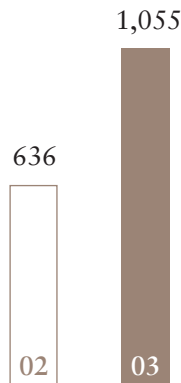
Bireysel bankacılık faaliyetleri kapsamında Banka, müşterilerine VISA ve MasterCard vermektedir. 2003 yılı sonuna gelindiğinde T.C. Ziraat Bankası'nın kart sahibi müşteri sayısı 1 milyonu aşmış durumdadır.

444 00 00 (Ankara ve İstanbul için) ve 444 0 434 özel erişim numaralarından ulaşılabilen T.C. Ziraat Bankası Müşteri Hizmetleri kullanmakta olduğu en güncel IVR teknolojisi ile bireysel bankacılık müşterilerinin hizmetindedir.

Banka, kredi kartları, üye işyeri ve POS ağı anlamında çeşitli projeler hazırlamakta olup bu sahalarda büyümeyi hedeflemektedir.

Bireysel Krediler

Trilyon TL

Görünüm ve Stratejiler

T.C. Ziraat Bankası; sermaye yapısı, tecrübesi ve misyonu nedeniyle toplumun tüm kesimlerine hitap eden bir yapıya sahiptir.

Sağlıklı bir fonlama ve kaynak yapısı için...

T.C. Ziraat Bankası'nın hazine işlemleri stratejisi 2003 yılında gerek Banka gerekse piyasalar açısından başarılı sonuçlar vermiştir. Mevduat, hazine ve sermaye piyasası ürünlerindeki büyük piyasa payı, alım-satım işlemlerindeki risk yönetimi uygulamaları ve hizmet kalitesine verilen önem, Bankanın sermaye ve para piyasaları işlem hacmini yüksek kılmıştır.

Hazine yönetimi, yurt içi ve yurt dışı ekonomik gelişmeler çerçevesinde döviz, TL ve menkul kıymetler gibi likit değerlerin optimum düzeyde kullanılarak verimlilik ve kârlılığının artırılmasını, söz konusu değerler arasındaki etkileşimin rasyonel kılınmasını gerektirmektedir. Bu doğrultuda T.C. Ziraat Bankası'nın Hazine Yönetimi Birimi, likidite ve bilançoda taşınan risklerin yönetiminden, faiz ve kur politikalarının belirlenmesinden ve tüm şubelere merkezi olarak fon yönetimi ve yatırım araçları hizmeti verilmesinden sorumludur.

Konusunda uzman bir ekip ve etkin bir teknolojik altyapı ile desteklenmiş olan T.C. Ziraat Bankası Hazine Yönetimi Birimi, farklı müşteri gruplarına değişik ürünlerde etkin fiyatlandırma ile hizmet sunarak yurt içi satışlarda en büyük piyasa oyuncusu olmayı başarmıştır.

2003 yılında likidite yönetimi ve risk politikaları göz önünde tutularak döviz alım-satım işlemlerine ağırlık verilmiştir.

Global başarı için...

T.C. Ziraat Bankası, uluslararası piyasalarda markası en çok tanınan Türk bankalarından birisidir. Temsil ettiği varlıklarının büyüklüğü, kârlılığı ve gelişim hızı ile Banka, kurumsal tarihinin yakın dönemlerinde, Avrupa ve dünya sıralamalarında yer almıştır.

Banka çok eski yıllara dayanan, yaygın ve karşılıklı güven ile beslenen bir muhabir ilişkileri ağına sahiptir. Türkiye ile çalışan hemen her bankanın ilk tercihlerinden biri olan T.C. Ziraat Bankası, 2003 yılında uluslararası iş ortakları ile olan ilişkilerini derinleştirme ve geliştirme yolunda önemli adımlar atmıştır.

Konusunda uzman bir ekip ve etkin bir teknolojik altyapı ile desteklenmiş olan T.C. Ziraat Bankası Hazine Yönetimi Birimi, farklı müşteri gruplarına değişik ürünlerde etkin fiyatlama ile hizmet sunarak yurt içi satışlarda en büyük piyasa oyuncusu olmayı başarmıştır.

T.C. Ziraat Bankası, dokuz yurt dışı şube ve bir temsilcilikle yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da Türkiye'nin en geniş teşkilatına sahip bankasıdır. Uluslararası bankacılık ve finans piyasalarına katılmayı ve iş imkanlarını geliştirmeyi amaçlayan Banka, K.K.T.C.'deki dört şubesinin yanı sıra New York, Londra, Sofya, Üsküp ve Tiflis'teki birer şubesi ve Rotterdam'daki temsilciliği ile uluslararası finans merkezlerinde de bireysel ve kurumsal bankacılık işlemlerini gerçekleştirmektedir.

Bu şubeler içinde özellikle New York ve Londra şubeleri ticaretin finansmanı, kambiyo, para piyasaları ve forfaiting işlemlerine ağırlık vermektedir. Sofya ve Üsküp şubeleri ise diğer bankacılık işlemlerinin yanı sıra, daha çok bireysel ve perakende bankacılığa yönelmişlerdir.

T.C. Ziraat Bankası bir Western Union üyesidir. Western Union uluslararası bir para transfer platformu olup, Banka müşterilerinin yurdun herhangi bir köşesindeki şubeden çok kısa bir süre içinde dünyanın herhangi bir yerine para transferlerini gerçekleştirmelerine olanak tanımaktadır.

Riski yönetmek için...

Kasım 2000 ve Şubat 2001 ekonomik krizleri, Türk bankacılık sektöründe likidite, kur, kredi ve operasyonel risklerin kontrolüne yönelik düzenlemelerin ağırlık kazanmasına neden olmuştur.

Görünüm ve Stratejiler

T.C. Ziraat Bankası, uluslararası piyasalarda markası en çok tanınan Türk bankalarından birisidir. Temsil ettiği varlıklarının büyüklüğü, kârlılığı ve gelişim hızı ile Banka, kurumsal tarihinin yakın dönemlerinde, Avrupa ve dünya sıralamalarında yer almıştır.

Şubede kullanılan Facit marka hesap makinesi.

T.C. Ziraat Bankası, risk yönetimi kavramının ülkemizdeki altyapısının oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi konularında öncülük etmiştir. Banka, bu konudaki çalışmalara fiilen katılmaya devam etmektedir.

Çağdaş, fonksiyonel bir yapı ve modern bir anlayışla görev yapmakta olan Risk Yönetimi Birimi'nde Temmuz 2003'te operasyonel risklerin yönetilmesi amacıyla yeni bir bölüm daha oluşturulmuştur. Bugün, Bankanın Risk Yönetimi Birimi faaliyetlerine piyasa, kredi, operasyonel risk bölümlenmesi altında devam etmektedir.

T.C. Ziraat Bankası, risk yönetimi konusunda uluslararası standartlara paralel yöntem ve teknikleri kullanarak objektif, bağımsız, saydam, tutarlı bir yaklaşım ile doğru zamanlama ilkeleri çerçevesinde finans sektörünün en etkin kurumu olmayı hedeflemektedir.

Bankanın sermaye yeterliliği üzerinde Basel II düzenlemelerini de içeren analizler yürütülmektedir. Mevcut sermaye yeterliliği düzenlemesi ve taslak halinde olan yeni sermaye yeterliliği düzenlemesi (Basel II) kapsamında stres testleri uygulanmakta; tarihsel ve varsayımsal senaryoların gerçekleşmesi halinde Bankanın sermaye yeterliliğinin etkilenme derecesi ölçülmektedir.

Bankanın hedefi, sürdürülebilir büyümenin anahtarı olan risk yönetimini tüm iş süreçlerinin ayrılmaz bir parçası haline getirmek ve tüm bünyede kusursuz bir şekilde uygulanmasını sağlamaktır.

Yüksek nitelikli bir insan kaynağı için...

T.C. Ziraat Bankası'nın 2002 yıl sonu itibariyle 22,099 olan sözleşmeli personel sayısı, 2003 sonunda 21,794'e gerilemiştir.

Çalışanlarının mutluluğunu, uzmanlık ve becerilerini sürekli hale getirmek T.C. Ziraat Bankası'nın insan kaynağına karşı olan temel taahhüdüdür. Bu aynı zamanda yüksek bir insan kaynağını Banka çapında istihdam edebilmenin de tek koşuludur.

T.C. Ziraat Bankası, 2003 yılında personeli için 1,876 eğitim programı düzenlemiş; bu çalışmalara 48,687 eğitim/kişilik katılım sağlanmıştır. Personel başına kaydedilen eğitim 19 saate yaklaşmıştır.

Görünüm ve Stratejiler

• T.C. Ziraat Bankası Bankacılık Okulu

9 Ekim 1989 tarihinde öğretime başlamış bulunan Bankacılık Okulu, bankacılık sistemindeki gelişmelere uyum sağlamak ve yabancı bankalarla rekabet edebilme gücünü artırabilecek nitelikte bankacılar yetiştirmek misyonunu üstlenmiştir.

Sağladığı ileri düzeyde eğitim ile bir master programı niteliğinde olan Okuldan bugüne dek 1,041 kişi mezun olmuş; 604'ü Bankada 437'si ise özel sektörde farklı görevler üstlenmişlerdir.

Bankacılık Okulu Ocak 2004'te tekrar öğretime açılmaktadır. Okulun yönetmeliği, gelişen dünya koşulları ve günümüz şartlarına göre ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayacak şekilde değiştirilmiş, 13. dönem alımı için sınavı kazanan 150 kişi okula girmeye hak kazanmıştır.

T.C. Ziraat Bankası, Bankacılık Okulu uygulamasıyla kendi bünyesinin ihtiyacı olan insan kaynağını yetiştirmenin ötesinde, bankacılık sektörüne yetkin, etik kurallara bağlı ve çağdaş bankacılık uygulamalarını bilen insanlar yetiştirmeye devam edecektir.

Topluma, sanata ve spora katkı için...

T.C. Ziraat Bankası'nın kültür, sanat ve spor gibi konulardaki duyarlılığının ve katkılarının temel çıkış noktasını toplumsal paylaşım ruhu oluşturmaktadır.

T.C. Ziraat Bankası'nın belirlenen alanlarda sağladığı sürekli destek, Bankanın bu alanlara sahip çıkması olarak da tanımlanabilir.

Bankanın bu anlamdaki misyonu topluma, sanata ve spora kattığı değeri sürekli kılmak, milli değerlerimizin bizden sonraki nesillere eksiksiz olarak taşınmasında bir nebze de olsa katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda Banka, 2003 yılı boyunca farklı toplumsal paylaşım projelerini sürdürmüştür.

• T.C. Ziraat Bankası Resim Koleksiyonu ve Sanat Galerileri

Banka resim koleksiyonunda yer alan orijinal tablo sayısı 1,732'ye ulaşmış ve Türkiye'nin en zengin koleksiyonlarından biri haline gelmiştir. T.C. Ziraat Bankası koleksiyonu, her geçen yıl, sergilerden alınan eserlerle daha da zenginleşmektedir.

T.C. Ziraat Bankası, risk yönetimi konusunda uluslararası standartlara paralel yöntem ve teknikleri kullanarak objektif, bağımsız, saydam, tutarlı bir yaklaşım ile doğru zamanlama ilkeleri çerçevesinde finans sektörünün en etkin kurumu olmayı hedeflemektedir.

T.C. Ziraat Bankası'nın Ankara'da iki, İstanbul ve Safranbolu'da birer sanat galerisi, Samsun'da ise bir sergi salonu vardır. Banka sanat galerilerinde, sanatçıların eserleri üçer haftalık dönemler halinde sergilenmeye ve sanatseverlerin beğenisine sunulmaya devam edilmiştir. 2003 yılında T.C. Ziraat Bankası Sanat Galerileri'ni 50,000 sanatsever ziyaret etmiştir.

20 Kasım-12 Aralık 2003 tarihleri arasında "Eski Ustalara Saygı" adı altında düzenlenen ve Banka koleksiyonundan seçilen 40 adet eser Ankara Mithatpaşa Sanat Galerisi'nde sergilenmiştir.

Cumhuriyetimizin 80., Bankamızın 140. ve PTT'nin 163. yıldönümleri dolayısıyla Mithatpaşa Sanat Galerisi'nde ortak bir pul sergisi açılmış ve Bankanın kuruluş yıldönümü anısına İlk Gün Zarfı, Posta Pulu ve 19 Kasım çekilişi için Milli Piyango bileti bastırılmıştır.

- **T.C. Ziraat Bankası Sineması**

T.C. Ziraat Bankası'nın sinema salonu olan Mithatpaşa Gösteri Merkezi 2003 yılında 100 bine yakın sinemasevere ev sahipliği yapmıştır.

Görünüm ve Stratejiler

Çalışanlarının mutluluğunu, uzmanlık ve becerilerini sürekli hale getirmek T.C. Ziraat Bankası'nın insan kaynağına karşı olan temel taahhüdüdür. Bu aynı zamanda yüksek bir insan kaynağını Banka çapında istihdam edebilmenin de tek koşuludur.

Hesap cüzdanı ve çek örnekleri.

- **T.C. Ziraat Bankası Müzesi**

Ülkemizin ilk bankacılık müzesi olan T.C. Ziraat Bankası Müzesi başlangıcından bugüne dek Türkiye bankacılık sisteminin ticari, ekonomik, siyasi, kültürel, sanatsal, eğitsel değişimini ve geçmişten bugüne gelinen gelişimini gösterme özelliğine sahiptir. T.C. Ziraat Bankası Müzesi bu özellikleri içinde barındıran ve bankacılık sisteminde kullanılan pek çok antika objeyi tarihi bir atmosfer içinde sergilemektedir.

Halka açık olan Müzeyi üniversiteler drama çalışmalarında da kullanmakta ve inceleme araştırma gezileri düzenlenmektedir. 2003 yılında Anıtkabir’de Bankamız adına süresiz bir stand açılmış ve Müzemizden alınan bazı parçalar sergilenmektedir.

- **Diğer faaliyetler**

Banka, sponsorluk ve tanıtım faaliyetleri kapsamında 2003 yılı boyunca pek çok yurt içi ve yurt dışı yayına sponsor olmuş; ulusal ve uluslararası pazarlarda marka bilinirliğini artırmaya yönelik programlı faaliyetlerini sürdürmüştür.

İştirakler

Yurt içi ve yurt dışında evrensel ve çağdaş finans hizmetlerini müşterilerine en iyi ve en kârlı bir biçimde sunmak amacıyla;

- Banka ile sinerji yaratacak yeni iştirakler kurmak,
- mevcut iştiraklerinin bu amaca en etkin hizmet vermesini sağlamak ve
- kontrol gücüne sahip olduğu ana ortaklık niteliğindeki yurt içi iştiraklerini faaliyet gösterdikleri sektörün lideri konumuna getirmek,

T.C. Ziraat Bankası'nın iştirak politikasının esaslarını oluşturmaktadır.

1937 Selanik fuarında T.C. Ziraat Bankası'na verilen birincilik madalyası ve berati.

ZİRAAT BANK INTERNATIONAL AG

Ziraat Bank International AG 108 milyon Euro ödenmiş sermayesi ve 145 milyon Euro'yu aşan toplam özkaynakları ile Avrupa Birliği'nde faaliyet gösteren Türk sermayeli bankalar arasında en ön sıralarda yer almaktadır. Bankanın esas faaliyet konusunu kurumsal, ticari ve bireysel bankacılık hizmetleri oluşturmaktadır. Bu çerçevede özellikle Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki dış ticaretin finansmanına yönelik nakdi ve gayrinakdi kredi işlemleri kurumsal ve ticari bankacılık hizmetlerinin ağırlık konusunu teşkil etmektedir.

Bankanın Berlin, Hamburg, Hannover, Duisburg, Köln, Frankfurt, Stuttgart ve Münih şehirlerinde faaliyet gösteren şubelerinin ağırlıklı faaliyet alanlarını ise bireysel bankacılık işlemleri oluşturmaktadır. 2003 yılında esas itibariyle ticaretin finansmanı çerçevesinde gerçekleştirilen nakdi ve gayrinakdi kredi işlem hacminin artırılması gayreti üzerinde yoğunlaşmış ve yılın özellikle ikinci yarısında bir önceki dönemle mukayese edildiğinde %100'ü aşan oranda artış sağlanmıştır.

Ziraat Bank International AG, 2003 yılı faaliyetleri sonucunda 1.4 milyon Euro kâr sağlamıştır.

TURKISH ZİRAAT BANK BOSNIA dd

Bosna Hersek kanunlarına göre kurulan Turkish Ziraat Bank Bosnia dd. 1997'de faaliyetlerine başlamıştır. Bosna Hersek'te yabancı sermaye ile kurulan ilk banka olup, 25 milyon KM olan sermayesinin tamamı T.C. Ziraat Bankası'na aittir. Turkish Ziraat Bank Bosnia dd., T.C. Ziraat Bankası'nın yurtdışında sermayesinin tamamına sahip olduğu ilk iştirak bankasıdır.

Turkish Ziraat Bank Bosnia dd., Saraybosna'da üç ayrı noktada müşterilerine her türlü modern bankacılık hizmeti vermektedir. Müşterilerine VISA ve MasterCard ile MAESTRO banka kartı veren Turkish Ziraat Bank Bosnia dd., Bosna Hersek'te kredi kartı hizmetlerini başlatan ilk bankadır.

Western Union hızlı para transferi ve gelişmiş internet bankacılığı servisleri Bankanın sunduğu hizmetler arasındadır. 2003 yılı verilerine göre Bankanın aktifleri 59 milyon KM, kredileri 22.5 milyon KM, mevduatı 21 milyon KM ve brüt kârı 1.3 milyon KM olarak gerçekleşmiştir.

ZİRAAT BANK (MOSCOW) CJSC

Rusya Federasyonu kanunlarına göre kurulan Ziraat Bank (Moscow) CJSC, 1993 yılında faaliyetlerine başlamıştır. Bankanın %99.22'si T.C. Ziraat Bankası'na aittir. Moskova'da tek şube ile faaliyet göstermekte olan Banka müşterilerine zengin bir ürün gamı ile hizmet vermektedir. Bankanın toplam özkaynakları 2.6 milyon dolar, aktif toplamı ise 13.3 milyon dolardır.

İştirakler

KAZAKHSTAN-ZİRAAT INTERNATIONAL BANK

Türki Cumhuriyetler arasında en hızlı gelişme kaydetmekte olan Kazakistan'ın Almaata kentinde faaliyet gösteren Kazakhstan-Ziraat International Bank, 2003 yılı verilerine göre 21.5 milyon dolarlık bir aktif büyüklüğüne sahiptir.

Tüm bankacılık işlemlerini yapmaya yetkili bir banka statüsüne sahip olan Kazakhstan-Ziraat International Bank özellikle dış ticaret finansmanı konusunda uzmanlaşmış bir kurumdur. Kazakistan ile Türkiye ve üçüncü ülkeler arasındaki ticaretten her geçen sene daha çok pay alan Bankanın nakdi kredi portföyü 2003 yılında %366, gayrinakdi kredi portföyü ise %306 oranında artış kaydetmiştir. Kazakhstan-Ziraat International Bank, 2003 yılı faaliyetleri sonucunda yarım milyon dolara yakın bir net kâr elde etmiştir.

UZBEKİSTAN-TURKISH BANK (UT-BANK)

Uzbekistan-Turkish Bank (UT-Bank), T.C. Ziraat Bankası ve AT Pakhta Bank (Özbekistan)'ın eşit paylarda katılımları ile 1993 yılında Taşkent'te kurulmuştur. Tüm bankacılık işlemlerini yapmaya yetkili olan UT-Bank, geniş bir muhabir ağına sahiptir. 5 milyon ABD Dolarını aşan bir sermayeye sahip olan Banka'nın 2003 yılında aktif büyüklüğü %12, özkaynakları %11, kredileri %137, mevduatı ise %23 oranında artış göstermiştir.

TURKMEN TURKISH COMMERCIAL BANK (TTC-BANK)

Türkmen Türk Ticaret Bankası, 1993 yılında Türkmenistan'ın en büyük kamu bankalarından biri olan Dayhanbank ile T.C. Ziraat Bankası'nın eşit paylarda katılımları ile kurulmuştur. Her türlü bankacılık hizmeti sunan Banka, kuruluşundan bu yana iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari işbirliğinin güçlenmesinde önemli bir rol oynamıştır. 2003 yıl sonu verilerine göre, Bankanın, ödenmiş sermayesi 5 milyon dolar aktif toplamı ise 16.6 milyon dolardır.

AZERBAYCAN TÜRKİYE SEHİMDAR KOMMERSİYA BANK

Azer-Türk Bank olarak da tanınan Banka, Ziraat Bankası ile Agrar Senaye Bank (Azerbaycan)'ın ortak iştiraki olarak 1995 yılında kurulmuştur. T.C. Ziraat Bankası'nın %46 oranındaki hissesine sahip olduğu Bankanın sermayesi 2.2 milyon dolardır. Azer-Türk Bank yürütmekte olduğu ticari bankacılık faaliyetleriyle, Azerbaycan'ın uluslararası ticaretinde söz sahibi kurumlardan biri olmayı hedeflemektedir.

BANQUE DU BOSPHORE

1991 yılından beri hizmet vermekte olan Banque du Bosphore, Fransa'da kurulmuş bulunan ilk Türk bankasıdır. Bankanın %26 oranındaki hissesi T.C. Ziraat Bankası'nın iştirak portföyünde yer almaktadır.

Banka, faaliyet lisansı gereği, Fransa'da tüm bankacılık işlemlerini yapmaya yetkilidir. Banque du Bosphore, Türkiye'nin, AB üyesi ülkeler başta olmak üzere, gerçekleştirdiği dış ticaretin finansmanında ve özellikle de Türkiye'nin ithalatında aktif bir biçimde yer almaktadır. Banque du Bosphore'un aktif toplamı, 2003 yılının sonunda 113.7 milyon euroya ulaşmış, Banka 1.7 milyon euro net kâr kaydetmiştir.

BAŞAK SİGORTA A.Ş.

1959 yılında kurulan Başak Sigorta geniş acente ağı ile yurt dışında hizmet veren saygın, köklü ve öncü bir şirkettir. Başak Sigorta, yenilikçi ürünleri, hizmet anlayışı ve hasar ödemeleri konusundaki titizliği ile sektörün saygın ve örnek şirketlerindedir. T.C. Ziraat Bankası'nın geniş şube ağına ek olarak, Şirketin derin ve köklü acentelik ilişkileri vardır.

Başak Sigorta, 2003 yılında 239.7 trilyon TL prim üretmiş ve 5.1 trilyon TL teknik kâr kaydetmiştir. Şirketin 2003 yılında ödediği hasar tazminatı (hayat dahil) 149.8 trilyon TL olmuştur.

BAŞAK EMEKLİLİK A.Ş.

2003 yılı Başak Emeklilik için bir değişim ve yeniden yapılanma yılıdır. Ülkemizdeki uygulamasına Ekim 2003'te başlanan bireysel emeklilik sistemi kapsamında da hizmet verebilmek amacıyla, Başak Hayat Sigorta ana sözleşmesini revize etmiş ve unvanını Başak Emeklilik olarak değiştirmiştir.

1 Ağustos 2003 tarihinde bireysel emeklilik branşında da faaliyet ruhsatı alan Başak Emeklilik, sistemde faaliyet göstermek üzere 5 adet bireysel emeklilik yatırım fonu kurmuştur. Şirket, 1 Aralık 2003 tarihinde bireysel emeklilik branşındaki satışlarına başlamıştır. 2003 yılında toplam 67,070 milyar TL prim üretimi gerçekleştirmiş olan Başak Emeklilik, hayat branşında 11,618 milyar TL ve hayat dışı branşlarda ise 610 milyar TL olmak üzere toplam 12,228 milyar TL teknik kâr kaydetmiştir. Şirketin, 2003 dönem kârı ise 21,224 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Başak Emeklilik sahip olduğu yaygın acente ağı ve T.C. Ziraat Bankası ile geliştirmiş olduğu çapraz satış olanakları ile emeklilik segmentinde büyümeye kararlıdır.

İştirakler

ZİRAAT FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.

1991 yılında T.C. Ziraat Bankası'nın %50 iştiraki ile her türlü yatırım malını finanse etmek amacıyla kurulan Ziraat Finansal Kiralama A.Ş., 37 kişilik ekibiyle İstanbul'daki genel müdürlüğünde hizmet vermektedir.

Her sektörden müşteriye açık olan Ziraat Finansal Kiralama, 2003 yılında yeniden yapılanma çalışmalarını tamamlamış ve piyasadaki varlığını güçlendirmeye yönelik pazarlama faaliyetlerine hız vermiştir. Şirket, 2003 yılında 15.4 milyon dolarlık yeni finansal kiralama işlemi gerçekleştirmiştir. Şirketin ödenmiş sermayesi 20 trilyon TL olup, 2003 yıl sonu itibariyle aktif toplamı 63 trilyon TL'ye yaklaşmıştır.

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

1997 yılında kurulan Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. güçlü sermaye yapısı, uzman kadrosu, üstün teknolojik altyapısı, ürün ve hizmet çeşitliliği, alternatif dağıtım kanalları, kurumsal yapısı ve yasal mevzuata uygun çalışma prensipleri ile alanında seçkin konuma sahip bir şirkettir. Ziraat Yatırım, genel merkez ve 4 şubeden oluşan hizmet organizasyonunun yanı sıra, ülke geneline yayılmış acentesi konumundaki T.C. Ziraat Bankası şubeleri ve 2003 yılında hizmete giren e-şubesi ile geniş bir dağıtım ağına sahiptir.

Şirketin 2003 yıl sonu itibariyle hisse senetleri piyasasındaki işlem hacmi 892.9 trilyon TL'ye ulaşırken; Ziraat Yatırım'ın aynı dönemde İMKB nezdinde ve borsa dışında gerçekleştirdiği işlemler toplamı, repo-ters repo için 15,379 trilyon TL ve kesin alım-satım için 2,761 trilyon TL olmuştur. 2002 yılında Şirketi seçen yatırımcı sayısı 16,643 iken, 2003 yılında %13'lük bir artış kaydederek 18,884'e çıkmıştır.

ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ A.Ş.

2002 yılının sonunda kurulan şirketin sermayesi 1.5 trilyon TL olup, T.C. Ziraat Bankası'nın Şirketteki ortaklık payı %50'dir.

Şirket halen T.C. Ziraat Bankası'nın kurucusu olduğu 5 adet menkul kıymet yatırım fonu ile Başak Emeklilik'in kurduğu 5 bireysel emeklilik yatırım fonuna yönetim hizmeti vermektedir. Şirketin yönettiği toplam portföy büyüklüğü 1.2 katrilyon TL olup, sektördeki pazar payı %6.97'dir. Bu değerlere göre Ziraat Portföy Yönetimi ülkemizdeki en büyük 6. portföy yöneticisidir.

BİLEŞİM ZİRAAT-HALK ALTERNATİF DAĞITIM KANALLARI VE ÖDEME SİSTEMLERİ A.Ş.

Bileşim A.Ş., Haziran 1998'de İstanbul'da kurulmuştur. T. Halk Bankası'nın kredi kartı operasyonlarının devralınması ile birlikte 1 Kasım 2002'de Şirketin unvanı Bileşim Ziraat-Halk Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

Şirket, ortaklık yapısında meydana gelen değişiklik kadar fonksiyonlarının da çeşitlenmesiyle sadece kart operasyonları yürüten bir şirket kimliğinden çıkmış, hem T.C. Ziraat Bankası hem de T. Halk Bankası adına tüm ADK ve “ödeme sistemleri” operasyonlarını yürüten bir yapıya dönüşmüştür.

Bileşim'nin misyonu, hizmet verdiği kurumların hedeflerine ve piyasa ihtiyaçlarına uygun olarak şube dışı dağıtım kanalları ile ödeme sistemlerinin projelendirilmesi ve geliştirilmesidir.

Bileşim; T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası ve Turkish Ziraat Bank Bosnia'ya kredi kartı, banka kartı, üye işyeri, ATM yönetimi ve çağrı merkezi hizmetleri vermektedir. Şirket, Türkiye'deki tüm kredi kartlarının %7'sine, banka kartlarının %26'sına ve kurulu ATM'lerin %15'ine hizmet vermektedir.

Bileşim halen, T.C. Ziraat Bankası Bankkart'larının ISO standartlarına uygun Maestro kartlarına dönüşümü projesinin yanı sıra Bankanın ATM'leri, Çağrı Merkezi ve internet sitesi konusundaki farklı projeler üzerindeki çalışmalarını yürütmektedir.

FİNTEK A.Ş.

Bir T.C. Ziraat Bankası ve T. Halk Bankası iştiraki olan FİNTEK A.Ş., her iki bankaya bilgi işlem, yazılım uygulama geliştirme, operasyon ve destek hizmetleri sağlamaktadır.

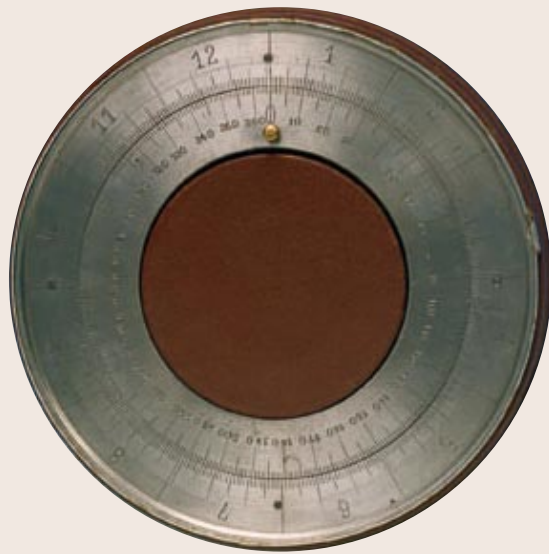
Merkezi yapıda çalışacak yeni temel bankacılık yazılımının geliştirilmesini ve müşteri-ürün- verimlilik odaklı bir yaklaşım ile her iki bankanın özel sektör bankaları ile rekabet edebilir bir altyapıya kavuşturulmasını hedefleyen Fin@rt projesinin çalışmaları 2003 yılında yoğun olarak devam etmiştir.

FİNTEK'in 2003 döneminde gerçekleştirdiği diğer çalışmalar arasında bankacılık kartları uygulamasının merkezi yapıya aktarılması, kamuoyunu yakından ilgilendiren Tasarrufu Teşvik Fonu Hesapları'nın tasfiyesi, İmar Bankası mudilerinin hesaplarının ödenmesi, internet bankacılığı altyapısının hazırlanması ve intranette banka portalının kurulması gibi projeleri sıralamak mümkündür.

ARAP-TÜRK BANKASI A.Ş.

1977 yılında Arap ve Türk finans kuruluşlarının bir ortak girişimi olarak faaliyete geçen Arap-Türk Bankası A.Ş. her türlü bankacılık ürün ve hizmetlerini sunmaktadır. Banka, Arap ülkeleri başta olmak üzere uluslararası alandaki güçlü muhabir ilişkileri ve iş deneyimi ile özellikle ticaretin finansmanı konusunda aktiftir. Bankanın ödenmiş sermayesi 20 trilyon TL olup, 2003 yıl sonu itibariyle aktif toplamı 296.6 trilyon TL'dir.

Bağımsız Denetim Raporu

Geçmişte kullanılan metal takvim.

Denetim Serbest
Mali Müşavirlik A.Ş.
İnan Caddesi 33/4 06700
Çaziosmanpaşa-Ankara
Türkiye

Tel : (312) 455 47 00
Fax : (312) 455 47 47
www.deloitte.com.tr

**Deloitte
& Touche**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
1 OCAK – 31 ARALIK 2003 HESAP DÖNEMİNE AİT
BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU**

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. Yönetim Kuruluna:

1. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.’nin (“Banka”) 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla hazırlanan bilançosu ile aynı tarihte sona eren döneme ait kâr ve zarar cetveli, nakit akım tablosu ve özkaynak değişim tablosunu denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz. Rapor konusu mali tablolar Banka yönetiminin sorumluluğundadır. Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, denetlenen mali tablolar üzerinde görüş bildirmektir.

2. Denetim, 4389 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca yürürlüğe konulan hesap ve kayıt düzeni ile muhasebe standartları ve bağımsız denetim ilkelerine ilişkin düzenlemelere uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu düzenlemeler, bağımsız denetimin, mali tablolarda önemli bir hatanın olup olmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanmasını ve yürütülmesini gerektirmektedir. Denetim, mali tablolarda yer alan tutar ve açıklamalara ilişkin bilgi ve verilerin test edilerek incelenmesinin ve doğrulanmasının yanı sıra, uygulanan muhasebe standartlarının ve yönetim tarafından yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve mali tabloların bir bütün olarak sunumunun değerlendirilmesini içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Görüşümüze göre, ilişikteki mali tablolar, bütün önemli taraflarıyla, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.’nin 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla mali durumunu ve aynı tarihte sona eren döneme ait faaliyet sonuçları ile nakit akımlarını Bankalar Kanununun 13’üncü maddesi gereğince yürürlükte bulunan düzenlemelerde belirlenen muhasebe ilke ve standartlarına uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Ankara, 23 Şubat 2004

Denetim Serbest Mali Müşavirlik A.Ş.
Member firm of DELOITTE TOUCHE TOHMATSU

Bülent Beydüz
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
BİLANÇO SU

AKTİF KALEMLER	Dipnot	MİLYAR TÜRK LİRASI					
		CARİ DÖNEM (31/12/2003)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2002)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI		945,868	83,370	1,029,238	639,921	96,065	735,986
1.1.Kasa		300,123	-	300,123	277,501	-	277,501
1.2.Efektif Deposu		-	83,329	83,329	-	96,023	96,023
1.3.T.C. Merkez Bankası		645,745	41	645,786	362,420	42	362,462
II. ALIM SATIM AMAÇLI MENKUL DEĞERLER (Net)	2	4,277,181	2,738,617	7,015,798	37,704	1,969,454	2,007,158
2.1.Devlet Borçlanma Senetleri		4,277,159	2,706,398	6,983,557	34,751	1,917,011	1,951,762
2.1.1.Devlet Tahvili		2,976,324	2,706,398	5,682,722	23,756	1,917,011	1,940,767
2.1.2.Hazine Bonosu		1,300,835	-	1,300,835	10,995	-	10,995
2.1.3.Diğer		-	-	-	-	-	-
2.2.Hisse Senetleri		-	-	-	10	-	10
2.3.Diğer Menkul Değerler		22	32,219	32,241	2,943	52,443	55,386
III. BANKALAR VE DİĞER MALİ KURULUŞLAR	3	258,433	2,141,263	2,399,696	1,586	2,872,254	2,873,840
3.1.Bankalar		258,433	2,141,263	2,399,696	1,586	2,872,254	2,873,840
3.1.1.Yurtiçi Bankalar		252,000	167,160	419,160	-	637	637
3.1.2.Yurtdışı Bankalar		6,433	1,974,103	1,980,536	1,586	2,871,617	2,873,203
3.2.Diğer Mali Kuruluşlar		-	-	-	-	-	-
IV. PARA PİYASALARI	4	2,650,000	-	2,650,000	1,173,607	-	1,173,607
4.1.Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar		2,650,000	-	2,650,000	1,173,607	-	1,173,607
4.2.İMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar		-	-	-	-	-	-
4.3.Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar		-	-	-	-	-	-
V. SATILMAYA HAZİR MENKUL DEĞERLER (Net)	5	640,225	670,276	1,310,501	29,238	370,409	399,647
5.1.Hisse Senetleri		29,072	-	29,072	29,238	-	29,238
5.2.Diğer Menkul Değerler		611,153	670,276	1,281,429	-	370,409	370,409
VI. KREDİLER	6	4,904,751	593,688	5,498,439	4,712,266	715,841	5,428,107
6.1.Kısa Vadeli		2,317,590	542,571	2,860,161	1,671,707	598,542	2,270,249
6.2.Orta ve Uzun Vadeli		2,518,824	51,105	2,569,929	2,241,752	117,099	2,358,851
6.3.Takipteki Krediler		2,374,710	6,070	2,380,780	2,807,794	9,074	2,816,868
6.4.Özel Karşılıklar (-)		(2,306,373)	(6,058)	(2,312,431)	(2,008,987)	(8,874)	(2,017,861)
VII. FAKTÖRİNG ALACAKLARI	7	-	-	-	-	-	-
VIII. VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK MD (Net)	8	17,137,460	2,669,284	19,806,744	16,633,233	4,449,134	21,082,367
8.1.Devlet Borçlanma Senetleri		15,900,637	628,715	16,529,352	16,108,803	96,034	16,204,837
8.1.1.Devlet Tahvili		15,900,637	628,715	16,529,352	16,108,803	93,782	16,202,585
8.1.2.Hazine Bonosu		-	-	-	-	2,252	2,252
8.1.3.Diğer		-	-	-	-	-	-
8.2.Diğer Menkul Değerler		1,236,823	2,040,569	3,277,392	524,430	4,353,100	4,877,530
IX. İŞTİRAKLER (Net)	9	24,089	17,286	41,375	40,860	20,709	61,569
9.1.Mali İştirakler		17,626	17,286	34,912	34,397	20,709	55,106
9.2.Mali Olmayan İştirakler		6,463	-	6,463	6,463	-	6,463
X. BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	10	88,102	254,094	342,196	112,545	289,258	401,803
10.1.Mali Ortaklıklar		88,102	254,094	342,196	112,545	289,258	401,803
10.2.Mali Olmayan Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
XI. DİĞER YATIRIMLAR (Net)	11	-	-	-	-	-	-
XII. FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI (Net)	12	-	-	-	-	-	-
12.1.Finansal Kiralama Alacakları		-	-	-	-	-	-
12.2.Kazanılmamış Gelirler (-)		-	-	-	-	-	-
XIII. ZORUNLU KARŞILIKLAR		691,104	933,215	1,624,319	636,784	1,069,959	1,706,743
XIV. MUHTELİF ALACAKLAR	13	324,918	3,097	328,015	574,759	49,410	624,169
XV. FAİZ VE GELİR TAHAKKUK VE REESKONTLARI	14	2,991,887	119,209	3,111,096	5,255,056	119,156	5,374,212
15.1.Kredilerin		60,267	6,267	66,534	133,927	10,064	143,991
15.2.Menkul Değerlerin		2,859,929	110,014	2,969,943	5,042,153	103,976	5,146,129
15.3.Diğer		71,691	2,928	74,619	78,976	5,116	84,092
XVI. MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	15	688,142	4,562	692,704	703,985	2,857	706,842
16.1.Defter Değeri		1,520,811	11,069	1,531,880	1,561,487	10,325	1,571,812
16.2.Birikmiş Amortismanlar (-)		(832,669)	(6,507)	(839,176)	(857,502)	(7,468)	(864,970)
XVII. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	16	2,818	102	2,920	282	110	392
17.1.Şerefiye		9	118	127	60	131	191
17.2.Diğer		4,103	185	4,288	802	168	970
17.3.Birikmiş Amortismanlar (-)		(1,294)	(201)	(1,495)	(580)	(189)	(769)
XVIII. DİĞER AKTİFLER	17	788,659	13,444	802,103	355,664	11,658	367,322
AKTİF TOPLAMI		36,413,637	10,241,507	46,655,144	30,907,490	12,036,274	42,943,764

Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

Mustafa Nazlıoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

BİLANÇO SU

PASİF KALEMLER	Dipnot	MİLYAR TÜRK LİRASI				ÖNCEKİ DÖNEM	
		CARİ DÖNEM		ÖNCEKİ DÖNEM		(31/12/2002)	
		(31/12/2003)	(31/12/2003)	(31/12/2002)	(31/12/2002)	(31/12/2002)	(31/12/2002)
		YP	Toplam	YP	Toplam		
I. MEVDUAT	1	24,924,288	8,927,538	33,851,826	21,318,399	10,536,564	31,854,963
1.1.Bankalararası Mevduat		6,064	297,515	303,579	5,795	301,827	307,622
1.2.Tasarruf Mevduatı		15,014,535	-	15,014,535	13,761,347	-	13,761,347
1.3.Resmi Kuruluşlar Mevduatı		2,910,045	-	2,910,045	1,746,462	-	1,746,462
1.4.Ticari Kuruluşlar Mevduatı		3,367,880	-	3,367,880	2,637,880	-	2,637,880
1.5.Diğer Kuruluşlar Mevduatı		3,625,764	-	3,625,764	3,166,915	-	3,166,915
1.6.Döviz Tevdiat Hesabı		-	8,630,023	8,630,023	-	10,234,737	10,234,737
1.7.Kıymetli Madenler Depo Hesapları		-	-	-	-	-	-
II. PARA PİYASALARI	2	410,414	793,696	1,204,110	524,430	735,642	1,260,072
2.1.Bankalararası Para Piyasalarından Alınan Borçlar		-	793,696	793,696	-	735,642	735,642
2.2.IMKB Takasbank Piyasasından Alınan Borçlar		-	-	-	-	-	-
2.3.Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar		410,414	-	410,414	524,430	-	524,430
III. ALINAN KREDİLER	3	5,794	1,473	7,267	16,843	138,893	155,736
3.1.T.C. Merkez Bankası Kredileri		-	-	-	-	-	-
3.2.Alınan Diğer Krediler		5,794	1,473	7,267	16,843	138,893	155,736
3.2.1.Yurtiçi Banka ve Kuruluşlardan		5,794	1,456	7,250	16,843	138,858	155,701
3.2.2.Yurtdışı Banka, Kuruluş ve Fonlardan		-	17	17	-	35	35
IV. İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)	4	-	-	-	21	-	21
4.1.Bonolar		-	-	-	-	-	-
4.2.Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler		-	-	-	21	-	21
4.3.Tahviller		-	-	-	-	-	-
V. FONLAR	5	3,540,877	1,722	3,542,599	3,122,152	2,787	3,124,939
VI. MUHTELİF BORÇLAR	6	464,385	125,657	590,042	126,997	141,973	268,970
VII. DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	7	45,739	60,333	106,072	88,718	59,614	148,332
VIII. ÖDENECEK VERGİ, RESİM, HARÇ VE PRİMLER	8	103,364	284	103,648	121,319	1,934	123,253
IX. FAKTÖRİNG BORÇLARI	9	-	-	-	-	-	-
X. FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI (Net)	10	-	-	-	-	-	-
10.1.Finansal Kiralama Borçları		-	-	-	-	-	-
10.2.Ertelemiş Finansal Kiralama Giderleri (-)		-	-	-	-	-	-
XI. FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	11	309,145	42,010	351,155	438,172	50,542	488,714
11.1.Mevduatın		308,199	42,001	350,200	435,406	46,713	482,119
11.2.Alınan Kredilerin		377	9	386	1,339	3,829	5,168
11.3.Repo İşlemlerinin		565	-	565	1,425	-	1,425
11.4.Diğer		4	-	4	2	-	2
XII. KARŞILIKLAR	12	1,060,566	4,814	1,065,380	748,022	29,590	777,612
12.1.Genel Karşılıklar		55,312	463	55,775	63,014	261	63,275
12.2.Kıdem Tazminatı Karşılığı		237,149	-	237,149	137,014	-	137,014
12.3.Vergi Karşılığı		748,898	-	748,898	531,845	-	531,845
12.4.Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)		-	-	-	-	-	-
12.5.Diğer Karşılıklar		19,207	4,351	23,558	16,149	29,329	45,478
XIII. SERMAYE BENZERİ KREDİLER	12	-	-	-	-	-	-
XIV. ÖZKAYNAK LAR	13	5,712,463	120,582	5,833,045	4,641,085	100,067	4,741,152
14.1.Ödenmiş Sermaye		2,122,102	99,876	2,221,978	2,121,911	100,067	2,221,978
14.2.Sermaye Yedekleri		2,519,175	20,706	2,539,881	5,743,954	-	5,743,954
14.2.1.Hisse Senedi İhraç Primleri		-	-	-	-	-	-
14.2.2.Hisse Senedi İptal Kârları		-	-	-	-	-	-
14.2.3.Menkul Değerler Değer Artışı Fonu		-	20,706	20,706	-	-	-
14.2.4.Yeniden Değerleme Fonu		-	-	-	-	-	-
14.2.5.Yeniden Değerleme Değer Artışı		-	-	-	-	-	-
14.2.6.Diğer Sermaye Yedekleri		-	-	-	-	-	-
14.2.7 Ödenmiş Sermayenin Enflasyona Göre Düzeltilmesinden Kaynaklanan Sermaye Yedekleri		2,519,175	-	2,519,175	5,743,954	-	5,743,954
14.3.Kâr Yedekleri		(1,301)	-	(1,301)	2,269,609	-	2,269,609
14.3.1.Yasal Yedekler		-	-	-	2,259,443	-	2,259,443
14.3.2.Statü Yedekleri		-	-	-	-	-	-
14.3.3.Olağanüstü Yedekler		-	-	-	10,166	-	10,166
14.3.4.Diğer Kâr Yedekleri		(1,301)	-	(1,301)	-	-	-
14.4.Kâr veya Zarar		1,072,487	-	1,072,487	(5,494,389)	-	(5,494,389)
14.4.1.Geçmiş Yıllar Kâr ve Zararları		-	-	-	(5,672,475)	-	(5,672,475)
14.4.2.Dönem Net Kâr ve Zararı		1,072,487	-	1,072,487	178,086	-	178,086
PASİF TOPLAMI		36,577,035	10,078,109	46,655,144	31,146,158	11,797,606	42,943,764

Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

Mustafa Nazhoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER (3),(4),(6),(8)

	MİLYAR TÜRK LİRASI						
	Dipnot	CARİ DÖNEM (31/12/2003)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2002)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A. BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER (I+II+III)		2,436,949	3,049,572	5,486,521	1,849,950	3,416,268	5,266,218
I. GARANTİ ve KEFALETLER	1, 5	239,367	1,053,315	1,292,682	256,551	1,593,795	1,850,346
1.1.Teminat Mektupları		239,367	474,480	713,847	256,551	702,909	959,460
1.1.1.Devlet İhale Kanunu Kapsamına Girenler		54,126	419,906	474,032	60,379	567,118	627,497
1.1.2.Dış Ticaret İşlemleri Dolayısıyla Verilenler		171,444	-	171,444	167,681	-	167,681
1.1.3.Diğer Teminat Mektupları		13,797	54,574	68,371	28,491	135,791	164,282
1.2.Banka Kredileri		-	1,120	1,120	-	24,928	24,928
1.2.1.İthalat Kabul Kredileri		-	1,120	1,120	-	1,438	1,438
1.2.2.Diğer Banka Kabulleri		-	-	-	-	23,490	23,490
1.3.Akreditifler		-	577,715	577,715	-	865,958	865,958
1.3.1.Belgeli Akreditifler		-	568,660	568,660	-	865,958	865,958
1.3.2.Diğer Akreditifler		-	9,055	9,055	-	-	-
1.4.Garanti Verilen Prefinansmanlar		-	-	-	-	-	-
1.5.Cirolar		-	-	-	-	-	-
1.5.1.T.C. Merkez Bankasına Cirolar		-	-	-	-	-	-
1.5.2.Diğer Cirolar		-	-	-	-	-	-
1.6.Menkul Kıy. İh. Satın Alma Garantilerimizden		-	-	-	-	-	-
1.7.Diğer Garantilerimizden		-	-	-	-	-	-
1.8.Diğer Kefalelerimizden		-	-	-	-	-	-
II. TAAHHÜTLER	1, 5	2,117,576	1,253,784	3,371,360	1,593,399	1,545,666	3,139,065
2.1.Cayılabilir Taahhütler		1,623,625	2	1,623,627	1,040,201	-	1,040,201
2.1.1.Vadeli, Aktif Değer Alım Taahhütleri		-	-	-	80	-	80
2.1.2.Vadeli, Mevduat Al.-Sat. Taahhütleri		-	-	-	-	-	-
2.1.3.İştir. ve Bağ. Ort. Ser. İst. Taahhütleri		-	-	-	-	-	-
2.1.4.Kul. Gar. Kredi Tahsis Taahhütleri		47	2	49	-	-	-
2.1.5.Men. Kıy. İhr. Aracılık Taahhütleri		-	-	-	-	-	-
2.1.6.Zorunlu Karşılık Ödeme Taahhüdü		10	-	10	47	-	47
2.1.7.Kredi Kartı Harcama Limit Taahhütleri		1,114,672	-	1,114,672	978,286	-	978,286
2.1.8.Diğer Cayılabilir Taahhütler		508,896	-	508,896	61,788	-	61,788
2.2.Cayılabilir Taahhütler		493,951	1,253,782	1,747,733	553,198	1,545,666	2,098,864
2.2.1.Cayılabilir Kredi Tahsis Taahhütleri		492,143	1,253,782	1,745,925	536,860	1,373,532	1,910,392
2.2.2.Diğer Cayılabilir Taahhütler		1,808	-	1,808	16,338	172,134	188,472
III. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR	2	80,006	742,473	822,479	-	276,807	276,807
3.1.Vadeli Döviz Alım-Satım İşlemleri		-	110,881	110,881	-	330	330
3.1.1.Vadeli Döviz Alım İşlemleri		-	55,407	55,407	-	164	164
3.1.2.Vadeli Döviz Satım İşlemleri		-	55,474	55,474	-	166	166
3.2.Para ve Faiz Swap İşlemleri		80,006	631,592	711,598	-	276,477	276,477
3.2.1.Swap Para Alım İşlemleri		40,003	315,796	355,799	-	133,878	133,878
3.2.2.Swap Para Satım İşlemleri		40,003	315,796	355,799	-	133,878	133,878
3.2.3.Swap Faiz Alım İşlemleri		-	-	-	-	-	-
3.2.4.Swap Faiz Satım İşlemleri		-	-	-	-	8,721	8,721
3.3.Para ve Faiz Opsiyonları		-	-	-	-	-	-
3.3.1.Para Alım Opsiyonları		-	-	-	-	-	-
3.3.2.Para Satım Opsiyonları		-	-	-	-	-	-
3.3.3.Faiz Alım Opsiyonları		-	-	-	-	-	-
3.3.4.Faiz Satım Opsiyonları		-	-	-	-	-	-
3.4.Futures Para İşlemleri		-	-	-	-	-	-
3.4.1.Futures Para Alım İşlemleri		-	-	-	-	-	-
3.4.2.Futures Para Satım İşlemleri		-	-	-	-	-	-
3.5.Futures Faiz Alım-Satım İşlemleri		-	-	-	-	-	-
3.5.1.Futures Faiz Alım İşlemleri		-	-	-	-	-	-
3.5.2.Futures Faiz Satım İşlemleri		-	-	-	-	-	-
3.6.Diğer		-	-	-	-	-	-
B. EMANET VE REHİNLİ KIYMETLER (IV+V)		10,982,237	1,582,179	12,564,416	3,999,926	1,253,157	5,253,083
IV. EMANET KIYMETLER		8,188,389	1,163,180	9,351,569	723,132	684,871	1,408,003
4.1.Müşteri Fon ve Portföy Mevcutları		6	-	6	-	-	-
4.2.Emanete Alınan Menkul Değerler		7,486,210	1,094,322	8,580,532	4,149	627,370	631,519
4.3.Tahsile Alınan Çekler		392,466	5,127	397,593	466,513	3,340	469,853
4.4.Tahsile Alınan Ticari Senetler		130,911	12,959	143,870	69,908	10,257	80,165
4.5.Tahsile Alınan Diğer Kıymetler		1,165	27,943	29,108	120	18,914	19,034
4.6.İhracına Aracı Olunan Kıymetler		2,663	-	2,663	80,536	-	80,536
4.7.Diğer Emanet Kıymetler		171,124	22,829	193,953	97,662	24,970	122,632
4.8.Emanet Kıymet Alanlar		3,844	-	3,844	4,244	20	4,264
V. REHİNLİ KIYMETLER		2,793,848	418,999	3,212,847	3,276,794	568,286	3,845,080
5.1.Menkul Kıymetler		5,429	3,760	9,189	2,735	38	2,773
5.2.Teminat Senetleri		366,111	232,480	598,591	627,062	359,092	986,154
5.3.Emtia		928,697	-	928,697	1,074,568	-	1,074,568
5.4.Varant		-	-	-	251	-	251
5.5.Gayrimenkul		1,309,863	153,933	1,463,796	1,476,592	184,545	1,661,137
5.6.Diğer Rehinli Kıymetler		183,044	26,829	209,873	95,142	21,149	116,291
5.7.Rehinli Kıymet Alanlar		704	1,997	2,701	444	3,462	3,906
BİLANÇO DIŞI HESAPLAR TOPLAMI (A+B)		13,419,186	4,631,751	18,050,937	5,849,876	4,669,425	10,519,301

Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

Mustafa Nazlıoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
GELİR TABLOSU

GELİR VE GİDER KALEMLERİ	Dipnot	MİLYAR TÜRK LİRASI	
		CARİ DÖNEM (31/12/2003)	ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2002)
I. FAİZ GELİRLERİ	1	10,561,528	13,281,098
1.1.Kredilerden Alınan Faizler		746,886	1,008,055
1.1.1.TP Kredilerden Alınan Faizler		516,535	801,214
1.1.1.1.Kısa Vadeli Kredilerden		486,747	673,145
1.1.1.2.Orta ve Uzun Vadeli Kredilerden		29,788	128,069
1.1.2.YP Kredilerden Alınan Faizler		30,147	70,460
1.1.2.1.Kısa Vadeli Kredilerden		24,416	41,796
1.1.2.2.Orta ve Uzun Vadeli Kredilerden		5,731	28,664
1.1.3.Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler		177,088	132,393
1.1.4.Kaynak Kul. Destekleme Fonundan Alınan Primler		23,116	3,988
1.2.Zorunlu Karşılıklardan Alınan Faizler		300,811	321,536
1.3.Bankalardan Alınan Faizler		56,486	129,301
1.3.1.T.C. Merkez Bankasından		4	165
1.3.2.Yurtiçi Bankalardan		25,876	47,022
1.3.3.Yurtdışı Bankalardan		30,606	82,114
1.4.Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler		771,467	177,065
1.5.Menkul Değerlerden Alınan Faizler		8,666,947	11,618,687
1.5.1.Alım Satım Amaçlı Menkul Değerlerden		774,895	4,350,020
1.5.2.Satılmaya Hazır Menkul Değerlerden		35,489	16,092
1.5.3.Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerlerden		7,856,563	7,252,575
1.6.Diğer Faiz Gelirleri		18,931	26,454
II. FAİZ GİDERLERİ	2	7,070,500	9,643,519
2.1.Mevduata Verilen Faizler		6,826,179	9,222,872
2.1.1.Bankalar Mevduatına		5,653	20,366
2.1.2.Tasarruf Mevduatına		4,745,239	6,589,070
2.1.3.Resmî Kuruluşlar Mevduatına		402,323	273,230
2.1.4.Ticari Kuruluşlar Mevduatına		549,339	615,886
2.1.5.Diğer Kuruluşlar Mevduatına		926,945	1,469,318
2.1.6.Döviz Tevdiat Hesaplarına		196,680	255,002
2.1.7.Kıymetli Maden Depo Hesaplarına		-	-
2.2.Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler		224,864	386,125
2.3.Kullanılan Kredilere Verilen Faizler		19,244	19,392
2.3.1.T.C. Merkez Bankasına		-	-
2.3.2.Yurtiçi Bankalara		8,116	851
2.3.3.Yurtdışı Bankalara		-	-
2.3.4.Diğer Kuruluşlara		11,128	18,541
2.4.Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler		-	8,651
2.5.Diğer Faiz Giderleri		213	6,479
III. NET FAİZ GELİRİ (I-II)		3,491,028	3,637,579
IV. NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ		239,199	312,764
4.1.Alınan Ücret ve Komisyonlar		282,216	343,155
4.1.1.Nakdi Kredilerden		23,165	14,433
4.1.2.Gayri Nakdi Kredilerden		9,282	10,784
4.1.3.Diğer		249,769	317,938
4.2.Verilen Ücret ve Komisyonlar		43,017	30,391
4.2.1.Nakdi Kredilere Verilen		93	132
4.2.2.Gayri Nakdi Kredilere Verilen		-	-
4.2.3.Diğer		42,924	30,259
V. TEMETTÜ GELİRLERİ		-	-
5.1.Alım Satım Amaçlı Menkul Değerlerden		-	-
5.2.Satılmaya Hazır Menkul Değerlerden		-	-
VI. NET TİCARİ KÂR/ZARAR		591,503	196,396
6.1.Sermaye Piyasası İşlemleri Kâr/Zararı (Net)		547,208	74,077
6.2.Kambiyo Kâr/Zararı (Net)		44,295	122,319
VII. YATIRIM AMAÇLI MENKUL DEĞERLERDEN KÂR/ZARAR	3	-	-
VIII. DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	4	195,475	225,366
IX. FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI (III+IV+V+VI+VII+VIII)		4,517,205	4,372,105
X. KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	5	691,958	858,376
XI. DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	6	1,472,001	1,746,453
XII. FAALİYET KÂRI (IX-X-XI)		2,353,246	1,767,276
XIII. BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLERDEN KÂR/ZARAR	7	13,314	-
XIV. NET PARASAL POZİSYON KÂRI/(ZARARI)		(547,173)	(1,062,934)
XV. VERGİ ÖNCESİ KÂR (XII+XIII+XIV)		1,819,387	704,342
XVI. VERGİ KARŞILIĞI (-)		746,900	528,235
XVII. VERGİ SONRASI OLAĞAN FAALİYET KÂR/ZARARI (XV-XVI)		1,072,487	176,107
XVIII. VERGİ SONRASI OLAĞANÜSTÜ KÂR/ZARAR		-	1,979
18.1.Vergi Öncesi Olağanüstü Net Kâr/Zarar		-	1,979
18.1.1.Olağanüstü Gelirler		-	2,050
18.1.2.Olağanüstü Giderler (-)		-	(71)
18.2.Olağanüstü Kâra İlişkin Vergi Karşılığı (-)		-	-
XIX. NET DÖNEM KÂR ve ZARARI (XVII+XVIII)	9	1,072,487	178,086
Hisse Başına Kâr / Zarar		483	80

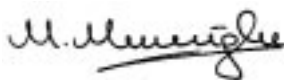
Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

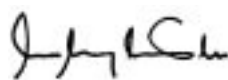
Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

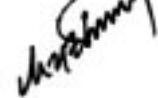
Mustafa Nazlıoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

ÖZKAYNAK KALEMLERİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2002)	Ödenmiş Dipnot	Öd. Ser.En.G. Sermaye D. Kay.Ser.Yed.	Hisse Senedi İhraç Primleri	Hisse Senedi İhtal Kârılan	Yasal Yedek Akçeler	Statü Yedekleri	Diğer Yedekler	MİLYAR TL			Genel Toplam	
								Dönem Net Kârı / (Zararı)	Ceşmiş Dönem Kârı / (Zararı)	Yeni Değerleme Fonu		Yeni Değerleme Değer Artışı
1.Dönem Başı Bakiyesi	2,221,978	5,743,954	-	-	2,162,383	-	10,166	-	(4,955,672)	-	-	5,182,809
2.Kur Farkı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.Net Dönem Kârı	-	-	-	-	-	-	-	178,086	-	-	-	178,086
4.Temertü	-	-	-	-	-	-	-	-	(619,743)	-	-	(619,743)
5.Yasal Yedeklere Aktarılan Tutarlar	-	-	-	-	97,060	-	-	-	(97,060)	-	-	-
6.Hisse Senetlerine Dönüştürülebilir Tahviller	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.Hisse Senedi İhracı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.Ödenmiş Ser. Enf. Göre Düzelt. Kaynak. Ser. Yedekleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dönem Sonu Bakiyesi (1+2+3+4+5+6+7+8)	2,221,978	5,743,954	-	-	2,259,443	-	10,166	-	178,086	(5,672,475)	-	- 4,741,152
CARI DÖNEM												
(31/12/2003)												
1.Dönem Başı Bakiyesi	2,221,978	5,743,954	-	-	2,259,443	-	10,166	-	(5,494,389)	-	-	- 4,741,152
Dönem İçindeki Artışlar:												
2.Satılmaya Hazır Yatırımlar	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.Net Rayiç Değer Kârı/Zararı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,706
3.Nakit Akış Riskinden Korunma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,706
3.1.Net Rayiç Değer Kârı/Zararı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.Kur Farkları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,301)
Aktarılan Tutarlar:												
5.Satılmaya Hazır Yatırımlar	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.1.Net Kâra Aktarılan Tutarlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.Nakit Akış Riskinden Korunma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.1.Net Kâra Aktarılan Tutarlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2.Vadiklara Aktarılan Tutarlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.Net Dönem Kârı	-	-	-	-	-	-	-	-	1,072,487	-	-	1,072,487
8.Temertü (*)	(3)	-	(3,224,779)	-	(2,259,443)	-	(10,166)	-	5,494,389	-	-	1
9.Yasal Yedeklere Aktarılan Tutarlar	(4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.Hisse Senedi İhracı	(5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.Ödenmiş Ser. Enf. Göre Düzelt. Kaynak. Ser. Yedekleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dönem Sonu Bakiyesi (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	2,221,978	2,519,175	-	-	-	-	(1,301)	-	1,072,487	-	-	20,706 5,833,045

*27.03.2003 tarihli genel kurul tutanağının 5 no'lu maddesi uyarınca, 2002 Aralık sonu itibarıyla birikmiş zararın 178,086 Milyar TL 'nin 2002 yıl sonu kart ile, 10,166 Milyar TL 'nin olağanüstü yedekler ile, 2,259,443 Milyar TL'nin yasal yedekler ile ve kalan bakiye olan 3,224,779 Milyar TL'nin da sermaye yedekleri ile mahsuplaştırılmasından kaynaklanmaktadır. Yüvarlama sebebiyle 1 Milyar TL bakiye vermektedir (Tutarlar, Türk Lirası'nın 31.12.2003 tarihindeki satın alma gücüyle ifade edilmiştir).

Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

Mustafa Nazıoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

C.A. Çağlar

M. Mumcuoğlu

M. Nazıoğlu

M. Ertürkmen

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

NAKİT AKIM TABLOSU

Dipnot	MİLYAR TÜRK LİRASI	
	CARİ DÖNEM (31/12/2003)	ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2002)
A. BANKACILIK FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIMLARI		
1.1. Bankacılık Faaliyet Konusu Aktif ve Pasiflerdeki Değişim Öncesi Faaliyet Kârı (+)	1,072,487	178,088
1.1.1. Alınan Faizler (+)	10,561,528	13,281,098
1.1.2. Ödenen Faizler (-)	(7,070,500)	(9,643,519)
1.1.3. Alınan Temettümler (+)	-	-
1.1.4. Alınan Ücret ve Komisyonlar (+)	239,199	312,764
1.1.5. Elde Edilen Diğer Kazançlar (+)	31,701	225,366
1.1.6. Zarar Olarak Muhasebeleştirilen Donuk Alacaklardan Tahsilatlar (+)	177,088	27,497
1.1.7. Personel ve Hizmet Tedarik Edenlere Yapılan Nakit Ödemeler (-)	(655,596)	(832,150)
1.1.8. Ödenen Vergiler (-)	(746,900)	(264,640)
1.1.9. Olağandışı Kalemler (+/-)	(547,173)	(1,060,955)
1.1.10. Diğer (+/-)	1 (916,860)	(1,867,373)
1.2. Bankacılık Faaliyetleri Konusu Aktif ve Pasiflerdeki Değişim	(1,254,800)	(973,713)
1.2.1. Alım Satım Amaçlı Menkul Değerlerde Net Artış/Azalış (+/-)	(5,008,640)	(1,260,982)
1.2.2. Bankalar Hesabındaki Net Artış/Azalış (+/-)	(1,002,249)	1,353,177
1.2.3. Kredilerdeki Net Artış/Azalış (+/-)	(70,332)	2,531,573
1.2.4. Diğer Aktiflerde Net Artış/Azalış (+/-)	2,206,913	(3,425,228)
1.2.5. Bankaların Mevduatlarında Net Artış (Azalış) (+/-)	(60,005)	(9,185)
1.2.6. Diğer Mevduatlarda Net Artış (Azalış) (+/-)	2,000,906	1,265,222
1.2.7. Alınan Kredilerdeki Net Artış (Azalış) (+/-)	(148,469)	(30,270)
1.2.8. Vadesi Gelmiş Borçlarda Net Artış (Azalış) (+/-)	-	-
1.2.9. Diğer Borçlarda Net Artış (Azalış) (+/-)	1 827,076	(1,398,020)
I. Bankacılık Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Akımı (+/-)	(182,313)	(795,625)
B. YATIRIM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIMLARI		
II. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Akımı (+/-)	456,181	1,203,478
2.1. İktisap Edilen Bağlı Ortaklık ve İştirakler ve Diğer Yatırımlar (-)	2 -	(10,876)
2.2. Elden Çıkarılan Bağlı Ortaklık ve İştirakler ve Diğer Yatırımlar (+)	3 79,801	-
2.3. Satın Alınan Menkuller ve Gayrimenkuller (-)	(2,528)	(158)
2.4. Elden Çıkarılan Menkul ve Gayrimenkuller (+)	14,138	32,065
2.5. Elde Edilen Satılmaya Hazır Menkul Değerler (-)	(911,020)	(389,819)
2.6. Elden Çıkarılan Satılmaya Hazır Menkul Değerler (+)	166	-
2.7. Satın Alınan Yatırım Amaçlı Menkul Değerler (-)	(324,515)	-
2.8. Satılan Yatırım Amaçlı Menkul Değerler (+)	1,600,139	1,572,266
2.9. Olağandışı Kalemler (+/-)	-	-
2.10. Diğer (+/-)	-	-
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIMLARI		
III. Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakit (+/-)	19,384	(762,191)
3.1. Krediler ve İhraç Edilen Menkul Değerlerden Sağlanan Nakit (+)	-	-
3.2. Krediler ve İhraç Edilen Menkul Değerlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışı (-)	(21)	(142,448)
3.3. İhraç Edilen Sermaye Araçları (+)	-	-
3.4. Temettü Ödemeleri (-)	-	(619,743)
3.5. Finansal Kiralamaya İlişkin Ödemeler (-)	-	-
3.6. Olağandışı Kalemler (+/-)	-	-
3.7. Diğer (+/-)	1 19,405	-
IV. Döviz Kurundaki Değişimin Nakit ve Nakde Eşdeğer Varlıklar Üzerindeki Etkisi (+/-)	1 -	-
V. Nakit ve Nakde Eşdeğer Varlıklardaki Net Artış (I+II+III+IV)	293,252	(354,338)
VI. Dönem Başındaki Nakit ve Nakde Eşdeğer Varlıklar (+)	4 735,986	1,090,324
VII. Dönem Sonundaki Nakit ve Nakde Eşdeğer Varlıklar (V+VI)	5 1,029,238	735,986

Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

Mustafa Nazhoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
GENEL KURULA SUNULAN (*)
KÂR DAĞITIM TABLOSU

	MİLYAR TÜRK LİRASI	
	CARİ DÖNEM* (31/12/2003)	ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2002)
I. DÖNEM KÂRININ DAĞITIMI		
1.1.DÖNEM KÂRI	1,819,387	706,321
1.2.ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-)	746,900	528,235
1.2.1.Kurumlar Vergisi (Gelir Vergisi)	746,900	528,235
1.2.2.Gelir Vergisi Kesintisi	-	-
1.2.3.Diğer Vergi ve Yasal Yükümlülükler	-	-
A. NET DÖNEM KÂRI (1.1-1.2)	1,072,487	178,086
1.3.GEÇMİŞ DÖNEMLER ZARARI (-)	-	5,672,475
1.4.BİRİNCİ TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)	53,624	-
1.5.BANKADA BIRAKILMASI VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)	-	-
B. DAĞITILABİLİR NET DÖNEM KÂRI [(A-(1.3+1.4+1.5))]	1,018,863	(5,494,389)
1.6.ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-)	111,099	-
1.6.1.Hisse Senedi Sahiplerine	111,099	-
1.6.2.İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine	-	-
1.6.3.Katılma İntifa Senetlerine	-	-
1.6.4.Kâra İştirakli Tahvillere	-	-
1.6.5.Kâr ve Zarar Ortaklığı Belgesi Sahiplerine	-	-
1.7.PERSONELE TEMETTÜ (-)	-	-
1.8.YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-)	-	-
1.9.ORTAKLARA İKİNCİ TEMETTÜ (-)	816,988	-
1.9.1.Hisse Senedi Sahiplerine	816,988	-
1.9.2.İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine	-	-
1.9.3.Katılma İntifa Senetlerine	-	-
1.9.4.Kâra İştirakli Tahvillere	-	-
1.9.5.Kâr ve Zarar Ortaklığı Belgesi Sahiplerine	-	-
1.10.İKİNCİ TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)	90,776	-
1.11.STATÜ YEDEKLERİ (-)	-	-
1.12.OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER	-	-
1.13.DİĞER YEDEKLER	-	-
1.14.ÖZEL FONLAR	-	-
II. YEDEKLERDEN DAĞITIM		
2.1.DAĞITILAN YEDEKLER	-	-
2.2.İKİNCİ TERTİP YASAL YEDEKLER (-)	-	-
2.3.ORTAKLARA PAY (-)	-	-
2.3.1.Hisse Senedi Sahiplerine	-	-
2.3.2.İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine	-	-
2.3.3.Katılma İntifa Senetlerine	-	-
2.3.4.Kâra İştirakli Tahvillere	-	-
2.3.5.Kâr ve Zarar Ortaklığı Belgesi Sahiplerine	-	-
2.4.PERSONELE PAY (-)	-	-
2.5.YÖNETİM KURULUNA PAY (-)	-	-
III. HİSSE BAŞINA KÂR		
3.1.HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE	483	-
3.2.HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)	-	-
3.3.İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE	-	-
3.4.İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)	-	-
IV. HİSSE BAŞINA TEMETTÜ		
4.1.HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE	-	-
4.2.HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)	-	-
4.3.İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE	-	-
4.4.İMTİYAZLI HİSSE SENEDİ SAHİPLERİNE (%)	-	-

(*) Kâr dağıtımına Genel Kurul'da karar verilecektir.

Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

Mustafa Nazlıoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**I. BÖLÜM: BANKA HAKKINDA GENEL BİLGİLER****1. Banka Hakkında Bilgiler**

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.'nin temelini 1863 yılında kurulan Memleket Sandıkları oluşturmaktadır. 1883 yılında Memleket Sandıkları'nın yerini Menafi Sandıkları almış ve 1888 yılında da Menafi Sandıkları yeniden organize edilerek Banka, çiftçileri kredilendirmek, faiz karşılığında tevdiat kabulü ve ziraate ilişkin sarraflık ve aracılık işleri yapmak üzere resmen kurulmuştur. Her türlü bankacılık faaliyetlerinde bulunma yetkisine haiz olan Banka'nın hisselerinin tamamı Hazine'ye ait olup, merkezi Ankara'dadır.

4684 sayılı Kanununun 2'nci maddesi ile 4603 sayılı Kanuna eklenen Geçici 3'üncü maddesi ve 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci maddesi çerçevesinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni 9 Temmuz 2001 tarihi itibarıyla sona ermiş ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü ve şubelerinin tümü 9 Temmuz 2001 mesai saatinden başlayarak T.C. Ziraat Bankası A.Ş. bünyesinde ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. olarak faaliyetlerine devam etmeye başlamış daha sonra 13.10.2001 tarihi itibarıyla 96 adet şube T. Halk Bankası A.Ş.'ne devrolunmuştur.

Yönetim Adresi	Bankalar Caddesi No:42 06107 Ulus/Ankara
Telefon	(312) 310 37 50
Faks	(312) 310 11 34
Elektronik site adresi	www.ziraatbank.com.tr
Elektronik posta adresi	zmail@ziraatbank.com.tr
Raporlama dönemi	1 Ocak-31 Aralık 2003

2. Banka'nın Dahil Olduğu Grup

Banka'nın ana hissedarı Hazine Müsteşarlığı'dır.

3. Banka'nın Faaliyetleri

Banka'nın faaliyet alanı her türlü nakdi ve gayrinakdi Türk Lirası ve döviz üzerinden krediler açmak, her türlü sermaye piyasası işlemlerini yapmak, tarım sektörüne finansman desteği sağlamak, TL, YP mevduat toplamak ve diğer bankacılık hizmetlerini yapmaktır.

4. Mali Tabloların Hazırlanmasında Kullanılan Parasal Birim

Aksi belirtilmedikçe ekteki mali tablolar ile bunlara ilişkin açıklama ve dipnotlarda yer alan bilgiler Milyar TL cinsinden hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**II. BÖLÜM: MUHASEBE POLİTİKALARI****1. Mali Tabloların Sunumu**

Bankalar, Bankalar Kanunu'nun 13'üncü maddesi uyarınca hesaplarını ve yıllık bilançoları ile kâr ve zarar cetvellerini Türkiye Bankalar Birliği'nin görüşünü alarak hazırlamak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nca ("BDDK") belirlenen esas ve usullere uygun bir şekilde ve bu amaçla yürürlükte olan Muhasebe Uygulama Yönetmeliği ("MUY") ve tek düzen hesap planı, tip bilanço ve kâr zarar cetveli ile bunların uygulama ve düzenleme esaslarına ilişkin izahnameye uygun olarak tutmak ve düzenlemek zorundadır. Banka yasal kayıtlarını, mali tablolarını ve mali tablolarına baz teşkil eden dokümanları söz konusu düzenlemelere ve Türk Ticaret Mevzuatı ile Vergi Mevzuatı'na uygun olarak tutmaktadır.

2. Uygulanan Muhasebe İlkeleri

İlişikteki mali tabloların hazırlanmasında yukarıda açıklanan politikalar dışındaki uygulanan başlıca muhasebe ilkeleri aşağıda belirtilmiştir:

2.1 Muhasebe Esasları

Ekte sunulan mali tablolar tarihi maliyet ilkesi ve yasal kayıtlar esas alınarak düzenlenmiş olup, gerçek durumu göstermek amacıyla MUY'un 14 Sayılı Tebliği: Mali Tabloların Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Düzenlenmesine İlişkin Muhasebe Standardı'nda ("Tebliğ 14") belirtildiği üzere mali tabloların paranın bilanço gününde cari satın alma gücü dikkate alınarak düzenlenmesi amacıyla yapılan enflasyon muhasebesi düzeltme ve sınıflamalarını içermektedir. Mali tablolara yansıtılan düzeltme ve sınıflamalar Türkiye'deki muhasebe uygulamaları doğrultusunda tutulan Banka'nın yasal kayıtlarına işlenmemiştir. Yasal kayıtlarda yer alan yeniden değerlemeler enflasyon muhasebesi uygulaması kapsamında ekli mali tablolardan elimine edilmiştir.

2.2 Enflasyon Muhasebesi

Ekteki mali tablolarda, bilanço tarihi itibarıyla Türk Lirasının satın alma gücündeki değişiminin gösterilmesi amacıyla, Tebliğ 14 hükümlerince öngörüldüğü üzere genel fiyat endeksleri kullanılarak bazı düzeltmeler yapılmıştır.

Tebliğ 14'ün uygulanmasını gerektiren durumlardan biri, üç yıllık kümülatif enflasyon oranının yaklaşık %100 veya üzerinde olmasıdır. Türkiye Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayımlanan Toptan Eşya Fiyat Endeksi baz alındığında, söz konusu kümülatif oran 31 Aralık 2003 tarihinde sona eren üç yıllık dönem için %181 olarak gerçekleşmiştir. Tebliğ 14, mali tabloların bilanço tarihindeki ölçüm biriminden gösterilmesini ve genel fiyat endeksinin kullanılarak daha önceki dönemlere tekabül eden bakiyelerin de aynı birimden gösterilmesinin öngörmektedir. Endeksleme düzeltmeleri, BDDK tarafından yayımlanan toptan eşya fiyat endeksleri ve DİE tarafından yayımlanan fiyat endeksleri kullanılarak hesaplanmıştır.

Bilanço tarihindeki parasal değerleri hesaplamak için kullanılmış olan endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıdaki gibidir:

	Endeks	Katsayı
31 Aralık 2000	2,626.0	2,8112
31 Aralık 2001	4,951.7	1,4908
31 Aralık 2002	6,478.8	1,1394
31 Aralık 2003	7,382.1	1,0000

Enflasyon muhasebesiyle ilgili düzeltmeler aşağıda belirtilen ana hatlar çerçevesinde uygulanmıştır:

- Mali tablolar Tebliğ 14'e uygun olarak paranın bilanço gününde cari satın alma gücü dikkate alınarak düzenlenmektedir. Bilanço tarihindeki Türk Lirasının satın alma gücünü göstermeyen bütün tutarlar, fiyat endeksleri kullanılarak düzeltilmiştir.
- Bilançodaki parasal kalemler, bilanço tarihindeki paranın cari satın alma gücü cinsinden ifade edildiklerinden düzeltme işlemine tabi tutulmamaktadır. Parasal değerler para olarak tutulan, tahsil edilen veya ödenen kalemlerdir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**II. BÖLÜM: MUHASEBE POLİTİKALARI (devamı)**

- Mali tablolarda tarihi maliyet bedeliyle yer alan ve parasal olmayan aktifler, pasifler ve özsermayenin bileşenleri, ilk elde etme maliyeti ve varsa itfa edilen değerlerin elde ediliş tarihine, tahsil tarihine veya bilançoya kaydediliş tarihine tekabül eden düzeltme oranları kullanılarak düzeltilmiştir. Ekteki mali tablolarda, yasal kayıtlarda yer alan yeniden değerlemeler göz ardı edilmiştir.
- Gelir tablosu kalemleri ilgili düzeltme oranları kullanılarak düzeltilmiştir.
- Enflasyonun Banka'nın parasal durumuna etkileri gelir tablosunda net parasal pozisyon kârı (zararı) olarak yer almaktadır.
- Enflasyon muhasebesine göre ilk defa düzenlenen 31.12.2001 tarihli bilançoda birikmiş zarar, 4,955,672 Milyar TL (Türk Lirası'nın 31.12.2003 tarihi itibarıyla alım gücü ile ifade edilmiştir) olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar, ana kalem olarak özkaynak hesaplarının endekslenmesinden kaynaklanmaktadır. 31.12.2002 tarihi itibarıyla bilançoda yer alan ve Türk Lirası'nın 31.12.2003 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiş 5,672,475 Milyar TL tutarındaki birikmiş zararın 27.03.2003 tarihli genel kurul tutanağının 5 no'lu maddesi uyarınca, 178,086 Milyar TL 2002 yıl sonu kârı ile, 10,166 Milyar TL olağanüstü yedekler ile, 2,259,443 Milyar TL yasal yedekler ile, kalan bakiye 3,224,780 Milyar TL da sermaye yedekleri ile mahsup edilmiştir.

2.3 İştirak ve Bağlı Ortak Yatırımları İçin Kullanılan Muhasebe Yöntemleri

- a. Banka, iştiraklerini maliyet bedeline yeniden değerlendirme değer artış fonlarının sermayelerine ilavesi sonucu bedelsiz olarak dağıtılan hisse senetlerinin nominal değerini eklemek ve kalıcı değer düşüklükleri için gerekli karşılıkları ayırmak suretiyle değerlemektedir. Türk vergi mevzuatınca öngörülen iştiraklerin içsel kaynaklarının sermayelerine eklenmesi suretiyle dağıtılan bedelsiz hisselerden doğan yeniden değerlendirme değer artışları, enflasyon muhasebesi uygulaması kapsamında ekli mali tablolardan elimine edilmiştir. İştirak ve bağlı ortaklık yatırımları, endekslenmiş satın alma maliyetlerinden bilanço tarihi değerlerine getirilmektedir. Ziraat Bank Int. AG, Başak Sigorta A.Ş. ve Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. tam konsolidasyon yöntemi ile konsolidasyona tabi tutulacaktır.
- b. Yabancı para iştirakler Banka'nın dönem sonu değerlendirme kurları ile değerlendirilmektedir.
- c. Yurt dışı yatırımlardaki net yatırımlardan kaynaklanan değer artışları bulunmamaktadır. Dolayısıyla, özkaynaklar altında muhasebeleştirilen kur farkları bulunmamaktadır.
- d. Bağlı ortaklıklarca kullanılan muhasebe politikalarının ana ortaklık bankadan farklı olduğu durumlarda, gerekmesi halinde uyumlaştırma gerçekleştirilmektedir.

2.4 Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri ile Türev Ürünlere İlişkin Açıklamalar

Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla spekülasyon olarak yapmış olduğu swap sözleşmeleri bulunmaktadır. Söz konusu sözleşmeler, nazım hesaplarda takip edilmekte olup, dönem sonu itibarıyla yapılan değerlendirme işlemi neticesinde oluşmuş olan kur farkı gelir/gideri gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Banka'nın riskten korunma amaçlı olarak yapmış olduğu vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ve türev ürünleri bulunmamaktadır.

2.5 Finansal Araçların Netleştirilmesi

Finansal aktifler ile pasifler, yasal olarak netleştirmenin uygulanabilir olması veya Banka tarafından aktif ve pasiflerin netleştirme yöntemiyle gerçekleştirilmesi öngörüldüğü durumda netleştirilmekte ve mali tablolarda net tutarları üzerinden gösterilmektedir. Aksi takdirde, finansal varlık ve yükümlülüklerle ilgili herhangi bir netleştirme yapılmamaktadır.

2.6 Faiz Gelir ve Gideri

Faiz gelir ve giderleri tahakkuk esasına göre kayıtlara intikal ettirilmektedir.

Donuk alacak haline gelen kredilerin faiz tahakkuk ve reeskontları iptal edilerek, söz konusu tutarlar tahsil edildiğinde gelir yazılmaktadır.

Faiz gelir ve gider kalemleri, enflasyondan arındırılarak, 31 Aralık 2003 tarihindeki parasal değerleriyle ifade edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**II. BÖLÜM: MUHASEBE POLİTİKALARI (devamı)****2.7 Ücret ve Komisyon Gelir ve Giderleri**

Komisyon ve bankacılık hizmet gelirleri ve iştirak kâr payları tahsil edildikleri dönemde gelir kaydedilmekte, bu gelir kalemleri dışında diğer tüm gelir ve giderler tahakkuk esasına göre kayıtlara intikal ettirilmektedir.

2.8 Alım Satım Amaçlı Menkul Değerler

Alım satım amaçlı menkul değerler maliyet bedelleriyle mali tablolara alınmakta ve rayiç değerleri üzerinden mali tablolarda gösterilmektedir.

Alım satım amaçlı menkul değerler içerisinde yer alan Devlet tahvili ve Hazine bonolarından İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda ("İMKB") işlem görenler bilanço tarihinde İMKB'de oluşan ağırlıklı ortalama fiyatlarla, İMKB'de işlem görmeyenlerle birlikte bilanço tarihinde İMKB'de alım satımına konu olmayan Devlet tahvili ve Hazine bonoları son işlem tarihindeki ağırlıklı ortalama fiyatlarla, İMKB'de işlem görmeyen menkul değerler ise T.C. Merkez Bankası fiyatlarıyla değerlendirilmektedir.

Alım satım amaçlı menkul değerlerin elde etme maliyeti ile rayiç değerlerine göre değerlendirilmiş değerleri arasındaki fark, faiz gelir ve reeskontları veya menkul değerler değer düşüş karşılığı hesabına yansıtılmaktadır. Alım satım amaçlı menkul değerlerin elde tutulması esnasında kazanılan faizler faiz geliri, kâr payları ise kâr payı gelirleri hesaplarına intikal ettirilmektedir.

2.9 Satış ve Geri Alış Anlaşmaları ve Menkul Değerlerin Ödünç Verilmesi İşlemleri

Tekrar geri alımları öngören anlaşmalar yasal kayıtlarda "332 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar-T.P" hesabında izlenmektedir. Repo'ya konu menkul değerler iç verim oranı ile değerlendirilmektedir. Banka'nın bu tür faaliyetleri kısa vadeli olup tamamıyla devlet tahvillerini kapsamaktadır. Repo konusu menkul değerlere ait gelirler faiz gelirleri içerisinde, repo anlaşmaları çerçevesinde ödenen giderler ise faiz giderleri hesaplarında muhasebeleştirilmektedir.

2.10 Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler, Satılmaya Hazır Menkul Değerler ve Banka Kaynaklı Krediler ve Alacaklar

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar; vadesine kadar saklama niyetiyle elde tutulan ve fonlama kabiliyeti dahil olmak üzere vade sonuna kadar elde tutulabilmesi için gerekli koşulların sağlanmış olduğu, sabit veya belirlenebilir ödemeleri ile sabit vadesi bulunan ve banka kaynaklı krediler ve alacaklar dışında kalan finansal varlıkları; banka kaynaklı krediler ve alacaklar; borçluya para, mal veya hizmet sağlama yoluyla yaratılanlardan alım-satım ya da kısa vadede satılma amacıyla elde tutulanlar dışında kalan finansal varlıkları; satılmaya hazır finansal varlıklar; banka kaynaklı krediler ve alacaklar ile vadeye kadar elde tutulacaklar ve alım-satım amaçlılar dışında kalan finansal varlıkları ifade etmektedir. Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler, satılmaya hazır finansal varlıklar ve banka kaynaklı krediler ve alacaklar maliyet değerleri ile kayıtlara alınmaktadır.

Banka'nın, vadeye kadar elde tutulacak menkul değer portföyü içerisinde Eurobond ve dövize natık Devlet tahvilleri bulunmaktadır.

Banka kaynaklı kullanılan krediler TL ve YP kısa, orta ve uzun vadeli krediler ile dövize endeksli kredilerden oluşmaktadır. Banka'nın orta vadeli kredilerinin içinde, ana sözleşmesi gereği kullandığı banka ve fon kaynaklı krediler bulunmaktadır.

Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler ve banka kaynaklı krediler ile alacakların ilk kaydı maliyet değerleri ile yapılmakta ve finansal varlıkların bu sınıflamaya göre tasnife tutulacağı varlıkların edinimi sırasında değerlendirilmektedir.

Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler değer azalışı için ayrılan karşılık düşüldükten sonra, iç verim oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş değerleri ile muhasebeleştirilmektedir.

Önceden vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler arasında sınıflandırılan ancak, sınıflandırma esaslarına uyulmadığından iki yıl boyunca bu sınıflandırmaya tabi tutulmayacak finansal varlıklar yoktur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**II. BÖLÜM: MUHASEBE POLİTİKALARI (devamı)**

Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerden kazanılmış olan faizler, faiz geliri olarak kaydedilmektedir.

Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerin alım ve satım işlemleri işlem tarihine göre muhasebeleştirilmektedir.

Muhasebe Uygulama Yönetmeliği yürürlüğe girmeden önce, mülkiyeti Banka'da kalmak kaydıyla İMKB ve TCMB bünyesinde bulunan piyasalar teminatına verilenler, disponibl değer olarak tutulanlar ve vadesine kadar elde tutulacak menkul değerler bağlı menkul kıymetler olarak sınıflandırılmıştır. Buna göre MUY öncesinde Banka, vadesine kadar elde tutulacak menkul kıymetler hesabında bulunan ve teminata konu edilmiş menkul kıymetlerini vadeye kalan gün esasına göre değerlemiştir. Söz konusu menkul kıymetlerin, MUY sonrasında iç verim oranına göre değerlendirilmesi neticesinde oluşacak olan farkın önemli düzeyde olmaması sebebiyle, Banka'nın birikmiş kâr/zarar hesabının açılış kayıtlarına herhangi bir düzeltme yapılmamıştır.

Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla satılmaya hazır menkul değerleri Borsaya kote olmayan hisse senetleri, bonolar, mali kuruluş tahvilleri, mali olmayan kuruluş tahvilleri ve diğer menkul değerlerden oluşmaktadır.

Satılmaya hazır menkul değerler etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri ile değerlendirilmekte, değer azalışı için karşılığı ayrılacak ve reeskont yapılmak suretiyle muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu menkul değerlerin rayiç değerleri ile iskonto edilmiş değerleri karşılaştırılmakta ve aradaki fark özkaynaklar altında açılan bir fon hesabında izlenmektedir.

2.11 Banka Kaynaklı Krediler ve Alacaklar ile Ayrılan Özel Karşılıklar

Kısa ve uzun vadeli TL krediler açık ve teminatlolu olarak sınıflandırılmış, kısa vadeli YP krediler ise sabit fiyat üzerinden kayda alınmakta ve dönem sonlarında evaluasyona tabi tutulmaktadır.

Banka kaynaklı krediler iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden muhasebeleştirilmesi gerekmektedirken, kredilerin iskonto edilmiş değeri ile basit faiz yöntemleri arasındaki farkın belirli bir önemlilik düzeyinin altında kalması nedeniyle bu esasa göre muhasebeleştirilmemiştir.

Kullandırılan krediler karşılığında teminat olarak alınan varlıklarla ilgili ödenen harç, işlem gideri ve bunun gibi diğer masrafların işlem maliyetinin bir bölümü olarak kabul edilmemektedir.

Kullandırılan kredilerin tahsil edilemeyeceğine ilişkin bulguların varlığı halinde, bunların ilgili düzenlemelerde öngörüldüğü şekilde sınıflandırılıp, ayrılması gerekli özel karşılıklar ayrılmakta olup, ayrılan özel karşılıklar ilgili dönemin kâr/zarar hesaplarına aktarılmaktadır. Serbest kalan karşılık, aynı yıl içerisinde ayrılmış ise, ters kayıtla faiz dışı giderlerden iptal edilmekte, yıl farkı bulunuyor ise faiz dışı gelirlere alınmaktadır.

2.12 Şerefiye ve Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar endekslenmiş satın alma maliyetlerinden endekslenmiş amortismanlar düşülerek bilanço tarihi değerine getirilmektedir. Diğer maddi olmayan duran varlıklar normal amortisman yöntemi uygulanmak suretiyle takribi ekonomik ömürleri itibarıyla amortismanına tabi tutulmaktadır. Cari dönem içerisinde uygulanan amortisman yönteminde değişiklik yapılmamıştır.

Uygulanan yıllık amortisman oranı %20'dir (5 yıl).

Banka bilgisayar yazılımları için maliyetleri maddi olmayan duran varlıklar –gayrimaddi haklar hesabında izlemekte ve geliştirici giderler yazılımın ilk maliyetine eklenerek faydalı ömürleri de dikkate alınmak suretiyle 5 yılda itfaya tabi tutulmaktadır.

Diğer maddi olmayan duran varlıklar içerisinde şerefiye ve ilk tesis taazzuv giderleri bulunmaktadır.

2.13 Maddi Duran Varlıklar

Sabit kıymetler endekslenmiş satın alma maliyetlerinden endekslenmiş amortismanlar düşülerek bilanço tarihi değerine getirilmektedir. Sabit kıymetler normal amortisman yöntemi uygulanmak suretiyle takribi ekonomik ömürleri itibarıyla amortismanına tabi tutulmaktadır. Cari dönem içerisinde uygulanan amortisman yönteminde değişiklik yapılmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**II. BÖLÜM: MUHASEBE POLİTİKALARI (devamı)**

Uygulanan yıllık amortisman oranları aşağıdaki gibidir;

Binalar	%2
Taşıt, Döşeme ve Demirbaşlar	%2 - 50
Özel Maliyet Bedelleri	%20 veya kira süresi ile orantılı

Banka maddi sabit kıymetlerini, yasal kayıtlarında, (ilgili amortismanlar dahil) Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan katsayılara göre her yıl yeniden değerlemeye tabi tutmaktadır. Yeniden değerlemeden doğan fark sermayeye eklenebilen Yeniden Değerleme Fonu hesabına alacak kaydedilmektedir. Yeniden Değerleme Fonuna eklenen tutar her türlü vergiden muafır ve yeniden değerlendirilmiş maddi sabit kıymetlerin amortismanı vergiden düşülebilir. Binalar yasal kayıtlarda alış değerleri üzerinden amortismanı tabi tutulmaktadır. Arsa ve araziler amortisman veya yeniden değerlemeye tabi tutulmamaktadır. 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla açıklanan yeniden değerlendirme oranı %28.5 dir. Türk vergi mevzuatınca öngörülen sabit kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinden doğan yeniden değerlendirme değer artışları enflasyon muhasebesi uygulaması kapsamında ekli mali tablolardan elimine edilmiştir.

Maddi duran varlıkların değerinde bir düşüklük olup olmadığına yönelik ekspertiz çalışmaları yapılmış olup, herhangi bir maddi duran varlık için karşılık ayrılmasını gerektirir bir durum ile karşılaşmamıştır.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç veya kayıplar enflasyondan arındırılmış tutarları ile ilgili dönemin kâr zarar hesaplarına aktarılmaktadır.

2.14 Kiralama İşlemleri

Finansal kiralama işlemlerinde kiracı durumunda olan Banka finansal kiralama işlemlerinin muhasebeleşmesinde MUY'un 4 sayılı Tebliğini benimsemiştir. Finansal Kiralama İşlemleri ile elde edilen sabit kıymetler, benzer nitelikte olup doğrudan iktisap edilen varlıklara uygulanan oranlar doğrultusunda itfa edilmektedir.

Kiralama konusu varlıklar enflasyon muhasebesine tabi tutulmuş değerleri ile sabit kıymetler (menkuller) hesabının altında izlenmekte ve yararlı ömrüne göre aylık ve yıllık bazda itfaya tabi tutulmaktadır. Ödenen kiralaların ana parası için Pasifte yaratılan borç kalemine, faizler için ise diğer faiz giderlerine kayıt yapılmaktadır.

Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla finansal kiralama şirketi gibi kiralayana konumunda finansal kiralama yapma yetkisi bulunmamaktadır.

2.15 Karşılıklar ve Şarta Bağlı Yükümlülükler

Krediler ve diğer alacaklar için ayrılan özel ve genel karşılıklar dışında kalan karşılıklar ve şarta bağlı yükümlülüklerle ilgili karşılıklar MUY'un 8 sayılı Tebliği hükümlerine uygun olarak ayrılmaktadır.

Mali bünyeyi etkileyebilecek boyuttaki işlemler için verileri net olan için verilere dayanılarak aksi durumda olanlar için tahmini olarak karşılık ayrılmaktadır. Bu kapsamda; vergi provizyonu, kıdem tazminatı için karşılık ayrılmıştır.

Bilanço tarihi itibarıyla, geçmiş olayların bir sonucu olarak ortaya çıkması muhtemel olan ve tutarı güvenilir bir şekilde ölçülebilen şarta bağlı olay bulunmamaktadır.

2.16 Çalışanların Haklarına İlişkin Yükümlülükler

Türk yasaları ve sendika sözleşmelerine göre kıdem tazminatları emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Kıdem tazminatı, hizmet süresi ve emeklilik veya işten çıkarılma dönemindeki son maaş veya kıdem tazminatı tavanı üzerinden hesaplanmaktadır.

Banka Çalışanlarının Haklarının Muhasebeleştirilmesi hakkındaki 10 sayılı Tebliğ gereğince, kıdem ve ihbar tazminatlarından doğan yükümlülükler için ayrılacak karşılık tutarına esas fiili ödeme oranlarının 5 yıllık basit aritmetik ortalaması olan %17.54 oranını aşarak %100 karşılık ayırmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**II. BÖLÜM: MUHASEBE POLİTİKALARI (devamı)**

Bilanço tarihinden itibaren 12 aydan daha uzun sürede sözleşme süresi dolacak belirli süreli sözleşme ile istihdam edilen çalışanlarından doğan kıdem ve ihbar tazminatları yükümlülükleri iskonto edilmemektedir.

Mülga Emlak Bankası'ndan devir alınan personelin bağlı olduğu ve SSK Kanunu'na tabi olarak faaliyet gösteren bir adet personel sandığı bulunmaktadır. Söz konusu sandığın 31.12.2003 tarihi itibarıyla aktüerya çalışmaları devam etmektedir. Sandığın önceki dönem itibarıyla yapılmış olan aktüerya çalışması neticesinde herhangi bir fiili ve teknik açığının olmadığı anlaşılmıştır.

2.17 Vergi Uygulamaları

3'er aylık dönemlerde geçici vergiler, Peşin Ödenen Vergiler hesabından ödenmekte ve geçici vergiler, yıl sonunda kurumlar vergisi hesaplamasında mahsup edilerek net olarak ödenecek kurumlar vergisi, Ödenecek Kurumlar Vergisi hesabına alınmakta ve süresi dahilinde vergi dairesine yatırılmaktadır.

2.18 Borçlanmalara İlişkin İlave Açıklamalar

Banka, borçlanma araçlarını 1 sayılı Tebliğde belirtildiği şekilde muhasebeleştirilmektedir. Borçlanma araçlarının muhasebeleştirilme ve değerlendirme yöntemleri ile borçlanmayı temsil eden yükümlülükler açısından riskten korunma teknikleri uygulanmamaktadır.

Banka tarafından hisse senedine dönüştürülebilir tahvil ihraç edilmemiştir. Banka'nın kendisinin ihraç ettiği borçlanmayı temsil eden araçlar satış bedelleri üzerinden kayda alınmakta ve her gün gider reeskontu hesaplanmaktadır.

2.19 Ödenmiş Sermaye ve Hisse Senetleri Stoku

Banka cari yılda hisse senedi ihraç etmediğinden, bu işlem ile ilgili herhangi bir maliyeti bulunmamaktadır.

Bu rapor tarihi itibarıyla, bilanço tarihinden sonra ilan edilen Banka'nın hisse senetleriyle ilgili kâr payları bulunmamaktadır.

2.20 Aval ve Kabuller

Banka, aval ve kabullerini, müşterilerin ödemeleri ile eşzamanlı olarak gerçekleştirmekte olup, bilanço dışı yükümlülükleri içerisinde göstermektedir.

Banka'nın aktif karşılığı bir yükümlülük olarak gösterilen aval ve kabulleri bulunmamaktadır.

2.21 Devlet Teşvikleri

Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla yararlanmış olduğu herhangi bir devlet teşviki bulunmamaktadır.

2.22 Raporlamanın Bölümlemeye Göre Yapılması

Bölümlemeye göre raporlama bilgilerinin kamuya açıklanmasına 17 sayılı Tebliğ gereği 1.1.2004 tarihinde başlanacağından cari dönemde herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Finansal Araçların Kullanım Stratejisi ve Yabancı Para Cinsinden İşlemlere İlişkin Açıklamalar

Banka bilançosunda yer alan kaynakların büyük bölümü sabit oranlı olmasına rağmen, aktiflerde yer alan menkul kıymetlerin getirileri değişken oranlıdır. Kaynakların ortalama vadesi 30-45 gün arası olması sebebiyle kaynak maliyetleri piyasadaki şartlara bağlı olarak kısa aralıklarla yeniden fiyatlanmaktadır. Banka'nın likidite yapısı, vadesi gelecek bütün yükümlülüklerin karşılanabileceği şekilde dikkate alınmaktadır. Piyasaya olan borçların tutarının, toplam yükümlülükler içerisindeki payının az olması, İMKB repo, T.C.Merkez Bankası, Para Piyasası veya Bankalararası Para Piyasası gibi kısa vadeli piyasalardan gerektiğinde kolaylıkla borçlanabilmeyi sağlamaktadır. Likidite krizi olarak adlandırılacak bir durumun ortaya çıkması durumunda, yaygın şube ağına sahip bir Kamu Bankası olmanın avantajları ile Banka'nın mevduat tabanının daha da güçlenebileceği göz önünde bulundurulmaktadır.

Banka'nın, finansal piyasalarda alabileceği riskler Yönetim Kurulu kararıyla sınırlandırılmıştır. Müşterilerine rekabetçi fiyatlandırma yaparak hizmet verebilmek ve piyasalarda kısa vadeli fiyat hareketlerinden getiri elde edebilmek amacıyla taşıyabileceği döviz pozisyonu limiti, gün içi limiti ve pozisyon zarar limiti tanımlanarak alınabilecek riskler sınırlandırılmıştır.

Banka stratejisi, hiçbir döviz cinsinden pozisyon taşınmaması yönündedir. Bu nedenle kur riski taşınmamaktadır. Ayrıca döviz cinsi varlıkların oldukça ağırlıklı bir kısmı LIBOR'a ya da TCMB nezdindeki döviz likidite piyasasında gerçekleşen oranlara endeksli olduğundan faiz riski de taşınmamaktadır. Yabancı para kaynakların maliyeti ile varlıkların getirisi yakından izlenmektedir. Mevduat faizleri, piyasa faizlerine göre ayarlanarak pozitif kâr marjı korunmaktadır.

2. Sermaye Yeterliliği Standart Oranı

Bilanço tarihi itibarıyla Banka'nın sermaye yeterlilik oranı %95,06'dır.

Sermaye yeterliliği tablosu:

Risk Ağırl. Varlık, Yüküm., G.nakdi Kredi	%0	Risk Ağırlıkları		
		%20	%50	%100
Bilanço Kalemleri (Net)	25,935,158	2,346,546	978,687	2,297,792
Nakit Değerler	383,412	-	-	40
Bankalar	645,786	2,346,546	-	53,150
Bankalararası Para Piyasası	2,650,000	-	-	-
Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	-	-	-	-
Zorunlu Karşılıklar	1,624,319	-	-	-
Özel Finans Kurumları	-	-	-	-
Krediler	3,220,918	-	978,687	1,230,485
Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-	68,349
İştirak, Bağlı Ortak. Ve VKET Men. Değ.	-	-	-	6,463
Muhtelif Alacaklar	114,989	-	-	213,026
Vadeye Kadar Elde Tutul Men. Değ (Net)	16,529,352	-	-	-
Finansal Kira. Amaç. Varlık. Veril. Avans	-	-	-	-
Finansal Kira. İşlemlerinden Alacaklar	-	-	-	-
Finansal Kira. Konusu Varlıklar (Net)	-	-	-	-
Sabit Kıymetler (Net)	-	-	-	693,609
Diğer Aktifler	766,382	-	-	32,670
Bilanço Dışı Kalemler	3,822,506	1,068,804	1,652,251	258,811
Garanti ve Kefaletler	9,945	1,060,208	-	222,529
Taahhütler	1,745,925	1,808	1,623,627	-
Diğer Nazım Hesaplar	-	-	-	-
Türev Finansal Araçlar ile İlgili İşlemler	-	-	-	3,838
Faiz ve Gelir Tahakkuk ve Reeskontları*	2,066,636	6,788	28,624	32,444
Risk Ağırlığı Verilmemiş Hesaplar	-	-	-	-
Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar	29,757,664	3,415,350	2,630,938	2,556,603

(*) Faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontlarının tamamı bilanço kalemlerinin reeskonta tabi tutulmasından kaynaklanan tutarlardan oluşmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

	Banka	
	Cari Dönem	Önceki Dönem
Toplam Risk Ağırlıklı Varlıklar	5,813,067	6,047,595
Özkaynak	5,526,143	4,355,166
Özkaynak/RAV (SRY (%))	95.06	72.01

Cari Dönem için toplam risk ağırlıklı varlıklar kalemine 1,257,925 Milyar TL'lık piyasa riskine maruz tutar dahildir.

	Cari Dönem	Önceki Dönem
ANA SERMAYE		
Ödenmiş Sermaye	2,221,978	2,221,978
Nominal Sermaye	2,500,000	2,500,000
Sermaye Taahhütleri (-)	278,022	278,022
Ödenmiş Sermayenin Enflasyona Göre Düzeltilmesinden		
Kaynaklanan Ser. Yedekleri	2,519,175	5,743,954
Hisse Senedi İhraç Primleri ve İptal Kârları	-	-
Yasal Yedekler	-	2,259,443
I. Tertip Kanuni Yedek Akçe (TTK 466/1)	-	211,107
II. Tertip Kanuni Yedek Akçe (TTK 466/2)	-	-
Özel Kanunlar Gereği Ayrılan Yedek Akçe	-	2,048,336
Statü Yedekleri	-	-
Olağanüstü Yedekler	(1,301)	10,166
Genel Kurul Kararı Uyarınca Ayrılan Yedek Akçe	-	10,166
Dağıtılmamış Kârlar	-	-
Birikmiş Zararlar	-	-
Yabancı Para Sermaye Kur Farkı*	(1,301)	-
Kâr	1,072,487	178,086
Dönem Kârı	1,072,487	178,086
Geçmiş Yıllar Kârı	-	-
Zarar (-)	-	(5,672,475)
Dönem Zararı	-	-
Geçmiş Yıllar Zararı	-	(5,672,475)
Ana Sermaye Toplamı	5,812,339	4,741,152

(*) Yurt dışı şubelerin gelir giderlerinin ortalama kurdan kayda alınması nedeniyle oluşan farktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

KATKI SERMAYE	Cari Dönem	Önceki Dönem
Yeniden Değerleme Fonu	-	-
Menkuller	-	-
Gayrimenkuller	-	-
Sermayeye Eklenecek İştirak ve		
Bağlı Ortaklık Hisseleri ile Gayrim. Satış Kazanç.	-	-
Özel Maliyet Bedelleri Yeniden Değerleme Fonu	-	-
Yeniden Değerleme Değer Artışı	-	-
Kur Farkları	-	-
Genel Karşılıklar	55,775	63,275
Muhtemel Riskler İçin Ayrılan Serbest Karşılıklar	19,497	17,259
Alınan Sermaye Benzeri Krediler	-	-
Menkul Değerler Değer Artış Fonu	20,706	-
İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan	-	-
Satılmaya Hazır Menkul Değerlerden	20,706	-
Yapısal Pozisyona Konu Edilen Menkul Değerler Değer Artışı	-	-
Katkı Sermaye Toplamı	95,978	80,534
ÜÇÜNCÜ KUŞAK SERMAYE	-	-
SERMAYE	5,908,317	4,821,686
SERMAYEDEN İNDİRİLEN DEĞERLER	382,174	466,520
Konsolidasyon Dışı Bırakılmış Olan Ana Faaliyet Konuları Para ve Sermaye Piyasaları ile Sigortacılık Olan ve Bu Konudaki Özel Kanunlara Göre İzin ve Ruhsat ile Faaliyet Gösteren Mali Kurumlara Yapılan Tüm Sermaye Katılımlarına İlişkin Tutarlar ile Özsermaye Yöntemi Uygulanmış Ancak Aktif ve Pasifleri Konsolide Edilmemiş Bu Tür Mali Ortaklıklara İlişkin Sermaye Payları	377,108	456,909
Özel Maliyet Bedelleri	1,639	2,667
İlk Tesis Bedelleri	359	298
Peşin Ödenmiş Giderler	3,051	6,590
Konsolidasyon Dışı Bırakılmış İştirakler, Bağlı Ortaklıkların, Sermayesine Katılan Diğer Ortaklıkların, Özsermaye Yöntemi Uygulanmış Ancak Aktif ve Pasifleri Konsolide Edilmemiş Bu Tür Mali Ortaklıkların ve Konsolide Sabit Kıymetlerin Rayiç Değerleri Bilançoda Kayıtlı Değerlerinin Altında ise Aradaki Fark	-	-
Türkiye’de Faaliyet Gösteren Diğer Bankalara		
Verilen Sermaye Benzeri Krediler	-	-
Şerefiye (Net)	17	56
Aktifleştirilmiş Giderler	-	-
Toplam Özkaynak	5,526,143	4,355,166

3. Kredi Riski

Bankalar Kanunu kapsamında yer alan kredi tanımı esas alınarak, banka'nın toplam kredi riski haftalık olarak izlenmektedir. Banka kredi portföyünü ticari, bireysel ve tarımsal olmak üzere üç ana başlık altında değerlendirmektedir.

Ticari kredilere ilişkin olarak yurtiçi kredilerde limitler; nakdi (TL-YP)-gayrinakdi (TL-YP), sektör, bölge, yurt dışı şubeler için de belirlenmiş olan maksimum karşı taraf (kamu-özel) ve farklı borçlu grupları bazında belirlenmiştir. Maksimum karşı taraf limiti yurt dışı şubeler için de tespit edilmiştir. Coğrafi bölgeler ile sektörlere ilişkin kredi plasmanlarının/limitlerinin güncellenmesi, ekonominin seyri ve Banka bütçesi doğrultusunda yapılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş. III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Bireysel kredilerde ise, coğrafi bölgelere ilişkin risk sınırlaması ile ilgili olarak kredi türlerine göre her bir kredi için ilgili coğrafi bölgenin özelliği ve Bölge Başkanlığında çalışan personelin yetkinliğine göre yetki verilmiştir.

Tarımsal kredilere ilişkin limit bölümlemesinde, Banka kaynaklı tarımsal krediler portföyünü oluşturan iki temel müşteri grubu olan üreticiler ve Tarım Kredi Kooperatiflerine kullanılan krediler esas alınmaktadır. Tespit edilen global risk limitleri, Bankamız Kredi Komitesinin onayı ile; mevcut portföy risk yapısı, müşteri ve kredi potansiyeli ile bölgesel özellikler gözetilerek Bölge Başkanlıkları bazında dağıtılmaktadır.

Ayrıca, yurt içi ve yurt dışı banka ile ülke limitleri mevcut olup, bu limitler her yıl güncellenmekle birlikte, ihtiyaç durumunda münferit bankaların limitlerinde değişiklik yapılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Hazine işlemleri, tahsis edilen banka hatları çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Yapılan işlemler bu limitler göz önünde bulundurularak takip edilmektedir. Ayrıca, işlem yapmaya yetkili kişilerin unvan bazında işlem yetkileri bulunmakta ve işlemler bu çerçevede yapılmaktadır.

Tarımsal kredilere ilişkin olarak, tarımsal kredi müşterileri düzenli aralıklarla tarımsal üretim gerçekleştirdikleri tesislerinde ziyaret edilmek suretiyle izlenmekte ve kredi değerliliğinde meydana gelen değişiklikler belirlenmektedir. Kredi limitinin tespiti ve mevcut limitin değiştirilmesi için de yerinde tespit yapılmaktadır. Tarımsal kredi müşterilerinin kredi değerliliklerinin tespitinde, gerçekleştirmekte oldukları tarımsal üretime ilişkin varlık, gelir, gider parametreleri ön plana çıkmaktadır.

Banka, kullandığı kredileri için yeterli miktarda ve mevzuatına uygun teminat almaktadır.

Yurtdışı şubelerimiz ve %50'den fazla iştirak payına sahip olduğumuz yurt dışı iştiraklerimize hazine işlemleri için muhabir banka limitleri tahsis edilmektedir. Söz konusu limitler prensip olarak maksimum 1 ay vadeli işlemler için geçerlidir. Daha uzun vadeli işlemlerde limit süresini uzatmak için ayrıca onay alınması gerekmektedir. Halihazırda yurtdışı şubelerimizin veya Banka Genel Müdürlüğünün vadeli işlem veya opsiyon pozisyonu bulunmamaktadır. Söz konusu birimlerce fx ve swap işlemler gerçekleştirilmektedir. Banka'nın vadeli işlem ve opsiyon pozisyonu bulunmama ile birlikte, aktif-pasif dengesi ve yasal sınırlar göz önünde tutularak risk unsuru oluşturmayan döviz swap işlemleri yapılmaktadır.

Banka, kredi riskinin ölçümünü de kapsayan uluslararası çalışma niteliğinde olan Kantitatif Etki Çalışması 3 (QIS3)'de aktif bir katılımcı olarak yer almaktadır.

Banka önemli ölçüde kredi riskine maruz değildir.

Banka'nın yurtdışında çeşitli ülkelerde bulunan mali kurumlarla bankacılık faaliyetleri ve kredilendirme işlemleri bulunmaktadır.

Ana ortaklık Banka'nın ilk büyük 100 nakdi kredi müşterisinden olan alacağının toplam nakdi krediler portföyü içindeki payı %63.7'dir.

Banka'nın ilk büyük 100 gayrinakdi kredi müşterisinden olan alacağı toplam gayrinakdi kredilerin %85.2'sini oluşturmaktadır.

İlk büyük 100 kredi müşterisinden olan nakdi ve gayrinakdi alacak tutarı toplam bilanço içi ve bilanço dışı varlıkların %7.0'ını oluşturmaktadır.

Banka, "Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik"te öngörüldüğü şekilde 55,775 Milyar TL tutarında genel kredi karşılığı ayırmıştır.

Coğrafi bölgeler itibarıyla bilgiler tablosu, Banka bilgi işlem sisteminin Muhasebe Uygulama Yönetmeliği'ne uyarlanması işlemleri devam ettiğinden, düzenlenememiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Sektörlere göre nakdi kredi dağılımı

	Cari Dönem (**)				Önceki Dönem (***)			
	TL	(%)	YP	(%)	TL	(%)	YP	(%)
Tarım	19,070	0.39	-	0.00	683,251	17.46	-	0.00
Çiftçilik ve Hayvancılık	13,092	0.27		0.00	681,294	17.41	-	0.00
Ormancılık	1,533	0.03		0.00	-	0.00	-	0.00
Balıkçılık	4,445	0.09		0.00	1,957	0.05	-	0.00
Sanayi	36,912	0.76	-	0.00	3	0.00	-	0.00
Madencilik ve Taşocakçılığı	50	0.00		0.00	-	0.00	-	0.00
İmalat Sanayi	34,308	0.71		0.00	3	0.00	-	0.00
Elektrik, Gaz, Su	2,554	0.05		0.00	-	0.00	-	0.00
İnşaat	8,743	0.18		0.00	1,766	0.05	-	0.00
Hizmetler	46,483	0.97	-	0.00	25,688	0.66	-	0.00
Toptan ve Perakende Ticaret	28,853	0.60		0.00	11,291	0.29	-	0.00
Otel ve Lokanta Hizmetleri	2,938	0.06		0.00	41	0.00	-	0.00
Ulaştırma Ve Haberleşme	2,682	0.06		0.00	-	0.00	-	0.00
Mali Kuruluşlar	7,110	0.15		0.00	2	0.00	-	0.00
Gayrimenkul ve Kira. Hizm.	47	0.00		0.00	-	0.00	-	0.00
Serbest Meslek Hizmetleri	2,554	0.05		0.00	13,149	0.34	-	0.00
Eğitim Hizmetleri	1,022	0.02		0.00	106	0.00	-	0.00
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	1,277	0.03		0.00	1,099	0.03	-	0.00
Diğer	4,725,206	97.70	593,676	100.00	3,202,751	81.83	715,641	100.00
Toplam	4,836,414	100.00	593,676	100.00	3,913,459	100.00	715,641	100.00

(*) Tablo şubelerden sağlanan bilgiler ve Ticari Krediler Daire Başkanlığı nezdinde takip edilmekte olan verilerin biraraya getirilmesi yoluyla tahmini olarak hazırlanmıştır.

(**) Cari dönemde Yabancı Para kolonunun diğer satırına yazılan tutarın 522,544 Milyar TL'lık kısmı Eximbank Kredisidir.

(***) Önceki dönem Yabancı Para kolonunun diğer satırında yazılan tutarın 514,675 Milyar TL'lık kısmı Eximbank kredisidir.

(****) Cari Dönem TL kolonunun diğer satırında gösterilen 4,725,206 Milyar TL'lık tutarın yaklaşık olarak %5'i kredi kartları, %18'i tüketici kredileri, %67'si fon kaynaklı krediler ve %10'u konut kredilerinden oluşmaktadır.

3. Piyasa Riski

Bankada aylık dönemler itibarıyla Standart Metot kullanılarak faiz oranı riski, kur riski, hisse senedi riski ve spesifik riskler ayrı ayrı hesaplanmakta ve toplam Piyasa Riskine Esas Tutara ulaşılmaktadır. Söz konusu tutar Banka'nın Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu hesaplanmasına dahil edilmektedir.

Banka döviz pozisyonu yönetiminde pozisyon taşınmamasına özen göstermektedir. Banka, piyasa riskine ilişkin olarak aylık ve 3 aylık raporlamaların yanı sıra ayrıca kur riski analizi her döviz cinsi bazında haftalık olarak hazırlamakta ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na iletmektedir.

Bankada; muhtelif risk faktörlerine sahip finansal enstrümanlar ve portföyler bazında günlük Riske Maruz Değer (RMD) tahminleri yapılmakta ve Banka Üst Yönetimi ve ilgili birimlere bilgi amaçlı raporlanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Piyasa Riski ile ilgili tablo

	Tutar
Faiz Oranı Riski İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü - Standart Metot	78,960
Genel Piyasa Riski İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü	78,960
Spesifik Risk İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü	-
Faiz Oranı Riskine Tabi Opsiyonlar İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü	-
Hisse Senedi Pozisyon Riski İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü - Standart Metot	4,652
Genel Piyasa Riski İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü	2,326
Spesifik Risk İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü	2,326
Hisse Senedi Pozisyon Riskine Tabi Opsiyonlar İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü	-
Kur Riski İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü – Standart Metot	17,022
Sermaye Yükümlülüğü	17,022
Kur Riskine Tabi Opsiyonlar İçin Hesaplanan Sermaye Yükümlülüğü	-
Toplam RMD-İç Model	-
Piyasa Riski İçin Hesaplanan Toplam Sermaye Yükümlülüğü	100,634
Piyasa Riskine Maruz Tutar	1,257,925

(*) Piyasa riskine maruz tutar, piyasa riski için hesaplanan toplam sermaye yükümlülüğününün 12.5 ile çarpılmasından oluşmaktadır.

5. Kur Riski

Banka, yabancı para risk yönetimi politikası olarak pozisyon taşınmaması ilkesini benimsemiştir. Bu nedenle Bankada, önemli ölçüde kur riski taşınmamaktadır. Standart metot kapsamında oluşturulan kur riski tablosu aracılığı ile kur riskinin izlenebilmesinin yanı sıra, banka günlük bazda 10 farklı döviz cinsi için Riske Maruz Değer (RMD) hesaplanmakta olup, bilgi amaçlı Üst Yönetime ve ilgili birimlere günlük olarak raporlanmaktadır.

Banka'nın mali tablo tarihi ile bu tarihten geriye doğru son beş iş günü kamuya duyurulan döviz alış kurları aşağıdaki gibidir:

	USD	EUR	AUD	DKK	SEK	CHF	CAD	NOK	GBP	SAR	JPY
25.12.2003	1,412,000	1,757,940	1,047,555	236,238	193,305	1,131,500	1,079,345	208,801	2,505,594	376,503	13,167
26.12.2003	1,407,000	1,751,011	1,044,698	235,402	193,001	1,127,223	1,074,537	208,228	2,492,078	375,149	12,792
29.12.2003	1,405,000	1,754,704	1,044,609	235,805	192,967	1,125,080	1,075,803	208,058	2,494,015	374,666	13,144
30.12.2003	1,394,000	1,741,803	1,040,220	234,057	191,826	1,116,361	1,064,609	206,953	2,473,653	371,733	13,040
31.12.2003	1,393,000	1,759,080	1,046,817	236,402	193,943	1,129,948	1,083,962	209,228	2,495,698	371,456	13,030

Banka'nın döviz alış kurununun mali tablo tarihinden geriye doğru son otuz günlük basit aritmetik ortalama değeri:

	USD	EUR	AUD	DKK	SEK	CHF	CAD	NOK	GBP	SAR	JPY
30 günlük ortalama:	1,424,433	1,751,211	1,052,759	235,403	194,161	1,126,811	1,083,997	212,193	2,495,262	379,839	13,188

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Banka'nın Kur Riskine ilişkin tablosu

	EURO	USD	Yen	Diğer YP	Toplam
Cari Dönem					
Varlıklar					
Nakit Değerler (Kasa, Efektif Deposu, Yoldaki Paralar, Satın Alınan Çekler) ve T.C. Merkez Bnk.	41,885	35,529	75	5,881	83,370
Bankalar ve Diğer Mali					
Kuruluşlardan Alacaklar	750,861	1,099,918	8,868	281,616	2,141,263
Alım Satım Amaçlı Menkul Değer.	1,067,128	1,671,485	-	4	2,738,617
Satılmaya Hazır Menkul Değerler	60,291	595,176	-	14,809	670,276
Verilen Krediler	539,556	47,032	-	7,100	593,688
İştirak ve Bağlı Ortaklıklardaki Yat.	239,616	31,764	-	-	271,380
Vadeye Kadar Elde Tutulacak M. D.	962,496	1,706,502	-	286	2,669,284
Maddi Duran Varlıklar	-	973	-	3,589	4,562
Şerefiye	-	-	-	14	14
Diğer Varlıklar	976,959	87,028	-	5,066	1,069,053
Toplam Varlıklar	4,638,792	5,275,407	8,943	318,365	10,241,507
Yükümlülükler					
Bankalararası Mevduat	157,549	909,875	-	23,787	1,091,211
Döviz Tevdiat Hesabı	4,226,275	4,157,953	6	245,789	8,630,023
Diğer Mali Kuruluşlar. Sağl. Fonlar	474	999	-	-	1,473
İhraç Edilen Menkul Değerler	-	-	-	-	-
Muhtelif Borçlar	122,313	2,639	-	705	125,657
Diğer Yükümlülükler	45,203	155,764	8,646	20,132	229,745
Toplam Yükümlülükler	4,551,814	5,227,230	8,652	290,413	10,078,109
Net Bilanço Pozisyonu	86,978	48,177	291	27,952	163,398
Net Bilanço Dışı Pozisyon	(57,863)	57,796	-	-	(67)
Türev Finansal Araçlardan Alacak.	26,895	232,002	-	112,306	371,203
Türev Finansal Araçlardan Borçlar	84,758	174,206	-	112,306	371,270
Gayrinakdi Krediler	228,939	773,333	21,193	26,335	1,049,800
Önceki Dönem					
Toplam Varlıklar	4,578,901	7,006,081	1,369	449,923	12,036,274
Toplam Yükümlülükler	4,467,650	6,932,645	1,988	395,323	11,797,606
Net Bilanço Pozisyonu	111,251	73,436	(619)	54,600	238,668
Bilanço Dışı Pozisyon	369,196	1,147,511	17,091	40,675	1,574,473
Gayrinakdi Krediler	374,750	1,126,999	17,091	46,912	1,565,752

(*) Varlıklar bölümünün diğer YP sütununda yer alan dövizlerin %12'si DKK, %28'i CHF, %46'sı GBP'den oluşmaktadır.

(**) Yükümlülükler bölümünün YP sütununda yer alan dövizlerin %13'ü DKK, %31'i CHF, %46'sı GBP'den oluşmaktadır.

6. Faiz Oram Riski

Varlıkların ve yükümlülüklerin faize duyarlılığı Banka tarafından izlenmektedir. Piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmaların Banka'nın bilançosuna olumsuz etkilerinin kaldırılması amacıyla yönetim faiz marjını devamlı takip etmekte ve kârlılık üzerindeki etkilerini gözlemlemektedir. Yönetim faiz riskini göz önünde bulundurarak özellikle kaynaklar ile ilgili faiz düzenlemeleri yapmakta ve maksimum faiz oranlarına sınırlamalar getirmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin faize duyarlılığı

Cari Dönem Sonu	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-6 Ay	6-12 Ay	1 Yıl		Toplam
					ve Üzeri	Faizsiz	
Varlıklar							
Nakit Değerler (Kasa, Efektif Deposu, Yoldaki Paralar, Satın Alınan Çekler) ve T.C. Merkez Bnk.	-	-	-	-	-	1,029,238	1,029,238
Bankalar ve Diğer Mali							
Kuruluşlardan Alacaklar	5,035,348	14,348	-	-	-	-	5,049,696
Alım Satım Amaçlı Menkul Değer.	674,285	388,007	1,745,798	1,902,761	2,304,943	4	7,015,798
Satılmaya Hazır Menkul Değerler	54,558	128,602	281,923	735,253	81,093	29,072	1,310,501
Verilen Krediler	1,881,291	234,823	353,299	669,630	2,291,047	-	5,430,090
Vadeye Kadar Elde Tut. Men.Değ.	6,211,667	9,719,658	2,638,077	431,260	806,082	-	19,806,744
Diğer Varlıklar	1,624,319	-	-	-	-	5,388,758	7,013,077
Toplam Varlıklar	15,481,468	10,485,438	5,019,097	3,738,904	5,483,165	6,447,072	46,655,144
Yükümlülükler							
Bankalararası Mevduat	1,469,592	20,506	-	17,591	-	-	1,507,689
Diğer Mevduat	11,244,981	17,968,584	2,553,839	1,709,322	71,521	-	33,548,247
Muhtelif Borçlar	-	-	-	-	-	590,042	590,042
İhraç Edilen Menkul Değerler	-	-	-	-	-	-	-
Diğer Mali Kuruluşlar. Sağl. Fonlar	-	-	-	-	-	7,267	7,267
Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-	11,001,899	11,001,899
Toplam Yükümlülükler	12,714,573	17,989,090	2,553,839	1,726,913	71,521	11,599,208	46,655,144
Bilançodaki Faize Duyarlı Açık	2,766,895	(7,503,652)	2,465,258	2,011,991	5,411,644	(5,152,136)	-
Bilanço Dışı Faize Duyarlı Açık	-	-	-	-	-	-	-
Toplam Faize Duyarlı Açık	2,766,895	(7,503,652)	2,465,258	2,011,991	5,411,644	(5,152,136)	-

(*) Vadesiz olan işlemler 1 aya kadar vadeli sütununda gösterilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Önceki Dönem Sonu	1 Yıl ve					Faizsiz	Toplam
	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-6 Ay	6-12 Ay	Üzeri		
Varlıklar							
Nakit Değerler (Kasa, Efektif Deposu, Yoldaki Paralar, Satın Alınan Çekler) ve T.C. Merkez Bnk.	-	-	-	-	-	735,986	735,986
Bankalar ve Diğer Mali							
Kuruluşlardan Alacaklar	3,961,725	56,408	29,314	-	-	-	4,047,447
Alım Satım Amaçlı Menkul Değer.	471,651	118,797	836,137	519,739	60,834	-	2,007,158
Satılmaya Hazır Menkul Değerler	-	35,909	172,018	87,159	75,324	29,237	399,647
Verilen Krediler	2,440,063	475,328	463,431	319,821	930,457	-	4,629,100
Vadeye Kadar Elde Tut. Men. Değ.	7,015,365	9,547,458	3,774,633	744,911	-	-	21,082,367
Diğer Varlıklar	1,706,741	-	-	-	-	8,335,318	10,042,059
Toplam Varlıklar	15,595,545	10,233,900	5,275,533	1,671,630	1,066,615	9,100,541	42,943,764
Yükümlülükler							
Bankalararası Mevduat	1,014,753	8,827	19,684	-	-	-	1,043,264
Diğer Mevduat	18,253,941	7,889,975	1,650,647	2,560,947	1,191,831	-	31,547,341
Muhtelif Borçlar	-	-	-	-	-	268,970	268,970
İhraç Edilen Menkul Değerler	-	-	-	-	-	21	21
Diğer Mali Kuruluşlar. Sağl. Fonlar	7,364	-	-	-	148,372	-	155,736
Diğer Yükümlülükler	523,049	1,380	-	-	-	9,404,003	9,928,432
Toplam Yükümlülükler	19,799,107	7,900,182	1,670,331	2,560,947	1,340,203	9,672,994	42,943,764
Bilançodaki Faize Duyarlı Açık	(4,203,562)	2,333,718	3,605,202	(889,317)	(273,588)	(572,453)	-
Bilanço Dışı Faize Duyarlı Açık	-	8,721	-	-	-	-	8,721
Toplam Faize Duyarlı Açık	(4,203,562)	2,342,439	3,605,202	(889,317)	(273,588)	(572,453)	8,721

(*) Vadesiz olan işlemler 1 aya kadar vadeli sütununda gösterilmiştir.

Parasal Finansal Araçlara uygulanan faiz oranları

Bu tablolarda gösterilen faiz oranları tahmini olarak hesaplanmıştır.

Cari Dönem Sonu	EURO	USD	Yen	TL
	%	%	%	%
Varlıklar				
Nakit Değerler (Kasa, Efektif Deposu, Yoldaki Paralar, Satın Alınan Çekler) ve T.C. Merkez B.	0.79	0.41		0.16
Bankalar ve Diğer Mali Kuruluşlardan Alacaklar	2.26	1.11		29.99
Alım Satım Amaçlı Menkul Değer.	5.20	6.68		33.68
Satılmaya Hazır Menkul Değerler				25.27
Verilen Krediler	4.21	1.00		
Vadeye Kadar Elde Tut. Men.Değ.	5.94	3.85		36.56
Yükümlülükler				
Bankalararası Mevduat	1.15	0.58		
Diğer Mevduat	3.75	3.50	(*)	35.80
Muhtelif Borçlar (Repo)				22.89
İhraç Edilen Menkul Değerler				
Diğer Mali Kuruluşlardan Sağlanan Fonlar (*)	-	-	-	-

(*) Bu gruplar için bilgi işlem sisteminde yapılan düzenlemeler sürdüğünden, hazırlanamamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Önceki Dönem Sonu	EURO	USD	Yen	TL
	%	%	%	%
Varlıklar				
Nakit Değerler (Kasa, Efektif Deposu, Yoldaki Paralar, Satın Alınan Çekler) ve T.C. Merkez Bankası	-	-	-	-
Bankalar ve Diğer Mali Kuruluşlardan Alacaklar	3.24	1.23	-	-
Alım Satım Amaçlı Menkul Değer. Satılmaya Hazır Menkul Değerler (*)	8.27	8.89	-	12.34
Verilen Krediler	-	-	-	-
Vadeye Kadar Elde Tut. Men.Değ.	5.30	4.60	-	59.29
	3.46	4.71	-	47.55
Yükümlülükler				
Bankalararası Mevduat (*)	-	-	-	-
Diğer Mevduat (*)	-	-	-	-
Muhtelif Borçlar (Repo)	-	-	-	34.10
İhraç Edilen Menkul Değerler	-	-	-	-
Diğer Mali Kuruluşlar. Sağl. Fonlar (*)	-	-	-	-

(*) Bu gruplar için bilgi işlem sisteminde yapılan düzenlemeler sürdüğünden, hazırlanamamıştır.

7. Likidite Riski

Banka'nın fon kaynakları ağırlıklı olarak mevduatlardan oluşmaktadır. Banka mevduatları geniş tabana yayılmış müşteri yapısına bağlı olarak zaman içinde büyük iniş çıkışlar göstermemektedir. Banka'nın Menkul Kıymet Portföyü, büyük oranda vadeye kadar elde tutulacak kıymetlerden oluşmaktadır. Banka, kısa vadeli borçlardan daha fazla likit aktif bulundurmaktadır. Ayrıca; acil bir durumda likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak kullanılabilir iç ve dış kaynaklar periyodik olarak izlenmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Ödemelerin, varlık ve yükümlülükler ile faiz oranlarının uyumlu olup olmadığı Yönetim tarafından düzenli olarak takip edilmektedir.

Aktif ve pasif kalemlerin vadelerine göre gösterimi

Cari Dönem	Vadesiz	1-3 Ay	3-6 Ay	6-12 Ay	1 Yıl ve Üzeri	Toplam
Varlıklar						
Nakit Değerler (Kasa, Efektif Deposu, Yoldaki Paralar, Satın Alınan Çekler) ve T.C. Merkez Bnk.	1,029,238	-	-	-	-	1,029,238
Bankalar ve Diğer Mali Kuruluşlardan						
Alacaklar	5,035,348	14,348	-	-	-	5,049,696
Alım Satım Amaçlı Menkul Değer.	22,186	26,138	1,467,198	1,912,530	3,587,746	7,015,798
Satılmaya Hazır Menkul Değerler	101,725	72,224		141,513	995,039	1,310,501
Verilen Krediler	1,881,291	234,823	353,299	669,630	2,291,047	5,430,090
Vadeye Kadar Elde Tutulacak M.D.	5,516			467,665	19,333,563	19,806,744
Diğer Varlıklar	2,369,951	18,375	667,834	270,749	2,532,298	7,013,077
Toplam Varlıklar	10,445,255	365,908	2,488,331	3,462,087	28,739,693	46,655,144
Yükümlülükler						
Bankalararası Mevduat	1,469,592	20,506	-	17,591	-	1,507,689
Diğer Mevduat	11,244,981	17,968,584	2,553,839	1,709,322	71,521	33,548,247
Diğer Mali Kuruluşlar. Sağl. Fonlar	1,991	1,060	2,658	1,285	273	7,267
İhraç Edilen Menkul Değerler	-	-	-	-	-	-
Muhtelif Borçlar	590,042	-	-	-	-	590,042
Diğer Yükümlülükler	1,353,666	228,373	873,040	573,463	7,973,357	11,001,899
Toplam Yükümlülükler	14,660,272	18,218,523	3,429,537	2,301,661	8,045,151	46,655,144
Net Likidite Açığı	(4,215,017)	(17,852,615)	(941,206)	1,160,426	20,694,542	(1,153,870)
Önceki Dönem						
Toplam Aktifler	9,409,446	579,149	1,524,538	3,239,079	28,191,552	42,943,764
Toplam Yükümlülükler	22,167,928	8,629,459	2,176,907	3,164,303	6,805,167	42,943,764
Net Likidite Açığı	(12,758,482)	(8,050,310)	(652,369)	74,776	21,386,385	-

(*) Mevcut tablo formatında 1 aya kadar vadeli sütunu bulunmadığı için 1 aya kadar olan vadeli işlemler vadesiz sütununda gösterilmiştir.

(**) Herhangi bir vadeye bağlı olmayan iştirak ve bağlı ortaklıklar, maddi duran varlıklar, takipteki alacaklar, diğer varlıklar satırının sadece toplam sütununda gösterilmiştir. Bu nedenle net likidite açığı toplam sütunu sıfır bakiye vermemektedir.

(***) Yükümlülükler tablosunda Özkaynaklar Diğer Yükümlülükler satırının 1 yıl ve üzeri sütununda gösterilmiştir.

(****) Verilen kredilerin vade ayrımının %25 oranındaki kısmı mevcut bilgi işletim sisteminden alınmadığından tahmini değerler üzerinden hesaplanmıştır.

(*****) Diğer varlıklar ve Yükümlülükler içerisinde gösterilen Faiz Gelir ve Gider Reeskontları, reeskonta tabi bilanço kalemlerinin kalan vadelerine göre dağılım oranları üzerinden dağıtılmıştır.

(*****) Diğer Yükümlülükler içerisinde yer alan fonlar hesabı, aktifte fon kaynaklı kredilerin kalan vadesi üzerinden oransal dağıtılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

8. Finansal Varlık ve Yükümlülüklerin Rayiç Değeri ile Gösterilmesi

Aşağıdaki tablo, Banka'nın mali tablolarında rayiç değeri ile gösterilmeyen finansal varlık ve yükümlülüklerin defter değeri ile rayiç değerini göstermektedir.

Cari dönemdeki yatırım amaçlı menkul değerler sadece vadeye kadar elde tutulan faizli varlıkları içermektedir. Vadeye kadar elde tutulan varlıklar ekli mali tablolarda iskonto edilmiş değerleriyle gösterilmiş olup, bunların rayiç değerleri; piyasa fiyatları veya bu fiyatın tespit edilemediği durumlarda, faiz, vade ve benzeri diğer koşullar bakımından aynı nitelikli itfaya tabi diğer menkul değerler için olan kote edilmiş piyasa fiyatları baz alınarak saptanmaktadır.

	Defter Değeri		Rayiç Değer*	
	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansal Varlıklar	23,519,150	24,355,854	25,934,221	29,475,042
Bankalar ve Diğer Mali Kuruluşlardan Alacaklar	2,399,696	2,873,840	2,400,612	2,877,424
Satılmaya Hazır Menkul Değerler	** 1,311,251	399,647	1,345,287	402,980
Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler (**)	** 19,808,203	21,082,367	22,188,322	26,194,638
Finansal Yükümlülükler	34,449,135	33,015,332	34,799,721	33,502,615
Bankalararası Mevduat	303,579	1,043,264	305,286	1,048,567
Diğer Mevduat	33,548,247	31,547,341	33,896,740	32,024,156
Diğer Mali Kuruluşlardan Sağlanan Fonlar	7,267	155,736	7,653	160,901
İhraç Edilen Menkul Değerler	-	21	-	21
Muhtelif Borçlar	590,042	268,970	590,042	268,970

(*) Tablonun rayiç değer sütununda gösterilen rakamlar, defter değerinin üzerine reeskontlar ilave edilerek bulunmuştur.

(**) Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler portföyü iç verim yöntemine göre değerlendirildiğinden bu menkullerin rayiç değerleri maliyet ve iç verim yöntemine göre hesaplanan reeskontlardan ve varsa değer düşüş karşılıklarından oluşmaktadır.

(***) Cari dönem değerleri değer düşüş karşılığı tutarını içermeyen brüt tutarları ifade etmektedir.

9. Başkalarının Nam ve Hesabına Yapılan İşlemler, İnanca Dayalı İşlemler

Banka gerçek ve tüzel kişiler adına devlet tahvili alım satımına aracılık etmekte, repo işlemleri yapmakta ve kiralık kasa hizmetleri vermektedir.

Banka tarafından inanca dayalı işlem sözleşmeleri kapsamında işlem yapılmamaktadır.

10. Faaliyet Bölümleri

Banka mevduat hesapları, kredi işlemleri, tüketici kredileri alanlarında faaliyet göstermektedir.

Banka cari hesaplar ve mevduat hesapları ile kurumsal bankacılık faaliyetinde bulunmaktadır.

Banka'nın Devlet tahvili Hazine bonusu alım satımı ve finansal kiralama faaliyetleri bulunmaktadır.

Banka'nın kurumsal finansman, bilgisayar hizmetleri gibi bilişim sektörüne yönelik alanlarda gerçekleştirilen faaliyetleri bulunmamaktadır.

Bilanço kalemlerinin bölümlere göre sunumu amacıyla izlenen yöntem ve esaslar hakkındaki bilgiler:

MUY, 17 sayılı Tebliğ hükümlerine göre, bölümlere göre raporlamanın 1.1.2004 tarihinden itibaren verilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
III. BÖLÜM: MALİ BÜNYEYE İLİŞKİN BİLGİLER (devamı)

Büyüklüğü toplam banka büyüklüğünün %10'u veya daha fazlası kadar olan faaliyet bölümleri:

MUY, 17 sayılı Tebliğ hükümlerine göre, bölümlere göre raporlamanın 1.1.2004 tarihinden itibaren verilmesi öngörülmektedir.

Diğer bölümlerle yapılan işlemlerden sağlanan bölüm gelirinin sunulmasında ve ölçümünde, bölümler arasında yapılan aktarmalar, ana ortaklık Banka'nın bu aktarmaları fiyatlandırmada kullandığı esaslar ve söz konusu hususlarda yapılan herhangi bir değişiklik:

MUY, 17 sayılı Tebliğ hükümlerine göre, bölümlere göre raporlamanın 1.1.2004 tarihinden itibaren verilmesi öngörülmektedir.

4. Faaliyet veya yatırımların bölümlenmesini doğrudan veya dolaylı bir şekilde etkileyen iktisadi, mali ve politik faktörler:

MUY, 17 sayılı Tebliğ hükümlerine göre, bölümlere göre raporlamanın 1.1.2004 tarihinden itibaren verilmesi öngörülmektedir.

Bilanço kalemlerinin belli faaliyet bölümlerine göre gösterimi tablosu:

MUY, 17 sayılı Tebliğ hükümlerine göre, bölümlere göre raporlamanın 1.1.2004 tarihinden itibaren verilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR

Banka tarafından düzenlenen konsolide olmayan bilançonun aktif kalemlerine ilişkin açıklama ve dipnotlar aşağıda verilmektedir:

1. T.C. Merkez Bankası Hesabına İlişkin Bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Serbest Tutar	645,786	362,462
Serbest Olmayan Tutar	-	-
Toplam	645,786	362,462

2. Alım satım amaçlı menkul değerlere ilişkin ilave bilgiler:

a) Teminata verilen/ bloke edilen alım satım amaçlı menkul değerlere ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TL	YP	TL	YP
Hisse Senetleri	-	-	-	-
Bono, Tahvil ve Benzeri Men. Değ.	1	-	-	-
Diğer	-	-	-	-

b) Repo işlemlerine konu olan alım satım amaçlı menkul değerler:

Bulunmamaktadır.

3. Yurtdışı bankalar hesabına ilişkin bilgiler:

	Serbest Tutar		Serbest Olmayan Tutar	
	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem
AB Ülkeleri	1,620,561	1,898,385	-	-
ABD, Kanada	41,348	568,140	-	-
OECD Ülkeleri*	131,672	353,088	-	-
Kıyı Bankacılığı Bölgeleri	-	7,502	-	-
Diğer	186,955	46,088	-	-
Toplam	1,980,536	2,873,203	-	-

(*) AB ülkeleri, ABD ve Kanada dışındaki OECD ülkeleri

4. Ters repo işlemlerinden alacaklar hesabına ilişkin bilgiler:

Bilanço tarihi itibarıyla Banka'nın ters repo işlemi bulunmamaktadır.

5. Satılmaya hazır menkul değerlere ilişkin bilgiler:

a) Satılmaya hazır menkul değerlerin başlıca türleri:

Borsaya kote olmayan hisse senetleri, bonolar, mali kuruluş tahvilleri, mali olmayan kuruluş tahvilleri ve diğer menkul değerlerden oluşmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

b) Satılmaya hazır menkul değerlere ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Borçlanma Senetleri	1,281,538	371,189
Borsada İşlem Gören	45,586	-
Borsada İşlem Görmeyen	1,235,952	371,189
Hisse Senetleri	29,712	29,238
Borsada İşlem Gören	-	-
Borsada İşlem Görmeyen	29,712	29,238
Değer Azalma Karşılığı (-)	749	780
Toplam	1,310,501	399,647

c) Teminat olarak gösterilen satılmaya hazır menkul değerlerin özellikleri ve defter değerleri:

Bilanço tarihi itibarıyla Banka'nın teminat olarak gösterilen satılmaya hazır menkul değeri bulunmamaktadır.

d) Teminata verilen/ bloke edilen satılmaya hazır menkul değerlere ilişkin bilgiler.

Bulunmamaktadır.

e) Repo işlemlerine konu olan satılmaya hazır menkul değerler.

Bulunmamaktadır.

6. Kredilere ilişkin açıklamalar:

a) Banka'nın ortaklarına ve mensuplarına verilen her çeşit kredi veya avansın bakiyesine ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	Nakdi	Gayrinakdi	Nakdi	Gayrinakdi
Banka Ortaklarına Verilen Doğrudan Krediler	-	-	-	-
Tüzel Kişi Ortaklara Verilen Krediler	-	-	-	-
Gerçek Kişi Ortaklara Verilen Krediler	-	-	-	-
Banka Ortaklarına Verilen Dolaylı Krediler	-	-	-	-
Banka Mensuplarına Verilen Krediler	72,359	-	60,824	-

b) Birinci ve ikinci grup krediler, diğer alacaklar ile yeniden yapılandırılan ya da yeni bir itfa planına bağlanan krediler ve diğer alacaklara ilişkin bilgiler.

	Standart Nitelikli Krediler ve Diğer Alacaklar		Yakın İzlemedeki Krediler ve Diğer Alacaklar	
	Krediler ve Diğer Alacaklar	Yeniden Yapılandırılan ya da Yeni Bir İtfa Planına Bağlananlar	Krediler ve Diğer Alacaklar	Yeniden Yapılandırılan ya da Yeni Bir İtfa Planına Bağlananlar
Nakdi Krediler				
İhtisas Dışı Krediler	2,222,039	998	-	-
İskonto ve İştirak Senetleri	-	-	-	-
İhracat Kredileri	20,358	-	-	-
İthalat Kredileri	-	-	-	-
Mali Kesime Verilen Krediler	522,544	-	-	-
Yurtdışı Krediler	42,738	-	-	-
Tüketici Kredileri	900,417	93	-	-
Kredi Kartları	205,317	295	-	-
Kıymetli Maden Kredisi	-	-	-	-
Diğer	530,665	610	-	-
İhtisas Kredileri	3,206,769	284	-	-
Diğer Alacaklar	-	-	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

c) Vade yapısına göre nakdi kredilerin dağılımı:

	Standart Nitelikli Krediler ve Diğer Alacaklar		Yakın İzlemedeki Krediler ve Diğer Alacaklar	
	Yeniden Yapılandırılan		Yeniden Yapılandırılan	
	Krediler ve Diğer Alacaklar	ya da Yeni Bir İtfaya Planına Bağlananlar	Krediler ve Diğer Alacaklar	ya da Yeni Bir İtfaya Planına Bağlananlar
Kısa Vadeli Krediler	2,859,038	1,123	-	-
İhtisas Dışı Krediler	1,569,848	951	-	-
İhtisas Kredileri	1,289,190	172	-	-
Diğer Alacaklar	-	-	-	-
Orta ve Uzun Vadeli Krediler	2,569,770	159	-	-
İhtisas Dışı Krediler	652,191	47	-	-
İhtisas Kredileri	1,917,579	112	-	-
Diğer Alacaklar	-	-	-	-

d) Tüketici kredilerine ilişkin bilgiler:

	Kısa Vadeli	Orta ve Uzun Vadeli	Toplam	Faiz ve Gelir
				Tah. ve Reesk.
Tüketici Kredileri-TL	782,794	117,716	900,510	18,201
Konut Kredisi	-	-	-	-
Otomobil Kredisi	12,066	32,108	44,174	369
İhtiyaç Kredisi	-	-	-	-
Personel Kredisi	35,271	30,123	65,394	1,052
Diğer Tüketici Kredileri	735,457	55,485	790,942	16,780
Tüketici Kredileri-Döviz Endeksli	-	-	-	-
Konut Kredisi	-	-	-	-
Otomobil Kredisi	-	-	-	-
İhtiyaç Kredisi	-	-	-	-
Personel Kredisi	-	-	-	-
Diğer Tüketici Kredileri	-	-	-	-
Kredi Kartları	205,612	-	205,612	2
Toplam Tüketici Kredileri	988,406	117,716	1,106,122	18,203

e) Kredilerin kullanıcılara göre dağılımı:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Kamu	522,584	587,538
Özel	4,907,506	4,041,562

f) Yurtiçi ve yurtdışı kredilerin dağılımı:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Yurtiçi Krediler	5,387,352	4,529,385
Yurtdışı Krediler	42,738	99,715

g) Bağlı ortaklık ve iştiraklere verilen krediler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Bağlı Ortaklık ve İştiraklere Verilen Doğrudan Krediler	13,930	18,754
Bağlı Ortaklık ve İştiraklere Verilen Dolaylı Krediler	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

h) Kredilere ilişkin olarak ayrılan özel karşılıklar:

Özel Karşılıklar	Cari Dönem	Önceki Dönem
Tahsil İmkani Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar İçin Ayrılanlar	57,988	127,336
Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar İçin Ayrılanlar	1,960,578	1,623,378
Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar İçin Ayrılanlar	293,865	267,147

Banka kredi müşterilerinin teminatlarını dikkate almadan (fon kaynaklı krediler hariç) tahsili şüpheli krediler ve diğer alacaklarına %100 oranında karşılık ayırmaktadır.

j) Donuk alacaklara ilişkin bilgiler (Net):

j.1) Donuk alacaklardan bankaca yeniden yapılandırılan ya da yeni bir itfa planına bağlanan krediler ve diğer alacaklara ilişkin bilgiler:

	III. Grup: Tahsil İmkani Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar	IV. Grup: Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar	V. Grup Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar
Cari Dönem	308	306	668
(Özel Karşılıklardan Önceki Brüt Tutarlar)			
Yeniden Yapılandırılan Krediler ve Diğer Alacaklar	103	275	267
Yeni Bir İtfa Planına Bağlanan Krediler ve Diğer Alacaklar	205	31	401
Önceki Dönem	30,489	11,529	9,277
(Özel Karşılıklardan Önceki Brüt Tutarlar)			
Yeniden Yapılandırılan Krediler ve Diğer Alacaklar	-	-	-
Yeni Bir İtfa Planına Bağlanan Krediler ve Diğer Alacaklar	30,489	11,529	9,277

(* Donuk alacakların grup dağılımları Şubelerden elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanmıştır.

j.2) Toplam donuk alacak hareketlerine ilişkin bilgiler:

	III. Grup: Tahsil İmkani Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar	IV. Grup: Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar	V. Grup Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar
Önceki Dönem Sonu Bakiyesi	173,439	2,321,084	322,345
Dönem İçinde İntikal (+)	188,028	28,520	126,708
Diğer Donuk Alacak Hesaplarından Giriş (+)		113,609	182,204
Diğer Donuk Alacak Hesaplarına Çıkış (-)	108,511	155,592	
Dönem İçinde Tahsilat (-)	167,251	54,824	244,297
Aktiften Silinen (-)	21,223	284,016	39,443
Dönem Sonu Bakiyesi	64,482	1,968,781	347,517
Özel Karşılık (-)	57,988	1,960,578	293,865
Bilançodaki Net Bakiyesi	6,494	8,203	53,652

(* Donuk alacakların grup dağılımları Şubelerden elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

j.3) Yabancı para olarak kullandırılan kredilerden kaynaklanan donuk alacaklara ilişkin bilgiler:

	III. Grup: Tahsil İmkanı Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar	IV. Grup: Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar	V. Grup Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar
Cari Dönem:			
Dönem Sonu Bakiyesi	82	570	5,418
Özel Karşılık (-)	70	570	5,418
Bilançodaki Net Bakiyesi	12	-	-
Önceki Dönem:			
Dönem Sonu Bakiyesi	259	1,813	7,002
Özel Karşılık (-)	59	1,813	7,002
Bilançodaki Net Bakiyesi	200	-	-

k) Zarar niteliğindeki krediler ve diğer alacaklar için tasfiye politikasının ana hatları:

Tasfiye olunacak alacaklar için Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara ilişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik'e göre karşılık ayrılması öngörülmektedir. Banka kayıtlarını ilgili yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirmektedir.

Banka zarar niteliğindeki krediler için (fon kaynaklı krediler hariç) müşterilerin teminatlarını dikkate almadan %100 oranında karşılık ayırmaktadır.

7. Varsa, Banka'nın faktoring alacaklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda verildiği şekilde açıklanmalıdır:

Bulunmamaktadır.

8. Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlere ilişkin bilgiler (Net):

a) Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlere ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Borçlanma Senetleri	19,808,203	21,083,942
Borsada İşlem Görenler	-	-
Borsada İşlem Görmeyenler	19,808,203	21,083,942
Değer Azalma Karşılığı (-)	1,459	1,575
Toplam	19,806,744	21,082,367

b) Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerin yıl içindeki hareketleri:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Dönem Başındaki Değer	21,082,367	22,654,631
Parasal Varlıklarda Meydana Gelen Kur Farkları	(462,104)	879,476
Yıl İçindeki Alımlar	6,259,524	15,223,575
Satış ve Geri Ödeme Yolu İle Elden Çıkarılanlar	(7,071,584)	(17,673,740)
Değer Azalışı Karşılığı	(1,459)	(1,575)
Dönem Sonu Toplamı	19,806,744	21,082,367

(*) Tiflis Şubesine ait olan ve Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Kıymetler portföyünde tutulmakta olan 2,545 Milyar TL tutarındaki Gürcistan Hazine Bonoları 31 Aralık 2003 tarihinde T.C Ziraat Bankası Hazine Operasyonları Daire Başkanlığı'nın aldığı karar doğrultusunda Satılmaya Hazır Menkul Kıymetler portföyüne sınıflanmıştır. Sınıflanan kağıtlar toplam Banka Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Kıymet portföyünün sadece %0.01'ini oluşturmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

c.1) Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerin izlendiği hesaplara ilişkin bilgiler:

Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler	Cari Dönem				Önceki Dönem			
	TP	Maliyet Bedeli YP	TP	Değerleme Tutarı YP	TP	Maliyet Bedeli YP	TP	Değerleme Tutarı YP
Teminata Verilen/Bloke Edilen	950,000	2,040,147	1,186,541	2,066,012	1	4,353,100	1	4,424,607
Repo İşlemlerine Konu Olan	285,175		411,008		524,430	-	559,281	-
Yapısal Pozisyon Olarak Tutulan					-		-	-
Menkul Kıymet Ödünç Piyasasından Alacaklar					-		-	-
Menkul Kıymet Ödünç Piyasası Teminatları					-		-	-

c.2) Teminat olarak gösterilen vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerin başlıca özellikleri:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TP	YP	TP	YP
Hisse Senetleri	-	-	-	-
Tahvil ve Benzeri Menkul Değerler	950,000	2,040,147	1	4,353,100
Diğer	-	-	-	-

c.3) Repo işlemlerine konu olan vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TP	YP	TP	YP
Devlet Tahvili	285,175	-	524,430	-
Hazine Bonosu	-	-	-	-
Diğer Borçlanma Senetleri	-	-	-	-
Banka Bonoları ve Banka Garantili Bonolar	-	-	-	-
Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	-	-	-	-
Diğer	-	-	-	-

c.4) Yapısal pozisyon olarak tutulan vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler:

Bulunmamaktadır.

9. İştiraklere ilişkin bilgiler (Net):

a) İştiraklere ilişkin bilgiler:

a.1) İştiraklere ilişkin bilgiler:

Unvanı	Adres (Şehir/ Ülke)	Banka'nın Pay Oranı- Farklıysa Oy Oranı(%)		Banka Risk Grubu Pay Oranı (%)	
Turkmen Turkish Commercial Bank	Aşgabat/TÜRKMENİSTAN	60		50	
Uzbekistan Turkish Bank	Taskent/ÖZBEKİSTAN	50		50	
Azer Türk Bank	Bakü/AZERBEYCAN	60		50	
Banque Du Bosphore	Paris/FRANSA	18		26	
Arap Türk Bankası A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	9		15	
Fintek Finansal Teknoloji Hizm. A.Ş.	Ankara/TÜRKİYE	83.3		50.73	
Bileşim Ziraat Halk ADK ve Ödeme Sist. A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	87.5		41.85	
Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	11.1		17.98	
Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	9.09		9.09	
İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	9.09		4.86	
Antalya Mepesan (Tasfiye Sürecinde)	Antalya/TÜRKİYE	66.6		30	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

a.2) (a.1)'deki sıraya göre iştiraklere ilişkin bilgiler:

Aktif Toplamı	Özkaynak	Sabit Varlık Toplamı	Faiz Gelirleri (**)	Menkul Değer Gelirleri	Cari Dönem Kâr/Zararı	Önceki Dönem Kâr/Zararı	Rayiç Değeri (***)
23,187	7,756	926	797	-	155	474	
13,385	7,693	2,699	225	10	268	645	
11,777	3,830	91	469	78	54	115	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	3,833	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	183	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	

(*) İlgili dönemde iştiraklerin mali tabloları elde edilemediğinden düzenlenememiştir.

(**) Faiz gelirleri kolonuna net tutarlar yazılmıştır.

(***) Rayiç değer tesbiti yapılamamıştır.

(****) Yukarıdaki tabloda görülen değerler, iştiraklerin 31.12.2003 tarihli geçici mali tablolarından elde edilmiştir.

a.3) Ana ortaklık ve/veya finansal kurumlar topluluğunun diğer üyeleri ile beraber kontrol gücüne sahip olan topluluk dışı diğer üyeler/hissedarlar:

Bulunmamaktadır.

a.4) İştirakler ilk kayda alınırken maliyet bedeli üzerinden muhasebeleştirilmektedir:

b) Konsolidasyon Kapsamındaki İştiraklere İlişkin Bilgiler (Net):

Konsolidasyon kapsamında iştirak bulunmamaktadır.

10. Bağlı Ortaklıklara İlişkin Bilgiler:

a) Konsolidasyon kapsamına alınmayan bağlı ortaklıklara ilişkin bilgiler (Net):

Aşağıda detayları verilen bağlı ortaklıklarda kontrol gücü de bulunmakla birlikte, söz konusu bağlı ortaklıkların ana ortaklık Banka mali tablolarını önemli düzeyde etkilememesinden ötürü konsolidasyona dahil edilmemişlerdir.

Unvanı	Adres (Şehir-Ülke)	Ana Ortaklık Banka'nın Pay Oranı-Farklıysa Oy Oranı(%)	Banka Risk Grubu Pay Oranı (%)
Turkish Ziraat Bank Bosnia dd.	Sarajova/BOSNA	100	100
Ziraat Bank Moscow cjs	Moskova/RUSYA	100	99.66
Kazakhstan Ziraat Int. Bank	Alma-Ata/KAZAKİSTAN	100	95.1
Başak Emeklilik A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	100	62.53
Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	100	77.3
Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.	İstanbul/TÜRKİYE	60	84.82

Yukarıda yer alan sıraya göre konsolidasyon kapsamına alınmayan bağlı ortaklıklara ilişkin bilgiler:

Aktif Toplamı	Özkaynak	Sabit Varlık Toplamı	Faiz Gelirleri (**)	Menkul Değer Gelirleri	Cari Dönem Kâr/Zararı	Önceki Dönem Kâr/Zararı	Rayiç Değeri (***)
52,707	30,979	954	3,829	-	1,160	1,022	
18,536	4,119	3,598	115	1,278	244	106	
29,948	21,381	3,505	312	1,032	656	279	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10,321	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	9,738	
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	

(*) İlgili dönemde bağlı ortaklıkların mali tabloları elde edilemediğinden düzenlenememiştir.

(**) Faiz gelirleri kolonuna net tutarlar yazılmıştır.

(***) Rayiç değer tesbiti yapılamamıştır.

(****) Yukarıdaki tabloda görülen değerler, bağlı ortaklıkların 31.12.2003 tarihli geçici mali tablolarından elde edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****b) Konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklıklara ilişkin bilgiler:**

Konsolidasyon kapsamında olan Ziraat International AG, Başak Sigorta A.Ş. ve Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'ye yönelik bilgiler, konsolide olarak hazırlanacak dipnotlarda sunulacaktır.

11. Diğer yatırımlara ilişkin açıklamalar:

a) Banka'nın, birlikte kontrol edilen ortaklıklarla ilgili yerine getirmesi gereken taahhütleri diğer taahhütlerden ayrı olarak, Banka'nın birlikte kontrol edilen ortaklıklarındaki sermaye taahhüdü veya diğer girişimcilerle birlikte sermaye taahhütleri içerisindeki payı ve birlikte kontrol edilen ortaklığının başka ortaklıklardaki sermaye taahhütlerine ilişkin grubun payı:

Bulunmamaktadır.

b) Birlikte kontrol edilen ortaklıklara ilişkin bilgiler:

Bulunmamaktadır.

c) Ana ortaklık banka niteliğinde olmadığı için konsolide mali tablo düzenlemeyen banka, konsolide mali tablo düzenleyen bankaların birlikte kontrol edilen ortaklığına ilişkin olarak hazırladığı bilgilere paralel olarak katıldığı birlikte kontrol edilen ortaklıklarıyla ilgili bilgileri:

Banka ana ortaklık konumundadır.

12. Finansal kiralama alacaklarına ilişkin bilgiler (Net):**a) Finansal kiralamaya yapılan yatırımların kalan vadelerine göre gösterimi:**

Bulunmamaktadır.

b) Finansal kiralamaya yapılan net yatırımlara ilişkin bilgiler:

Bulunmamaktadır.

c) Yapılan finansal kiralama sözleşmeleri ile ilgili olarak, koşullu kira taksitlerinin belirlenmesinde kullanılan kriterler, varsa, yenileme veya satın alma opsiyonları için mevcut koşullar ve sözleşme tutarlarının güncelleştirilmesi ve kira sözleşmesinin getirdiği kısıtlamalar, temerrüde düşülüp düşülmediği, sözleşmenin yenilenip yenilenmediği, yenilendiyse yenilenme şartları, yenilenmenin kısıtlama yaratıp yaratmadığı gibi hususlar ve kira sözleşmesinde yer alan diğer önemli hükümlerle ilgili genel açıklamalar:

Bulunmamaktadır.

13. Muhtelif alacaklar kaleminde yer alan aktiflerin vadeli satışından doğan alacaklara ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
İştirakler, Bağlı Ortaklıklar ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıkların Satışından	-	-
Gayrimenkul Satışından	59	67
Diğer Varlıkların Satışından	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****14. Faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontlarına ilişkin açıklamalar:****a) Krediler faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontlarına ilişkin bilgiler:**

Kredi Faiz. Gelir. Tahakkuk Reeskontları	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TL	YP	TL	YP
Faiz Tahakkukları	7,361	549	27,927	1,553
Faiz Reeskontları	52,441	5,718	103,558	8,509
Kredi Komisyon ve Diğer Gelirler Tahakkuk.	17	-	132	-
Kredi Komisyon ve Diğer Gelirler Reeskont.	448	-	2,310	2

b) Diğer faiz ve gelir reeskontlarına ilişkin bilgiler:

Diğer Faiz ve Gelir Reeskontları	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TL	YP	TL	YP
Alım Satım Amaçlı Menkul Değerlerin	516,903	36,676	1,789	28,733
Satılmaya Hazır Menkul Değerlerin	-	34,786	-	3,333
Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerler.	2,343,026	38,552	5,040,364	71,910
Ters Repo İşlemleri Faiz Reeskontları	-	-	-	-
Zorunlu Karşılıklar Faiz Reeskontları	65,668	2,163	77,468	2,930
Türev Finansal Araçlar Reeskontları	-	-	-	108
Faiz ve Gelir Reeskontları	-	-	-	108
Kur Gelir Reeskontları	-	-	-	-
Finansal Kiralama Gelir Reeskontları	-	-	-	-
Diğer	6,023	765	1,508	2,078

Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler ve banka kaynaklı krediler ile alacakların ilk kaydı maliyet değeri ile yapılmaktadır. Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerin, değer azalışı için ayrılan karşılık düşüldükten sonra, iç verim oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti ile muhasebeleştirilmektedir.

Alım Satım Amaçlı Menkul Kıymetler içerisinde yer alan Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarından İMKB'de işlem görenler bilanço tarihinde İMKB'de oluşan ağırlıklı ortalama fiyatlarla, İMKB'de işlem görmeye birlikte bilanço tarihinde İMKB'de alım satıma konu olmayan hazine bonoları son işlem tarihindeki ağırlıklı ortalama fiyatlarla, İMKB'de işlem görmeyen hazine bonoları ise T.C. Merkez Bankası fiyatlarıyla değerlendirilmektedir.

15. Maddi duran varlıklara ilişkin bilgiler (Net):

	Gayrimenkul	Kiralık MD	Araçlar	Diğer	Toplam
		Varlıklar		MDV	
Önceki Dönem Sonu:					
Maliyet	1,108,536	31,832	22,231	409,213	1,571,812
Birikmiş Amortisman (-)	474,676	17,839	20,062	352,393	864,970
Net Defter Değeri	633,860	13,993	2,169	56,820	706,842
Cari Dönem Sonu:					
Dönem Başı Net Defter Değeri	633,860	13,993	2,169	56,820	706,842
İktisap Edilenler*	32,319	-	1,016	6,533	39,868
Elden Çıkarılanlar (-)*	-	13,966	-	-	13,966
Değer Düşüşü	-	-	-	-	-
Amortisman Bedeli (-)	21,500	27	1,647	16,866	40,040
Y.dışı İşt Kayn. Net Kur Fark. (-)	-	-	-	-	-
Kapanış Net Defter Değeri	644,679	-	1,538	46,487	692,704

(*)İktisap Edilenler ve Elden Çıkarılanlar (-) satırında görünen bakiyeler mevcut sistemden alınan tahmini değerlerdir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

a) Münferit bir varlık için cari dönemde kaydedilmiş veya iptal edilmiş değer azalışının tutarı:

a.1) Değer azalışının kaydedilmesine veya iptal edilmesine yol açan olaylar ve şartları:

Banka'nın maddi duran varlıklarında değer azalışı meydana gelmemiştir.

a.2) Mali tablolarda kaydedilen veya iptal edilen değer azalışının tutarı:

Bulunmamaktadır.

b) Cari dönemde kaydedilmiş veya iptal edilmiş olan ve her biri veya bazıları mali tabloların bütünü açısından önemli olmamakla birlikte toplamı mali tabloların bütünü açısından önemli olan değer düşüklükleri için ilgili varlık grupları itibarıyla ayrılan veya iptal edilen değer azalışı tutarları ile bunlara neden olan olay ve şartlar:

Bulunmamaktadır.

16. Maddi olmayan duran varlıklara ilişkin bilgiler (Net):

a) Faydalı ömür veya kullanılan amortisman oranları:

Maddi olmayan duran varlıklar ilk tesis ve taazzuv giderleri, şerefiye ve gayrimaddi haklardan oluşmaktadır.

Maddi olmayan duran varlıklar endekslenmiş satın alma maliyetlerinden endekslenmiş amortismanlar düşülerek bilanço tarihi değerine getirilmektedir. Maddi olmayan duran varlıklar için uygulanan amortisman oranı %20'dir.

b) Kullanılan amortisman yöntemleri:

Maddi olmayan duran varlıklar normal amortisman yöntemi uygulanmak suretiyle takribi ekonomik ömürleri itibarıyla amortismanına tabi tutulmaktadır.

c) Dönem başı ve dönem sonundaki brüt defter değeri ile birikmiş amortisman tutarları:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	Defter Değeri	Birikmiş Amortismanı	Defter Değeri	Birikmiş Amortismanı
İlk Tesis Taazzuv Giderleri	1,096	737	914	615
Şerefiye	127	110	191	133
Gayrimaddi Haklar	3,192	648	56	21

d) Dönem başı ve dönem sonu arasında aşağıda belirtilen bilgileri içeren hareket tablosu:

	Cari Dönem
Dönem Başı	392
Bünyede Dahili Olarak Oluşturulan Tutarlar	(*)(49)
Birleşme, Devir ve İktisaplardan Kaynaklanan İlaveler	-
Kullanım Dışı Bırakılanlar ve Satışlar	-
Değer Artışı veya Düşüşü Nedeniyle Değerleme Fonuna Kaydedilen Tutarlar	-
Gelir Tablosuna Kaydedilmiş Olan Değer Azalışları	-
Gelir Tablosundan İptal Edilen Değer Azalışları	-
Amortisman Gideri (-)	781
Yurtdışı İştiraklerden Kaynaklanan Net Kur Farkları	-
Defter Değerinde Meydana Gelen Diğer Değişiklikler	3,358
Dönem Sonu	2,920

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

(*) 49 Milyar TL'lık tutar 2002 yılsonu bakiyesinin 2003 yılsonu satın alma gücüyle ifade edilmesinden kaynaklanan parasal etkidir.

e) Mali tabloların bütünü açısından önem arz eden bir maddi olmayan duran varlık bulunması durumunda, bunun defter değeri, tanımı ve kalan amortisman süresi:

Bulunmamaktadır.

f) Varsa devlet teşvikleri kapsamında edinilen ve ilk muhasebeleştirmede rayiç değeri ile kaydedilmiş olan maddi olmayan duran varlıklar için tabloda yer alan hususlara ilişkin bilgi:

Bulunmamaktadır.

g) Devlet teşvikleri kapsamında edinilen ve ilk muhasebeleştirmede rayiç değeri ile kaydedilmiş olan maddi olmayan duran varlıkların ilk kayıt tarihinden sonraki değerlemelerinin hangi yöneme göre yapıldığı belirtilmelidir:

Bulunmamaktadır.

h) Kullanımında herhangi bir kısıtlama bulunan veya rehneden maddi olmayan duran varlıkların defter değeri belirtilir:

Bulunmamaktadır.

i) Maddi olmayan duran varlık edinimi için verilmiş olan taahhütlerin tutarı:

Bulunmamaktadır.

j) Yeniden değerlendirme yapılan maddi olmayan duran varlıklar için varlık türü bazında tablodaki açıklamalar:

Bulunmamaktadır.

k) Varsa, dönem içinde gider kaydedilen araştırma geliştirme giderlerinin toplam tutarı açıklanır:

Bulunmamaktadır.

l) Mali tabloları konsolide edilen ortaklıklardan dolayı ortaya çıkan pozitif veya negatif konsolidasyon şerefiyesi:

Bulunmamaktadır.

m) Şerefiyeye ilişkin bilgiler:

Konsolidasyondan, birleşme veya devirden kaynaklanan şerefiye bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**IV. BÖLÜM: AKTİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

n) Şerefiyenin defter değerinin dönem başı, dönem sonu bakiyesi ve dönem içi hareketleri ile birlikte tablodaki bilgiler:

	Cari Dönem
Dönem Başındaki Brüt Değer	191
Birikmiş Amortisman (-)	133
Değer Düşüş Karşılığı (-)	-
Dönem İçi Hareketler:	-
İlave Şerefiye	-
Varlık ve Yükümlülüklerin Değerindeki Değişikliklerden	-
Kaynaklanan Düzeltmeler	-
Dönem İçinde Bir Faaliyetin Durdurulması veya	
Bir Varlığın Tamamen/Kısmen Elden Çıkarılması Nedeniyle	
Kayıttan Silinen Şerefiye Tutarı (-)	-
Amortisman (-)	21
Değer Düşüş Karşılığı (-)	-
İptal Edilen Değer Düşüş Karşılığı (-)*	-
Defter Değerinde Meydana Gelen Diğer Değişiklikler	(20)
Dönem Sonundaki Brüt Değer	127
Birikmiş Amortisman (-)	110
Değer Düşüş Karşılığı (-)	-

(*) Bu bilgilere ilave olarak varlıklardaki değer azalışının muhasebeleştirilmesi standardında belirtilen şerefiyenin değer kaybetmesine ilişkin bilgiler açıklanır.

o) Negatif şerefiyenin defter değerinin dönem başı, dönem sonu bakiyesi ve dönem içi hareketleri ile birlikte tablodaki bilgiler:

Bulunmamaktadır.

17. Diğer aktiflere ilişkin bilgiler:

a) Peşin ödenen gider, vergi ve benzeri işlemlere ilişkin bilgiler:

Peşin ödenen giderler hesabında kira ile ilgili giderler, sigorta giderleri bulunmaktadır.

Peşin ödenen vergi hesabında vergi usul kanununa göre 2003 yılı içerisinde hesaplanan geçici kurumlar vergisi bulunmaktadır.

Peşin ödenen vergi parasal kalem, peşin ödenen kira, sigorta parasal olmayan kalem olarak kabul edilmekle birlikte bakiyelerin Aralık ayında oluşmuş olması sebebiyle enflasyon muhasebesi düzeltmesine tabi tutulmamıştır.

b) Bilançonun diğer aktifler kalemi, bilanço dışı taahhütler hariç bilanço toplamının %10'unu aşmıyor ise bunların en az %20'sini oluşturan alt hesapların isim ve tutarları:

Diğer aktifler bilanço toplamının %10'unu aşmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR

Banka tarafından düzenlenen konsolide olmayan bilançonun pasif kalemlerine ilişkin açıklama ve dipnotlar aşağıda verilmektedir:

1.a) Mevduatın vade yapısına ilişkin bilgiler:

a.1) Cari Dönem

	Vadesiz	7 Gün İhbarlı	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-6 Ay	6 Ay 1 Yıl	1 Yıl ve Üstü
Tasarruf Mevduatı	1,268,890	-	429,181	11,589,850	1,508,490	152,144	65,980
Döviz Tevdiat Hesabı	1,754,110	-	1,972,400	2,314,676	899,534	157,746	1,531,557
Yurtiçinde Yer. K.	1,696,784	-	1,943,221	2,275,612	875,440	156,707	1,447,776
Yurtdışında Yer. K.	57,326	-	29,179	39,064	24,094	1,039	83,781
Resmi Kur. Mevduatı	1,613,850	-	11,621	1,235,119	47,247	418	1,790
Tic. Kur. Mevduatı	1,536,158	-	573,504	1,174,039	81,883	1,502	794
Diğ. Kur. Mevduatı	1,233,584	-	57,653	2,011,159	317,214	3,197	2,957
Kıymetli Maden DH							
Bankalararası Mevduat	12,209	-	85,668	205,702	-	-	-
T.C. Merkez Bankası	2,749	-	5,851	-	-	-	-
Yurtiçi Bankalar	7,026	-	71,408	104,129	-	-	-
Yurt Dışı Bankalar	2,429	-	8,409	101,573	-	-	-
Özel Finans K.	5	-	-	-	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	7,418,801	-	3,130,027	18,530,545	2,854,368	315,007	1,603,078

a.2) Önceki Dönem:

	Vadesiz	7 Gün İhbarlı	1 Aya Kadar	1-3 Ay	3-6 Ay	6 Ay- 1 Yıl	1 Yıl ve Üstü
Tasarruf Mevduatı	716,621	-	636,621	10,733,123	1,545,689	87,603	41,690
Döviz Tevdiat Hesabı	2,175,069	-	2,501,617	2,855,381	696,404	428,104	1,578,162
Yurtiçinde Yer. K.	2,132,076	-	2,479,337	2,822,293	674,507	426,973	1,515,655
Yurtdışında Yer. K.	42,993	-	22,280	33,088	21,897	1,131	62,507
Resmi Kur. Mevduatı	1,060,872	-	18,157	649,685	16,274	166	1,308
Tic. Kur. Mevduatı	1,138,494	-	257,302	1,210,055	31,119	646	264
Diğ. Kur. Mevduatı	532,709	-	14,235	2,287,357	329,141	2,275	1,198
Kıymetli Maden DH	-	-	-	-	-	-	-
Bankalararası Mevduat	21,940	-	27,208	258,474	-	-	-
T.C. Merkez Bankası	10,861	-	-	-	-	-	-
Yurtiçi Bankalar	6,264	-	6,608	197,854	-	-	-
Yurtdışı Bankalar	4,815	-	20,600	60,620	-	-	-
Özel Finans K.	-	-	-	-	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	5,645,705	-	3,455,140	17,994,075	2,618,627	518,794	1,622,622

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

b.1) Mevduat sigortası kapsamında bulunan ve mevduat sigortası limitini aşan tasarruf mevduatına ilişkin bilgiler:

Tasarruf Mevduatı	Mevduat Sigortası	Kapsamında Bulunan	Mevduat Sigortası	Limitini Aşan
	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem
Tasarruf Mevduatı	14,952,759	10,309,938	-	3,391,139
Tasarruf Mevduatı Niteliğini Haiz DTH	6,990,589	5,362,720	-	2,550,581
Tasarruf Mevduatı Niteliğini Haiz Diğ. H.	-	-	-	-
Yurtdışı Şubelerde Bulunan Yabancı Mercilerin Sigortasına Tabi Hesaplar	91,425	86,935	-	-
Kıyı Bnk.Blg. Şubelerde Bulunan Yabancı Mercilerin Sigorta Tabi Hesaplar	-	-	-	-

b.2) Merkezi yurtdışında bulunan Banka'nın Türkiye'deki şubesinde bulunan tasarruf mevduatı, merkezin bulunduğu ülkede sigorta kapsamında olup olmadığı:

Banka'nın merkezi Türkiye'de olup, tasarruf mevduatı sigortası kapsamındadır.

b.3) Mevduat sigortası kapsamında bulunmayan tasarruf mevduatı:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Yurtdışı Şubelerde Bulunan Tasarruf Mevduatı	215	5,241
Kıyı Bankacılığı Bölgelerindeki Şubelerde Bulunan Tasarruf Mevduatı	-	-

2. Repo işlemlerinden sağlanan fonlara ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TP	YP	TP	YP
Yurtiçi İşlemlerden	410,414	-	524,430	-
Mali Kurum ve Kuruluşlar	1,738	-	-	-
Diğer Kurum ve Kuruluşlar	372,334	-	482,571	-
Gerçek Kişiler	36,342	-	41,859	-
Yurtdışı İşlemlerden	-	-	-	-
Mali Kurum ve Kuruluşlar	-	-	-	-
Diğer Kurum ve Kuruluşlar	-	-	-	-
Gerçek Kişiler	-	-	-	-

3.a) Alınan kredilere ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TP	YP	TP	YP
Kısa Vadeli	4,790	1,456	5,418	737,590
Orta ve Uzun Vadeli	1,004	17	11,425	136,945

3.b) Banka'nın yükümlülükleri esas olarak mevduat üzerine yoğunlaşmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****5. Fonlara ilişkin açıklamalar:****a) Cari Dönem:**

Fonlar, fon sahibi bakanlık yada kuruluşlar ile Banka arasında yapılan protokolle belirlenen esaslar çerçevesinde kredi olarak kullanılır.

Vade Yapısı		Faiz Yapısı*		Para Cinsi			Diğer
Kısa	Orta ve Uzun	Sabit	Değişken	EURO	USD	TL	
-	3,540,877	-	-	-	-	3,540,877	-
1,722	-	-	-	-	1,722	-	-

(*)Hazine kaynaklı fonların kullandırımlarında Banka aracı kurum olduğundan herhangi bir faiz verilmemektedir. Bu nedenle faiz yapısı kolonu düzenlenmemiştir.

b) Önceki Dönem:

Vade Yapısı		Faiz Yapısı		Para Cinsi			Diğer
Kısa	Orta ve Uzun	Sabit	Değişken	EURO	USD	TL	
-	3,122,152	-	-	-	-	3,122,152	-
2,787	-	-	-	-	2,787	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-

6. Muhtelif borçlara ilişkin açıklamalar:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Alınan Nakdi Teminatların Tutarı	1,663	3,403

Alınan nakdi teminatlar gayrinakdi krediler için tutulan nakit blokağlardan oluşmaktadır.

7. Bilançonun diğer yabancı kaynaklar kalemi, bilanço dışı taahhütler hariç bilanço toplamının %10'unu aşılırsa, bunların en az %20'sini oluşturan alt hesapların isim ve tutarları:

Diğer yabancı kaynaklar kalemi bilanço toplamının %10'unu aşmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****8. Ödenecek vergi, resim, harç ve primlere ilişkin açıklamalar:****a) Vergilere ilişkin bilgiler:**

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Ödenecek Kurumlar Vergisi	-	-
Menkul Sermaye İradı Vergisi	73,530	99,426
Gayrimenkul Sermaye İradı Vergisi	102	82
BSMV	10,911	6,937
Kambiyo Muameleleri Vergisi	284	432
Ödenecek Katma Değer Vergisi	426	-
Diğer	18,302	16,225

b) Primlere ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Sosyal Sigorta Primleri-Personel	13	12
Sosyal Sigorta Primleri-İşveren	19	18
Banka Sosyal Yardım Sandığı Primleri-Personel	6	3
Banka Sosyal Yardım Sandığı Primleri-İşveren	9	4
Emekli Sandığı Aidatı ve Karşılıkları-Personel	2	1
Emekli Sandığı Aidatı ve Karşılıkları-İşveren	2	1
İşsizlik Sigortası-Personel	12	4
İşsizlik Sigortası-İşveren	23	9
Diğer	7	99

9. Faktoring borçlarına ilişkin açıklamalar:

Bulunmamaktadır.

10.a) Finansal kiralama sözleşmelerinde kira taksitlerinin belirlenmesinde kullanılan kriterler, yenileme ve satın alma opsiyonları ile sözleşmede yer alan kısıtlamalar hususlarında bankaya önemli yükümlülükler getiren hükümlerle ilgili genel açıklamalar:

Kira sözleşmeleri eşit taksitler halinde ödenmektedir. Bu sözleşmelerde Banka'ya önemli yükümlülükler getiren hususlar bulunmamaktadır.

b) Sözleşme değişikliklerine ve bu değişikliklerin bankaya getirdiği yeni yükümlülüklerle ilişkin detaylı açıklama:

Finansal kiralama sözleşmelerinde değişiklik bulunmamaktadır.

c) Finansal kiralama işlemlerinden doğan yükümlülüklerle ilişkin açıklamalar:

Bulunmamaktadır.

d) Faaliyet kiralaması işlemlerine ilişkin açıklamalar:

Banka'nın faaliyet kiralaması bulunmamaktadır.

e) Satış ve geri kiralama işlemlerinde kiracı ve kiralayan açısından, sözleşme koşulları ve sözleşmenin özellikli maddelerine ilişkin açıklamalar:

Banka'nın satış ve geri kiralama işlemi bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****11. Faiz ve gider reeskontlarına ilişkin bilgiler:**

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TL	YP	TL	YP
Mevduat Faiz Reeskontları	308,199	42,001	435,406	46,713
Kullanılan Kredi Faiz Reeskontları	377	9	1,339	3,829
Tahviller Faiz Reeskontları	-	-	-	-
Repo İşlemleri Faiz Reeskontları	565	-	1,425	-
Türev Finansal Araçlar Reeskontları	-	-	-	-
Faiz ve Gider Reeskontları	-	-	-	-
Kur Gider Reeskontları	-	-	-	-
Diğer Faiz ve Gider Reeskontları	4	-	2	-

12. Karşılıklara ve sermaye benzeri kredilere ilişkin açıklamalar:**a) Genel karşılıklara ilişkin bilgiler:**

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Genel Karşılıklar	55,775	63,275
I. Grup Kredi ve Alacaklar için Ayrılanlar	55,312	59,846
II. Grup Kredi ve Alacaklar için Ayrılanlar	82	75
Gayrinakdi Krediler İçin Ayrılanlar	380	3,354
Diğer	1	-

b) Kıdem ve ihbar tazminatlarına ilişkin yükümlülükler:

	5 ÖD	4 ÖD	3 ÖD	2 ÖD	Önceki D.	Cari D.
Fiili Kıdem ve İhbar Tazminat Ödemesi	10,844	19,344	15,104	154,975	18,831	9,498
Kıdem ve İhbar Tazminat Yükümlülüğü	217,860	239,733	260,552	255,964	226,801	237,149
Fiili Ödeme Oranı	4,98	8,07	5,80	60,55	8,30	4,01
Kıdem ve İhbar Tazminat Karşılığı Oranı	6	6	6	6	17	18
Muhtemel Kıdem ve İhbar Tazminat Y.K	85	49	132	45,852	137,014	237,149

Banka ihtiyatlık ilkesi doğrultusunda MUY, 10 sayılı Tebliğde belirtilen yöntemle göre ayırması gerekenden daha fazla kıdem tazminatı karşılığı ayırmıştır.

c) Emeklilik haklarından doğan yükümlülükler:**c.1) SSK'na İstinaden Kurulan Sandıklar İçin Yükümlülükler:**

Bulunmamaktadır.

c.2) Banka çalışanları için emeklilik sonrası hak sağlayan her çeşit vakıf, sandık gibi örgütlenmeler için yükümlülükler:

Bulunmamaktadır.

d) Karşılıkların niteliği, beklenen ödemenin zamanlaması ve miktarı ile belirsizliklerle ilgili açıklamalar:

Banka ihtiyatlık prensibinden hareketle gerek genel kredi karşılıkları, gerekse kıdem tazminatı karşılıklarını, gelecek dönemdeki belirsizlikleri dikkate alarak ayırmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

e) Muhtemel riskler için ayrılan serbest karşılıklara ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Muhtemel Riskler İçin Ayrılan Serbest Karşılıklar	19,497	15,966

f) Banka'nın kullandığı sermaye benzeri kredilerin sayısı, vadesi, faiz oranı, kredinin temin edildiği kuruluş ve varsa, hisse senedine dönüştürme opsiyonuna ilişkin detaylı açıklamalar yapılır:

Bulunmamaktadır.

13. Özkaynaklara ilişkin bilgiler:

a) Ödenmiş sermayenin gösterimi:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Hisse Senedi Karşılığı	7,965,932	7,965,932
İmtiyazlı Hisse Senedi Karşılığı	-	-

b) Ödenmiş sermaye tutarı, bankada kayıtlı sermaye sisteminin uygulanıp uygulanmadığı hususunun açıklanması ve bu sistem uygulanıyor ise kayıtlı sermaye tavanı:

Banka'da kayıtlı sermaye sistemi uygulanmamaktadır.

c) Cari dönem içinde yapılan sermaye artırımları ve kaynakları ile arttırılan sermaye payına ilişkin diğer bilgiler:

Sermaye artırımını yapılmamıştır.

d) Cari dönem içinde yeniden değerlendirme fonlarından sermayeye ilave edilen kısma ilişkin bilgiler:

Cari dönem içinde yeniden değerlendirme fonlarından sermayeye ilave edilen kısım bulunmamaktadır.

e) Son mali yılın ve onu takip eden ara dönemin sonuna kadar olan sermaye taahhütleri, bu taahhütlerin genel amacı ve bu taahhütler için gerekli tahmini kaynaklar:

Sermaye taahhütleri 278,022 Milyar TL'dir.

f) Banka'nın gelirleri, kârlılığı ve likiditesine ilişkin geçmiş dönem göstergeleri ile bu göstergelerdeki belirsizlikler dikkate alınarak yapılacak öngörülerin, Banka'nın özkaynakları üzerindeki tahmini etkileri:

Konsolide raporda açıklanmaktadır.

g) Sermayeyi temsil eden hisse senetlerine tanınan imtiyazlara ilişkin özet bilgiler verilir:

Bulunmamaktadır.

14.a) Hisse senedi ihraç primleri, hisseler ve sermaye araçları:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Hisse Senedi Sayısı	2,500,000,000	2,500,000,000
İmtiyazlı Hisse Senedi	-	-
Hisse Senedi İhraç Primi	-	-
Hisse Senedi İptal Kârı	-	-
Diğer Sermaye Araçları	-	-
Toplam Hisse Senedi İhracı	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****15.a) Menkul değerler değer artış fonuna ilişkin açıklamalar:****a.1) Menkul değerler değer artış fonuna ilişkin bilgiler:**

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TP	YP	TP	YP
İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan	-	-	-	-
Satılmaya Hazır MD'den	-	20,706	-	-
Yapısal Pozisyona Konu Edil MD'den	-	-	-	-

a.2) Menkul değerler değer artış fonuna ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Menkul Değerler Değer Artış Fonunun Yabancı P. Menkul Değerlere Ait Olan Bölümü	20,706	-
Yukarıdaki Tutarın Yabancı Para İştirakler, Bağlı Ortaklıklar, Satılmaya Hazır Menkul Değer Niteliğindeki Hisse Senetlerine İlişkin Kur Artışlarını İçeren Kısmı	-	-

b) Yabancı para iştirakler, bağlı ortaklıklar, satılmaya hazır menkul değer niteliğindeki hisse senetlerine ilişkin kur artışlarının mali tablolarındaki gösterim şekline ilişkin bilgiler:

Yabancı para iştirakler sabit değerleri üzerinden kayda alınmakta ve dönem sonlarında evaülasyon işlemine tabi tutulmaktadır. Oluşan kur farkları ilgili dönemde gelir ve gider olarak kaydedilmektedir.

c) Banka, Döviz Kurlarındaki Değişmelerin Etkilerinin Muhasebeleştirilmesi esaslarını ilk kez uyguladığı zaman, ilgili tutarın saptanamadığı durumlar hariç olmak üzere, geçmiş dönemlerden gelen ve özkaynaklara dahil edilmiş birikmiş kur farkı tutarını ayrıca bir kalem olarak göstermeli ve açıklamalıdır:

Bulunmamaktadır.

16. Yeniden değerlendirme fonuna ilişkin bilgiler:

17 sayılı tebliğ hakkında açıklamalar uyarınca düzenlenmemiştir.

17. Yeniden değerlendirme değer artışına ilişkin bilgiler unsurları itibarıyla:

Banka maddi sabit kıymetlerini, yasal kayıtlarında, (ilgili amortismanlar dahil) Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan katsayılara göre her yıl yeniden değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yeniden değerlemeden doğan fark sermayeye eklenebilen Yeniden Değerleme Fonuna eklenen tutar her türlü vergiden muaf ve yeniden değerlendirilmiş maddi sabit kıymetlerin amortismanı vergiden düşülebilir. Binalar alış değeri üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır. Arsa ve araziler amortisman veya yeniden değerlemeye tabi tutulmamaktadır. Son yıllarda yayımlanan yeniden değerlendirme katsayıları 2003 için %28.5, 2002 için %59, 2001 yılı için %53.2, 2000 yılı için %56'dır. Türk vergi mevzuatınca öngörülen sabit kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinden doğan yeniden değerlendirme değer artışla enflasyon muhasebesi uygulaması kapsamında ekli mali tablolardan elimine edilmiştir.

18. Yasal yedeklere ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem (*)	Önceki Dönem
I. Tertip Kanuni Yedek Akçe	-	211,107
II. Tertip Kanuni Yedek Akçe	-	-
Özel Kanunlar Gereği Ayrılan Yedek Akçeler	-	2,048,336

(*) Cari dönemde yasal yedekler geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmiş olduğundan tablo düzenlenmemiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**V. BÖLÜM: PASİF KALEMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****19. Olağanüstü yedeklere ilişkin bilgiler:**

	Cari Dönem (*)	Önceki Dönem
Genel Kurul Kararı Uyarınca Ayrılan Yedek Akçe	-	10,166
Dağıtılmamış Kârlar	-	-
Birikmiş Zararlar	-	-
Yabancı Para Sermaye Kur Farkı	-	-

(*) Cari dönemde olağanüstü yedekler geçmiş yıl zararı ile mahsup edilmiş olduğundan tablo düzenlenmemiştir.

20.a) Azınlık haklarına ilişkin bilgiler:

Bulunmamaktadır.

20.b) Sermayede ve/veya oy hakkında %10 ve bunun üzerinde paya sahip kişi ve kuruluşlara ilişkin açıklamalar:

Ad Soyad/Ticari Unvanı	Pay Tutarları	Pay Oranları	Ödenmiş Paylar	Ödenmemiş Paylar
Hazine Müsteşarlığı	8,243,954	100	7,965,932	278,022

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
VI. BÖLÜM: GELİR TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR

1.a) İştiraklerden alınan faiz gelirlerine ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
İştirak ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Faizler	157	207

1.b) Finansal kiralama gelirlerine ilişkin bilgiler:

Bulunmamaktadır.

1.c) Ters repo işlemlerinden alınan faizler:

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TP	YP	TP	YP
Ters Repo İşlemlerinden Alınan Faizler	8,120	-	-	-

1.d) Faktoring alacaklarından alınan faizlere ilişkin bilgi:

Bulunmamaktadır.

2.a) İştirakler ve bağlı ortaklıklara verilen faiz giderlerine ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem*	Önceki Dönem
İştirak ve Bağlı Ortaklıklara Verilen Faizler	169	2,507

(* Şubelerden temin edilen bilgiler dahilinde hazırlanan raporlama cetvelinden elde edilmiştir.

2.b) Finansal kiralama giderlerine ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansal Kiralama Giderleri	-	1,064

2.c) Mevduata ödenen faizin vade yapısına göre gösterimi:

Hesap Adı	Vadesiz	Vadeli Mevduat					Toplam
	Mevduat	1 Aya Kadar	3 Aya Kadar	6 Aya Kadar	1 Yıla Kadar	1 Yıldan Uzun	
Türk Parası							
Bankalar Mevduatı	5,639	14	-	-	-	-	5,653
Tasarruf Mevduatı	39,999	166,466	3,866,345	613,088	41,162	18,179	4,745,239
Resmi Mevduat	23,303	4,192	357,058	16,129	1,203	438	402,323
Ticari Mevduat	52,175	108,905	339,814	47,702	548	195	549,339
Diğer Mevduat	26,419	12,417	720,181	166,563	841	524	926,945
7 Gün İhbarlı Mevduat	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	147,535	291,994	5,283,398	843,482	43,754	19,336	6,629,499
Yabancı Para							
Döviz Tevdiat Hesabı	10,214	45,801	65,128	21,416	4,069	50,052	196,680
7 Gün İhbarlı Mevduat	-	-	-	-	-	-	-
Kıymetli Maden	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	10,214	45,801	65,128	21,416	4,069	50,052	196,680
Genel Toplam	157,749	337,795	5,348,526	864,898	47,823	69,388	6,826,179

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**VI. BÖLÜM: GELİR TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****2.d) Repo işlemlerine verilen faiz tutarı:**

	Cari Dönem		Önceki Dönem	
	TP	YP	TP	YP
Repo İşlemlerine Verilen Faizler	214,888	-	366,946	-

2.e) Faktoring işlemlerinden borçlara verilen faizlere ilişkin bilgi:

Bulunmamaktadır.

3. Yatırım amaçlı menkul değerlerden elde edilen net gelir/giderler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Satılmaya Hazır Menkul Değerlerden	35,489	16,092
Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Değerlerden	7,856,563	7,252,575
Toplam	7,892,052	7,268,667

4. Diğer faaliyet gelirlerine ilişkin bilgiler:

Diğer faaliyet gelirlerinde olağandışı husus, gelişme veya banka gelirini önemli derecede etkileyen bir faktör bulunmamaktadır.

5. Bankaların kredi ve diğer alacaklarına ilişkin karşılık giderleri:

Cari Dönem	Önceki Dönem	
Kredi ve Diğer Alacaklara İlişkin Özel Karşılıklar	630,937	769,587
Teminatsız	-	-
Diğer Gruplar	630,937	769,587
Genel Karşılık Giderleri	-	2,138
Menkul Değerler Değer Düşüklüğü Giderleri	148	777
Değer Düşüş Karşılığı Giderleri	54,421	6,099
Diğer	6,452	608,009

6.a) Diğer faaliyet giderlerine ilişkin bilgiler:

Cari Dönem	Önceki Dönem	
Personel Giderleri	655,596	832,150
Kıdem Tazminatı Karşılığı	127,940	76,000
Banka Sosyal Yardım Sandığı Varlık Açıkları Karşılığı	-	-
Maddi Duran Varlık Amortisman Giderleri	40,057	43,507
Maddi Olmayan Duran Varlık Amortisman Giderleri	782	140
Diğer İşletme Giderleri	226,091	236,303
Bakım ve Onarım Giderleri	17,386	15,655
Reklam ve İlan Giderleri	2,328	2,692
Diğer Giderler	206,377	217,956
Aktiflerin Satışından Doğan Zararlar	436	1,889
Faaliyet Kiralama Giderleri	-	-
Diğer	421,099	632,464
Toplam	1,472,001	1,822,453

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**VI. BÖLÜM: GELİR TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

b) Olağandışı kalemlerden kaynaklanan giderlerin niteliği ve miktarı ile cari dönemdeki olağanüstü kalemlere ilişkin vergi gideri:

Bulunmamaktadır.

c.1) Şerefiye amortismanının dahil edildiği gelir tablosu kalemi:

Şerefiye amortismanı, gelir tablosunda diğer faaliyet giderlerinin altında amortisman gideri hesabında muhasebeleştirilmiştir:

c.2) Varsa, negatif şerefiyenin Banka Birleşme ve Devirleri ile Bankalarca İktisap Edilen Ortaklıkların Muhasebeleştirilmesi Standardının 16'ncı maddesinde yer alan esaslara uygun olarak belirlendiği, gelecekte oluşması beklenen zarar ve giderlerin zamanı ve tutarı, negatif şerefiyenin gelir olarak kaydedileceği dönemler ve gelir tablosunda kaydedildiği gelir tablosu kalemleri:

Bulunmamaktadır.

7.a) Bağlı ortaklık ve iştiraklerden elde edilen gelir ve giderler:

	Cari dönem	Önceki dönem
Bağlı Ortaklıklara İlişkin Kâr ve Zarar (+/-)	11,820	-
İştiraklere İlişkin Kâr ve Zarar (+/-)	1,494	-

7.b) Özsermaye yönteminin kullanıldığı iştiraklerdeki yatırımlardan doğan kâr ya da zarardaki pay ve gelir tablosunda ayrı bir kalem olarak açıklandığına ilişkin bilgi:

Banka'nın özsermaye yönteminin kullanıldığı iştirakleri bulunmamaktadır.

7.c) Banka'nın dahil olduğu risk grubundaki gerçek ve tüzel kişilerle yapılan işlemlerden kaynaklanan kâr ve zarara ilişkin bilgiler:

11. bölüm 1. dipnot a ve c şıklarında açıklanmıştır.

8. Konsolidasyon dışı kalan bağlı ortaklık ve iştiraklerin kâr/zararına ilişkin bilgiler:

17 Sayılı Tebliğ hakkında açıklamalar uyarınca doldurulmamıştır.

9. Net dönem kâr ve zararına ilişkin açıklamalar:

a) Olağan bankacılık işlemlerinden kaynaklanan gelir ve gider kalemlerinin niteliği, boyutu ve tekrarlanma oranının açıklanması Banka'nın dönem içindeki performansının anlaşılması için gerekli ise, bu kalemlerin niteliği ve tutarı:

Gerekmemektedir.

b) Mali tablo kalemlerine ilişkin olarak yapılan bir tahmindeki değişikliğin kâr/zarara etkisi, daha sonraki dönemleri de etkilemesi olasılığı varsa, ilgili dönemleri ve gerekli bilgiler:

Bulunmamaktadır.

c) Azınlık haklarına ait kâr/zarar bulunmamaktadır:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**VII. BÖLÜM: NAZIM HESAPLARA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR**

10. Cari dönemde önemli etkide bulunan veya takip eden dönemlerde önemli etkide bulunacağı beklenen muhasebe tahminindeki bir değişikliğin niteliği ve tutarı:

Mali tablo kalemlerine ilişkin yapılan tahminlerde bir değişiklik bulunmamaktadır.

Nazım hesaplara ilişkin açıklama ve dipnotlar aşağıda verilmektedir:

1. Şarta bağlı yükümlülükler:

a) Ayrıca belirtilmesi gereken şarta bağlı yükümlülükler:

a.1) Banka'nın birlikte kontrol edilen ortaklığıyla ilgili şarta bağlı hususlar ve diğer girişimcilerle birlikte şarta bağlı yükümlülüklerdeki payı:

Birlikte kontrol edilen ortaklık bulunmamaktadır.

a.2) Birlikte kontrol edilen ortaklığın kendi şarta bağlı yükümlülüklerine ilişkin payı:

Bulunmamaktadır.

a.3) Banka'nın birlikte kontrol edilen ortaklığındaki diğer girişimcilerin yükümlülüklerinden sorumlu olmasından kaynaklanan şarta bağlı yükümlülükleri:

Bulunmamaktadır.

b) Şarta bağlı varlık ve yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesi, mali tablolarda belirtilmesi ya da belirtilmemesi kararı ile şarta bağlı olayın gerçekleşme olasılığı:

b.1) Şarta bağlı varlık için; şartın gerçekleşme olasılığı kesine yakınsa söz konusu varlık muhasebeleştirilmekte, şartın gerçekleşme olasılığı fazla ise bu varlık dipnotlarda açıklanmaktadır:

Bilanço tarihi itibarıyla böyle bir durum bulunmamaktadır.

b.2) Şarta bağlı yükümlülük için şartın gerçekleşme olasılığı fazla ise ve güvenilir olarak ölçülebiliyorsa karşılık ayrılmakta, güvenilir olarak ölçülemiyorsa bu yükümlülük dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı yükümlülük için, şartın gerçekleşme olasılığı yoksa veya az ise bu yükümlülük de dipnotlarda açıklanmaktadır:

Bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**VII. BÖLÜM: NAZİM HESAPLARA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****2. Türev finansal araçlara ilişkin bilgiler:**

Bilanço tarihi itibarıyla para swapı sözleşmeleri bulunmaktadır.

	Amaçlarına Göre Türev İşlemler			
	Alım Satım Amaçlı İşlemler		Riskten Korunma Amaçlı İşlemler	
	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem
Alım Satım Amaçlı İşlemlerin Türleri				
Döviz ile İlgili Türev İşlemler:				
Vadeli Döviz Alım Satım İşlemleri	110,881	330	-	-
Swap Para Alım Satım İşlemleri	711,598	267,756	-	-
Futures Para İşlemleri	-	-	-	-
Para Alım Satım Opsiyonları	-	-	-	-
Döviz ile İlgili Türev İşlemler Toplamı (I)	822,479	268,086	-	-
Faiz ile İlgili Türev İşlemler:				
Swap Faiz Alım Satım İşlemleri	-	-	-	-
Vadeli İşlem Sözleşmesi	-	-	-	-
Faiz Alım Satım Opsiyonları	-	-	-	-
Diğer Faiz Sözleşmeleri	-	-	-	-
Futures Faiz Alım Satım İşlemleri	-	-	-	-
Faiz Alım Satım Opsiyonları	-	-	-	-
Faiz ile İlgili Türev İşlemler Toplamı (II)	-	-	-	-
Toplam Alım Satım Amaçlı Türev İşlemler (I+II)	822,479	268,086	-	-
Riskten Korunma Amaçlı Türev İşlem Türleri				
Rayiç Değer Risk. Korun. Düzen. Türev. (2):				
Futures Para İşlemleri	-	-	-	-
Swap Faiz İşlemleri	-	-	-	8,721
Toplam	-	-	-	8,721
Nakit Akış Risk. Korun. Düzen. Türev. (3):				
Swap Para İşlemleri	-	-	-	-
Para Alım Opsiyonları	-	-	-	-
Toplam	-	-	-	-
Toplam Risk. Korun. Olarak Düzen. Türev (4).	-	-	-	8,721
Toplam Türev İşlemler	822,479	268,086	-	8,721

(*) Vadeli döviz alım satım işlemlerinin 110,742 Milyar TL 05.01.2004 valörlü arbitraj işlemlerinden oluşmaktadır.

3. Bilanço dışı yükümlülüklerle ilişkin açıklama:

a) Gayri kabili rücu nitelikteki kredi taahhütlerinin türü ve miktarı:

Cayılmaz Taahhütlerin Türü	Cari Dönem
Kredi Kartları Harcama Limiti Taahhütleri	1,114,672
Diğer Cayılmaz Taahhütler	508,955

b) Aşağıdakiler dahil bilanço dışı kalemlerden kaynaklanan muhtemel zararların ve taahhütlerin yapısı ve tutarı:

b.1) Garantileri, banka aval ve kabulleri ve mali garanti yerine geçen teminatlar ve diğer akreditifler dahil gayrinakdi krediler:

Bilanço dışı yükümlülüklerinden Türk Parası Teminat Mektuplarından nakde dönüşen 85 Milyar TL'dir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**VII. BÖLÜM: NAZİM HESAPLARA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

b.2) Kesin teminatlar, geçici teminatlar, kefaletler ve benzeri işlemler:

Bulunmamaktadır.

4. Gayrinakdi kredilerin bölümlere göre raporlaması:

MUY, 17 sayılı Tebliğ hükümlerine göre bölümlere göre raporlamanın 1.1.2004 tarihinden sonra verilmesi öngörülmektedir.

5. Gayrinakdi kredi ve yükümlülükler:

a) Gayrinakdi kredilerin toplam tutarı:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Teminatlar		
Nakit Kredi Teminine Yönelik Olarak Açılan Gayrinakdi Krediler	27,785	35,543
Bir Yıl veya Daha Az Süreli Asıl Vadeli	7,496	16,269
Bir Yıldan Daha Uzun Süreli Asıl Vadeli	20,289	19,274
Diğer Gayrinakdi Krediler	1,264,897	1,814,803
Toplam	1,292,682	1,850,346

b) Maddi duran varlık üzerindeki rehin, ipotek ve varsa diğer kısıtlamalar, maddi duran varlık için inşaat sırasında yapılan harcamaların tutarı, maddi duran varlık alımı için verilen taahhütler:

Bulunmamaktadır.

6. Başkaları nam ve hesabına verilen hizmetlere ilişkin açıklamalar:

Banka, müşterilerinin nam ve hesabına menkul kıymet saklama faaliyetinde bulunmamaktadır.

7. Bankaların uluslararası derecelendirme kuruluşlarına yaptırmış oldukları derecelendirmeye ilişkin özet bilgiler:

Cari dönem içerisinde Banka Fitch Ratings uluslararası derecelendirme kuruluşu tarafından derecelendirilmiş olup, Banka'ya B+ notu verilmiştir. Banka, ayrıca Standard & Poor's ve Moody's tarafından da derecelendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

VII. BÖLÜM: NAZIM HESAPLARA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)

8. Risk yoğunlaşması:

a) Gayrinakdi krediler hesabı içinde sektör bazında risk yoğunlaşması hakkında bilgi:

	Cari Dönem **				Önceki Dönem**			
	TL	(%)	YP	(%)	TL	(%)	YP	(%)
Tarım	-	-	-	-	-	-	-	-
Çiftçilik ve Hayvancılık	-	-	-	-	-	-	-	-
Ormancılık	-	-	-	-	-	-	-	-
Balıkçılık	-	-	-	-	-	-	-	-
Sanayi	467,573	36.17	-	-	228,899	12.37	-	-
Madencilik ve Taşocakçılığı	17,038	1.32	-	-	-	-	-	-
İmalat Sanayi	337,630	26.12	-	-	228,899	12.37	-	-
Elektrik, Gaz, Su	112,905	8.73	-	-	-	-	-	-
İnşaat	113,797	8.80	-	-	144,594	7.81	-	-
Hizmetler	220,123	17.03	-	-	481,866	26.03	-	-
Toptan ve Perakende Ticaret	2,207	0.17	-	-	1,751	0.09	-	-
Otel ve Lokanta Hizmetleri	226	0.02	-	-	140	0.01	-	-
Ulaştırma ve Haberleşme	178,150	13.78	-	-	-	-	-	-
Mali Kuruluşlar	19,716	1.53	-	-	85,393	4.61	-	-
Gayrimenkul ve Kiralama Hizm.	4,125	0.32	-	-	-	-	-	-
Serbest Meslek Hizmetleri	128	0.01	-	-	381,161	20.60	-	-
Eğitim Hizmetleri	3,747	0.29	-	-	4,484	0.24	-	-
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	11,824	0.91	-	-	8,937	0.48	-	-
Diğer	491,189	38.00	-	-	994,987	53.79	-	-
Toplam	1,292,682	100.00	-	-	1,850,346	100.00	-	-

(*) Tablo şubelerden sağlanan bilgiler ve Ticari Krediler Daire Başkanlığı nezdinde takip edilmekte olan verilerin biraraya getirilmesi yoluyla tahmini olarak hazırlanmıştır.

(**) Cari Dönem ve Önceki Dönemde Türk Parası ve Yabancı Para ayrımı yapılmadığından sektörel dağılım TL, YP birlikte verilmiştir.

8.b) I ve II'nci grupta sınıflandırılan gayrinakdi kredilere ilişkin bilgiler:

	I'nci Grup		II'nci Grup	
	TL	YP	TL	YP
Gayrinakdi Krediler	239,367	1,053,315	-	-
Teminat Mektupları	239,367	474,480	-	-
Aval ve Kabul Kredileri	-	1,120	-	-
Akreditifler	-	577,715	-	-
Cirolar	-	-	-	-
Menk. Değer İh. Sat. Alma Gar.	-	-	-	-
Diğer Garanti Ve Kefaletler	-	-	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**VIII. BÖLÜM: ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR**

Ana ortaklık bankalarca düzenlenen özkaynak değişim tablosuna ilişkin açıklama ve dipnotlar aşağıda verilmektedir:

1. Cari dönemde Finansal Araçların Muhasebeleştirilmesi Standardının uygulanması sebebiyle yapılan düzeltmelere ilişkin bilgiler:

a) Satılmaya hazır yatırımların yeniden değerlendirilmesinden sonra meydana gelen artış:

Riskten korunma ile ilgili varlıklar dışında kalan satılmaya hazır yatırımların rayiç değerle yeniden ölçülmesinden kaynaklanan rayiç değer kazanç ya da kayıplar özkaynağa kaydedilmektedir.

b) Nakit akış riskinden korunma kalemlerinde meydana gelen artışlara ilişkin bilgiler:

b.1) Dönem başı ve dönem sonu nakit akış riskinden korunma kalemleri ve mutabakatı:

Bulunmamaktadır.

b.2) Nakit akış riskinden korunmalarda, riskten korunma aracı olarak belirlenmiş bir türev ve türev olmayan finansal varlık ve yükümlülüğe ait kazanç ya da kayıp, özkaynağa kaydedilmişse cari dönemde kaydedilen tutar:

Bulunmamaktadır.

c) Kur farklarının dönem başı ve dönem sonundaki tutarlarına ilişkin mutabakat:

Yapılmamıştır.

2. Cari dönemde Finansal Araçların Muhasebeleştirilmesi Standardının uygulanması sebebiyle yapılan düzeltmelere ilişkin bilgiler:

a) Satılmaya hazır yatırımlara ilişkin bilgiler:

Satılmaya hazır yatırımların (riskten korunma ile ilgili varlıklar dışında kalanlar) rayiç değerinde yeniden ölçülmesinden kaynaklanan kazanç ya da kayıp özkaynağa kaydedilmişse özkaynaktan alınarak net kâr/zarar hesabına kaydedilen tutar:

Bulunmamaktadır.

b) Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin bilgiler:

Nakit akış riskinden korunmalarda, riskten korunma aracı olarak belirlenmiş bir finansal varlık ve yükümlülüğe ait kazanç ya da kayıp, özkaynağa kaydedilmişse özkaynaktan alınarak net kâr/zarar hesabına kaydedilen tutar:

Bulunmamaktadır.

3. Temettüye ilişkin bilgiler:

a) Bilanço tarihinden sonra ancak mali tabloların ilanından önce bildirim yapılmış kâr payları tutarı:

Bu rapor tarihi itibarıyla kâr payı bildirim yapılmamıştır.

b) Bilanço tarihi sonrasında ortaklara dağıtılmak üzere önerilen hisse başına dönem net kâr payları:

Bu rapor tarihi itibarıyla hisse başına kâr payı önerilmemiştir.

4. Yasal yedek akçeler hesabına aktarılan tutarlar:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Dağıtılmayan Kârlardan Yedeklere Aktarılan Tutar	-	-

5. Hisse senedi ihracına ilişkin bilgiler:

a) Banka, tüm sermaye payı sınıfları için; kâr payı dağıtılması ve sermayenin geri ödenmesi ile ilgili kısıtlamalar dahil olmak üzere bu kalemlerle ilgili haklar, öncelikler ve kısıtlamalar:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

IX. BÖLÜM: NAKİT AKIM TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR

Bulunmamaktadır.

Ana ortaklık bankalarca düzenlenen nakit akım tablosu kalemlerine ilişkin açıklama ve dipnotlar aşağıda verilmektedir:

1. Nakit Akım Tablosunda yer alan diğer kalemleri ve döviz kurundaki değişimin nakit ve nakde eşdeğer varlıklar üzerindeki etkisi kalemine ilişkin açıklamalar:

Nakit akım tablosunda diğer ibaresini taşıyan kalemler muhtelif borçlar, diğer yabancı kaynaklar gibi kalemlerdeki değişimi içermekte olup, söz konusu bakiye, döviz kurlarındaki değişimlerden kaynaklanan kur farklarının dönem içerisindeki etkisini de içermektedir.

2. İştirak, bağlı ortaklık ve diğer yatırımların elde edilmesinden kaynaklanan nakit akımına ilişkin bilgiler:

İştirak ve bağlı ortaklıklar önceki dönemlerde iktisap edilmiştir.

3. İştirak, bağlı ortaklık ve diğer işletmelerin elden çıkarılmasına ilişkin bilgiler:

İlgili kaleme ilişkin alım ya da satımların toplam tutarı ile bu kalemlere ilişkin alım ya da satımların nakit ya da nakde eşdeğer tutarları:

İştirak, bağlı ortaklık ve diğer işletmelerden elden çıkarılan işletme bulunmamaktadır.

4. Dönem başındaki nakit ve nakde eşdeğer varlıklara ilişkin bilgiler:

Nakit ve nakde eşdeğer varlıkları oluşturan unsurlar, bu unsurların belirlenmesinde kullanılan muhasebe politikası, cari dönemde muhasebe politikasında yapılan herhangi bir değişikliğin etkisi ile nakit ve nakde eşdeğer varlıkları oluşturan unsurların bilançoda kayıtlı tutarları ile nakit akım tablosunda kayıtlı tutarları arasındaki mutabakatı:

	Cari Dönem	Önceki Dönem*
Kasa	277,501	-
Efektif Deposu	96,023	-
Merkez Bankası	362,462	-
Nakde Eşdeğer Varlıklar	-	-

(*) Dönem başındaki nakit ve nakde eşdeğer varlıklara ilişkin bilgilerin önceki döneme ait tutarları, 31.12.2001 tarihi itibarıyla MUY Tebliği'nin yürürlükte olmaması nedeniyle verilmemiştir.

5. Dönem sonundaki nakit ve nakde eşdeğer varlıklara ilişkin bilgiler:

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Kasa	300,123	277,501
Efektif Deposu	83,329	96,023
Merkez Bankası	645,786	362,462
Nakde Eşdeğer Varlıklar	-	-

6. Banka'nın elinde bulunan ancak, yasal sınırlamalar veya diğer nedenlerle Banka'nın ya da diğer ortaklıkların serbest kullanımında olmayan nakit ve nakde eşdeğer varlık mevcudu ve ilgili açıklamalar:

Banka'nın bloke mevduatı bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**IX. BÖLÜM: NAKİT AKIM TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)****7. Mali durum ve likidite ile ilgili ilave diğer bilgiler:**

a) Bankacılık faaliyetlerinde ve sermaye taahhütlerinin yerine getirilmesinde kullanılabilir olan henüz kullanılmamış borçlanma imkanlarına ve varsa bunların kullanımına ilişkin kısıtlamalar:

Bulunmamaktadır.

b) Kısmi konsolidasyon yöntemine göre muhasebeleştirilen birlikte kontrol edilen ortaklıklardan Banka'nın payına düşen nakit akımlarının bankacılık, yatırım ve finansman faaliyetleri itibarıyla ayrı ayrı toplam tutarları:

Bulunmamaktadır.

c) Mevcut bankacılık faaliyet kapasitesini sürdürebilmek için ihtiyaç duyulan nakit akışlarından ayrı olarak, bankacılık faaliyet kapasitesindeki artışları gösteren nakit akımı toplamı:

Bakınız nakit akım tablosu.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
X. BÖLÜM: BANKA BİRLEŞME VE DEVİRLERİ İLE İKTİSAP EDİLEN ORTAKLIKLARIN
MUHASEBELEŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR

Ana ortaklık bankalarca düzenlenen mali tablolara ilişkin açıklama ve dipnotlar aşağıda verilmektedir:

1. Devir dahil bütün ortaklık birleşmelerinde, birleşmenin gerçekleştiği döneme ait mali tablolarda birleşen ortaklıkların unvan ve türleri, birleşmeyi kayıtlara yansıtmak için kullanılan muhasebe yöntemi, birleşmenin yürürlüğe girdiği tarih ve sona erdirilmesine karar verilen faaliyetler:

Bulunmamaktadır.

2.a) İktisabın gerçekleştiği döneme ilişkin açıklamalar:

Bulunmamaktadır.

b) Her bir iktisap için ayrılan karşılıkların toplam defter değeri:

Bulunmamaktadır.

c) Bir iktisapta, varlık ve yükümlülüklerin rayiç değerleri veya alış bedelleri iktisabın gerçekleştiği dönem sonunda kesin olarak belirlenemiyorsa nedenleri ve geçici olarak belirlenen rayiç değerlere sonradan yapılan düzeltmeler söz konusu olduğunda, bu düzeltmelerle ilgili açıklama:

Bulunmamaktadır.

3. Birleşme ve devirlerde, işlemin gerçekleştiği dönem mali tablolarında aşağıdaki bilgiler açıklanır:

a) Çıkarılan hisselerin tanım ve sayısı ile çıkarların karşılıklı olarak paylaşımını etkileyen değişimi yapılan oy hakkına sahip hisselerin değişimi ve her bir hissedara düşen pay oranı:

Bulunmamaktadır.

b) Her bir banka tarafından birleşime katılan varlıkların ve borçların miktarları:

Bulunmamaktadır.

c) Birleşme ve devir sonucunda oluşan Banka'nın mali tablolarında gösterilen net kâr ya da zarara dahil edilen birleşme öncesi satış gelirleri, diğer faaliyet gelirleri, olağandışı gelir/gider kalemleri ve net kâr ya da zararı:

Bulunmamaktadır.

4. Bilanço tarihinden sonra, mali tablolarının onaylanarak yayımlanmasından önce gerçekleşen banka birleşmeleri ile ilgili bilgiler veya açıklama yapılması mümkün değil ise gerekçeleri:

Bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
XI. BÖLÜM: BANKANIN DAHİL OLDUĞU RİSK GRUBU İLE İLGİLİ AÇIKLAMA VE
DİPNOTLAR

Ana ortaklık bankalarca düzenlenen mali tablolara ilişkin diğer açıklama ve dipnotlar aşağıda verilmektedir:

1. Banka'nın dahil olduğu risk grubuna ilişkin işlemlerin hacmi, dönem sonunda sonuçlanmamış kredi ve mevduat işlemleri ile döneme ilişkin gelir ve giderler:

1.a) Cari Dönem:

Banka'nın Dahil Olduğu Risk Grubu	İştirak ve Bağlı Ortaklıklar		Banka'nın Doğrudan ve Dolaylı Ortakları		Risk Grubuna Dahil Olan Diğer Unsurlar	
	Nakdi	G.Nakdi	Nakdi	G.Nakdi	Nakdi	G.Nakdi
Krediler ve Diğer Alacaklar						
Dönem Başı Bakiyesi	18,754	19,147	-	-	-	-
Dönem Sonu Bakiyesi	13,930	12,750	-	-	-	-
Alınan Faiz ve Komisyon Gelirleri	4,161	-	-	-	-	-

1.b) Önceki Dönem:

Banka'nın Dahil Olduğu Risk Grubu	İştirak ve Bağlı Ortaklıklar		Banka'nın Doğrudan ve Dolaylı Ortakları		Risk Grubuna Dahil Olan Diğer Unsurlar	
	Nakdi	G.Nakdi	Nakdi	G.Nakdi	Nakdi	G.Nakdi
Krediler ve Diğer Alacaklar						
Dönem Başı Bakiyesi	36,786	32,577	-	-	-	-
Dönem Sonu Bakiyesi	18,754	19,147	-	-	-	-
Alınan Faiz ve Komisyon Gelirleri	1,277	-	-	-	-	-

c.1) Banka'nın dahil olduğu risk grubuna ait mevduata ilişkin bilgiler:

Banka'nın Dahil Olduğu Risk Grubu	İştirak ve Bağlı Ortaklıklar		Banka'nın Doğrudan ve Dolaylı Ortakları		Risk Grubuna Dahil Olan Diğer Unsurlar	
	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem
Mevduat						
Dönem Başı	28,459	70,300	-	-	-	-
Dönem Sonu	17,516	28,459	-	-	-	-
Mevduat Faiz Gideri	169	2,507	-	-	-	-

c.2) Banka'nın, dahil olduğu risk grubu ile yaptığı vadeli işlemler ile opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmelere ilişkin bilgiler:

Bulunmamaktadır.

2.a) Taraflar arasında bir işlem olup olmadığına bakılmaksızın banka'nın dahil olduğu risk grubunda yer alan ve banka'nın kontrolündeki kuruluşlarla ilişkileri:

Bakınız 11'nci bölüm Not 1.

b) Yapılan işlemin türü, tutarı ve toplam işlem hacmine olan oranı, başlıca kalemlerin tutarı ve tüm kalemlere olan oranı, fiyatlandırma politikası ve diğer unsurlar:

Yukarıdaki tablolarda bahsi geçen ilişkili kuruluşlara kullandırılan krediler, piyasa fiyatları düzeyinde olmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**XI. BÖLÜM: BANKANIN DAHİL OLDUĞU RİSK GRUBU İLE İLGİLİ AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

c) Yapılan işlemlerin mali tablolara etkisini görebilmek için ayrı açıklama yapılmasının zorunlu olduğu durumlar dışında, benzer yapıdaki kalemler toplamı tek bir kalem olarak:

Bulunmamaktadır.

d) Özsermaye yöntemine göre muhasebeleştirilen işlemler:

Bulunmamaktadır.

e) Gayrimenkul ve diğer varlıkların alım-satımı, hizmet alımı-satımı, acenta sözleşmeleri, finansal kiralama sözleşmeleri, araştırma ve geliştirme sonucu elde edilen bilgilerin aktarımı, lisans anlaşmaları, finansman (krediler ve nakit veya aynı sermaye destekleri dahil), garantiler ve teminatlar ile yönetim sözleşmeleri ile ilgili bilgiler:

Banka finansal kiralama sözleşmelerine taraf olmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**XII. BÖLÜM: ENFLASYON MUHASEBESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR**

a) Paranın satın alma gücündeki değişikliklerin mali tablolar üzerindeki etkisini gidermek amacıyla cari ve önceki dönem mali tablolarının, paranın bilanço tarihindeki satın alma gücüne göre yeniden ifade edildiğine yönelik açıklama:

Paranın satın alma gücündeki değişikliklerin mali tablolar üzerindeki etkisini gidermek amacıyla cari ve önceki dönem mali tablolarının, paranın bilanço tarihindeki satın alma gücüne göre yeniden ifade edilmiştir.

b) Enflasyon muhasebesine göre düzeltilen mali tablolarda yer alan kalemlerin, düzeltilme işlemine tabi tutulmadan önce düzenlenmesinde kullanılan maliyet esasına ilişkin açıklama:

Ekte sunulan mali tablolar, sabit kıymetlerin yeniden değerlemesi hariç, tarihi maliyet ilkesi ve yasal kayıtlar esas alınarak düzenlenmiştir. Yasal kayıtlardaki yeniden değerlendirme tutarları enflasyon muhasebesi uygulaması kapsamında ekli mali tablolarda göz ardı edilmiştir.

c) Mali tablo kalemlerinin paranın cari satın alma gücü cinsinden ifade edilmesinde kullanılan ve düzeltme katsayılarına ilişkin açıklama, kullanılan fiyat endeksi, bilanço günündeki düzeyi ve cari yıl dahil son iki yıldaki hareketleri:

Bilanço tarihi itibarıyla son üç yıllık kümülatif enflasyon oranı Türkiye Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayımlanan Toptan Eşya Fiyat Endeksi baz alındığında, %181 olarak gerçekleşmiştir. Endeksleme düzeltmeleri, BDDK tarafından yayımlanan toptan eşya fiyat endeksleri ve DIE tarafından yayımlanan fiyat endeksleri kullanılarak hesaplanmıştır.

Bilanço tarihindeki parasal değerleri hesaplamak için kullanılmış olan endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıdaki gibidir:

	Endeks	Katsayı
31 Aralık 2000	2,626.0	2,811.2
31 Aralık 2001	4,951.7	1,490.8
31 Aralık 2002	6,478.8	1,139.4
31 Aralık 2003	7,382.1	1,000.0

d) Parasal olmayan kalemlerde yapılan düzeltmeler:

Parasal olmayan kalemler, cari dönem sonu endeksinin parasal olmayan kalemin giriş tarihindeki endeksinde bölünmesiyle elde edilen katsayılarla çarpılması suretiyle düzeltilmiş değerlerden varsa; yeniden belirlenmiş (endekslenmiş) değerler üzerinden hesaplanan birikmiş amortismanların ve değer düşüklükleri için ayrılan karşılıkların düşülmesiyle bulunan değerleri ile gösterilmektedir.

e) Amortisman tabi varlıklara ilişkin olarak, bunların tahmini faydalı ömürleri, ilgili mevzuat uyarınca yapılan amortisman hesaplamaları ile bunların düzeltilmiş tutarları ve bahse konu varlıkların rayiç değerinin tespitine yönelik olarak ekspertizlerinin yapılıp yapılmadığına ilişkin açıklama:

Banka tarafından amortisman tabi varlıkların tahmini faydalı ömürleri binalar için 50 yıl diğer sabit kıymetler için ise 5 ila 50 yıl olarak belirlenmiştir. Banka amortisman tabi varlıkların tahmini faydalı ömürlerini düzenli aralıklarla gözden geçirmektedir.

Bunlara ilişkin amortismanlar, Banka'nın yasal kayıtlarında yer alan amortisman yöntemi kullanılarak, enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu bulunan yeni değerleri üzerinden ayrılır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.**XII. BÖLÜM: ENFLASYON MUHASEBESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR (devamı)**

Banka tarafından uygulanan yıllık amortisman oranları aşağıdaki gibidir;

Binalar	%2
Taşıt, Döşeme ve Demirbaşlar	%2-50
Özel Maliyet Bedelleri	%20 veya kira süresi ile orantılı

Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç veya kayıplar enflasyondan arındırılmış tutarları ile ilgili dönemin kâr zarar hesaplarına aktarılmaktadır.

f) Türk Ticaret Kanunu veya bankaların ana sözleşmeleri çerçevesinde oluşan yedek akçeleri ile ödenmiş veya çıkarılmış sermayenin kayıtlı değerleri hakkında açıklama:

Yasal kayıtlarda Banka'nın sermayesi 2,500 Trilyon TL olup, bunun 2,222 Trilyon TL ödenmiştir. Tek sermayedar Hazine Müsteşarlığı olup, sermaye pay oranı %100'dür.

Yasal kayıtlara göre kanuni yedek akçeler toplamı 165 Trilyon TL'dir.

g) Parasal kalemlerin neden olduğu satın alma gücü kazanç veya kayıplarına dahil olan ancak sağlanan veya kullandırılan fonlara ilişkin faiz ve kur farkı gelir ve giderleri gibi net parasal pozisyon kârı(zararı) kalemi ile ilişkilendirilen gelir tablosu kalemlerinden, muhasebe standartlarına ilişkin tebliğler uyarınca net parasal pozisyon kârı(zararı) kaleminden indirilerek ilgili oldukları bölümde ayrıca açıklanması öngörülenler:

Bulunmamaktadır.

h) Önceki dönem mali tablolarının bağımsız denetimden geçmiş olup olmadığına ilişkin açıklama:

Önceki dönem mali tabloları DRT Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. (Member firm of Deloitte Touche Tohmatsu) tarafından denetlenmiş ve olumlu görüş verilmiştir.

ı) Mali tabloların bu muhasebe standardı hükümleri uyarınca ilk defa düzenleneceği hesap döneminin başına kadar olan dönemde düzeltilmiş tutarları ile olmak üzere, aktif kalemlerden borçların ve özkaynak kalemlerinin çıkarılması sonucunda kalan, özkaynak hesap grubu içinde "geçmiş yıllar kârı (zararı)" hesabında izlenen tutara ilişkin açıklama:

Enflasyon muhasebesine göre ilk defa düzenlenen 31.12.2001 tarihli bilançoda birikmiş zarar, 4,955,672 Milyar TL (Türk Lirası'nın 31.12.2003 tarihi itibarıyla alım gücü ile ifade edilmiştir) olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar, ana kalem olarak özkaynak hesaplarının endekslenmesinden kaynaklanmaktadır. 31.12.2002 tarihi itibarıyla bilançoda yer alan ve Türk Lirası'nın 31.12.2003 tarihindeki alım gücü ile ifade edilmiş 5,672,475 Milyar TL tutarındaki birikmiş zararın 27.03.2003 tarihli genel kurul tutanağının 5 no'lu maddesi uyarınca, 178,086 Milyar TL 2002 yıl sonu kârı ile, 10,166 Milyar TL olağanüstü yedekler ile, 2,259,443 Milyar TL yasal yedekler ile, kalan bakiye 3,224,780 Milyar TL da sermaye yedekleri ile mahsup edilmiştir.

j) Dönem içinde tahakkuk eden ve döneme yaygın olarak yapılan giderler ve sağlanan gelirler, gelir ve gider kalemlerinde gerçekleşen hareketlerin mevsimsellik göstermediği ve döneme eşit biçimde dağılmış olduğunu doğrulayıcı nesnel ölçütlerin var olması durumuna ilişkin açıklama:

Bu konumda bulunan kıdem tazminatı gibi karşılık hesapları (vergi karşılığı haricinde) endekslenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.

XIII. BÖLÜM: YURTIÇI, YURTDIŞI KIYI BANKACILIĞI BÖLGELERİNDEKİ ŞUBE VEYA İŞTİRAKLER İLE YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

Banka'nın yurtiçi ve yurtdışı şube ve temsilciliklerine ilişkin olarak aşağıdaki bilgiler:

	Sayı	Çalışan Sayısı			
Yurtiçi şube	1,139	18,797			
				Bulunduğu Ülke	
Yurtdışı temsilcilikler	1	3	1-Hollanda		
				Aktif Toplamı	Yasal Sermaye
Yurtdışı şube	9	32	1-ABD	680,244	51,183
		30	2-İngiltere	530,465	32,278
		19	3-Bulgaristan	34,526	6,507
		23	4-Makedonya	56,488	6,180
		8	5-Gürcistan	5,498	3,721
		39	6-KKTC (4 Şube)	152,940	5,961
				-	-
Kıyı Bnk. Blg. Şubeler	-	-	1-	-	-
	-	-	2-	-	-
	-	-	3-	-	-

(*) Yurtiçi şube çalışan sayısına, Genel Müdürlük Makamı 13, Genel Müdürlük Birimleri 2,759 ve Depolardaki 129 personel dahil edilmemiştir.

(**) Yurtdışı şube çalışan sayısına, 55 yerel personel de dahil edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş. XVI. BÖLÜM: DİĞER AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR

a.1) Bilanço sonrası hususlar ile ilgili henüz sonuçlandırılmamış işlemler ve bunların mali tablolara etkisi:

Banka'nın Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Kıymetler Portföyü, geçmişte Banka'ya intikal etmiş özel görev zararları karşılığında alınmış Devlet İç Borçlanma Senetleri'nden oluşmaktadır. Hazine Müsteşarlığı'nın önerileri ve Banka yönetiminin onayı doğrultusunda söz konusu portföy içerisinde yer alan bu menkul kıymetler erken itfaya tabi tutulabilmekte ve/veya mevcut menkul kıymetler farklı menkul kıymetler ile değiştirilebilmektedir. Bu bağlamda, 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla Banka'nın yukarıda belirtilen portföyünde yer alan; 22 Ocak 2003 valör ve 15 Ekim 2008 itfa tarihli 916,029 Milyar TL tutarındaki Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetlerinin 458,015 Milyar TL'lik kısmı, Hazine Müsteşarlığı tarafından Ocak 2004'de erken itfa edilmiş ve söz konusu menkul kıymet 21 Ocak 2004 valör ve yine 15 Ekim 2008 itfa tarihli bir başka menkul kıymet ile değiştirilmiştir. Ayrıca, söz konusu senetlerin 21 Ocak 2004 tarihli kupon ödemesi 437,588 Milyar TL olup, söz konusu ödemenin 218,794 Milyar TL tutarındaki kısmı Hazine Müsteşarlığı'nca nakden yapılmış ve kalan 218,794 Milyar TL kısmı için ise, yukarıda bahsi geçen 21 Ocak 2004 valör ve 15 Ekim 2008 itfa tarihli Devlet İç Borçlanma Senedi Banka'ya verilmiştir.

a.2) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan T.İmar Bankası T.A.Ş. nezdinde bulunan tasarruf mevduatının Bakanlar Kurulu'nun 29.12.2003 tarih ve 2003/6668 sayılı kararı çerçevesinde ödenmesi ile ilgili olarak düzenlenen protokoller T.C. Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, T.C Ziraat Bankası A.Ş. ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasında 7 Ocak 2004 tarihinde ve T.C Ziraat Bankası ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasında 14 Ocak 2004 tarihinde imzalanmıştır. Bu kapsamda, T. İmar Bankası T.A.Ş mudilerine yapılacak ödemelere ilişkin veriler Banka'ya 14 Ocak 2004 tarihinde tevdi edilmiş ve 2,641,725 Milyar TL tutarındaki vadesiz hesaplar karşılığında Banka'ya 1,384,000 Milyar TL tutarında nakit tutar ve 1,257,725 Milyar TL nominal bedelli, TRT130707T19 tanımlı Devlet İç Borçlanma Senedi aktarılmıştır. Ayrıca vadeli hesaplar aracılığı ile mudilere yapılacak ödemelere ilişkin olarak Banka'ya toplam 4,883,085 Milyar TL nominal bedelli 2004, 2005, 2006 ve 2007 vadeli Devlet İç Borçlanma Senetleri verilmiştir. Banka'nın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile yapılan protokol çerçevesinde T. İmar Bankası T.A.Ş mudilerine yapmakta olduğu ödemelere ilişkin fon Banka'ya peşin olarak ödenmekte ve Banka nezdinde fazladan bir yükümlülük yaratmamaktadır.

b) Kurlarda bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan ve açıklanmaması mali tablo kullanıcılarının finansal tablolar üzerinde değerlendirme yapmasını ve karar vermesini etkileyecek önemlilikteki değişikliklerin yabancı para işlemler ile kalemlere ve mali tablolara olan etkisi ile ana ortaklık banka'nın yurtdışındaki faaliyetlerine etkisi:

Bilanço tarihinden sonra ve bu rapor tarihine kadar geçen süre içerisinde kurlarda meydana gelen önemli değişiklikler oluşmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
XV. BÖLÜM: BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU

12) Bağımsız denetim raporuna ilişkin olarak açıklanması gereken hususlar:

Kamuya açıklanan mali tablolar ile bunlara ilişkin açıklama ve dipnotlar hakkında ilgili düzenlemelere göre hazırlanan bağımsız denetçi görüşü:

31 Aralık 2003 tarihli mali tablolar Denetim Serbest Mali Müşavirlik A.Ş. (“Member Firm of Deloitte Touche Tohmatsu”) tarafından denetime tabi tutulmuştur.

Bağımsız denetim raporu mali tablolar ile mali tablolara ilişkin notların başında yer almaktadır.

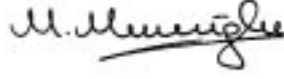
TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
XVI. BÖLÜM: DİĞER AÇIKLAMA VE DİPNOTLAR

Banka'nın faaliyetiyle ilgili olan, ancak yukarıdaki bölümlerde belirtilmeyen önemli bir husus ve gerekli görülen açıklama ve dipnotlar bulunmamaktadır.

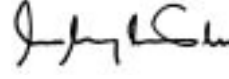
Can Akın Çağlar
İcra Kurulu Bşk. ve Genel Müdür
Murahhas Aza

Mehmet Mumcuoğlu
Murahhas Aza

Mustafa Nazhoğlu
Genel Müdür Yardımcısı

Mehmet Ertürkmen
Bilanço Konsolidasyon
Daire Başkanı

Adresler

T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.

Genel Müdürlüğü

Bankalar Cad. No: 42 06107 Ulus ANKARA

Tel: 0312 3103750

www.ziraat.com.tr

www.ziraatbank.com.tr

Yurt dışı iştirakler

ZİRAAT BANK INTERNATIONAL A.G

Hochstrasse 50, 60313 Frankfurt am Main1

ALMANYA

Tel:+ (49 69) 29 80 50-51

Faks:+ (49 69) 28 01 22

www.ziraatbank.de

TURKISH ZİRAAT BANK BOSNIA dd.

Ferhadija Str. No: 29/5 Sarajevo BOSNA HERSEK

Tel: + (387 33) 23 06 19

Faks: + (387 33) 44 19 02

www.ziraatbosnia.com

ZİRAAT BANK (MOSCOW) CJSC

Mosalarko Plaza One 16 Marksistkaya Ulitsa, 1 st

Floor 109147 Moscow RUSYA

Tel: + (7 095) 232 67 37

Faks: + (7 095) 232 67 36

www.ziraatbank.ru

KAZAKHSTAN ZİRAAT INTERNATIONAL BANK

Klochkov Street No: 132 Almaty 480057

KAZAKİSTAN

Tel: + (7 3272) 50 60 80

Faks: + (7 3272) 50 60 82

www.kzibank.com

UZBEKİSTAN-TURKISH BANK (UT-BANK)

Drujba Naradov Str. No: 15/B, Tashkent,

ÖZBEKİSTAN

Tel: + (871) 173 83 24 - 173 83 25

Faks: + (871) 173 90 51 - 120 63 62

www.utbk.com

TURKMEN TURKISH COMMERCIAL BANK (TTC-BANK)

Mahdumguly Avenue 111/2 744000 Ashgabat

TÜRKMENİSTAN

Tel: + (312) 51 10 13 - 51 07 31

Faks: + (312) 51 11 23 - 51 04 92

AZERBAIJAN TÜRKİYE SEHİMDAR

KOMMERSİYA BANK (AZER-TÜRK BANK)

İslam Seferli Str.5 370005 Bakü AZERBEYCAN

Tel: + (412) 97 43 16 - 17

Faks: + (412) 98 37 02

BANQUE DU BOSPHORE

8 Rue Euler- 75008 Paris FRANSA

Tel: + (331) 56 89 90 90

Faks: + (331) 47 20 02 36

www.banquedubosphore.fr

Yurt içi iştirakler

BAŞAK SİGORTA A.Ş.

Halaskargazi cad. No:15, 34373 Harbiye İSTANBUL

Tel: 0 212 231 60 00 (20 Hat)

Faks: 0 212 230 76 04

www.basak.com.tr

BAŞAK EMEKLİLİK A.Ş.

Halaskargazi cad. No:33, 34373 Harbiye İSTANBUL

Tel: 0 212 368 22 00

Faks: 0 212 296 12 73

www.basakemeklilik.com.tr

ZİRAAT FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.

Büyükdere Cad. No: 43 B Blok K: 2

34398 Maslak İSTANBUL

Tel: 0 212 286 18 28

Faks: 0 212 286 18 36

www.ziraatleasing.com.tr

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Büyükdere No: 43 B Blok Kat: 3

34398 Maslak İSTANBUL

Tel: 0 212 285 11 50 (10 hat Pbx)

Faks: 0 212 285 16 61 - 0 212 285 19 91

www.ziraatyatirim.com.tr

ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ A.Ş.

Levent Çarşısı Cad. Emlak Çarşısı Kat:1

34330 1. Levent İSTANBUL

Tel: 0 212 278 10 53

Faks: 0 212 279 47 51

www.ziraatportfoy.com.tr

BİLEŞİM ZİRAAT - HALK ALTERNATİF DAĞITIM KANALLARI VE ÖDEME SİSTEMLERİ A.Ş.

Büyükdere No: 45 C Blok Kat: 3

34398 Maslak İSTANBUL

Tel: 0 212 328 25 25

Faks: 0 212 328 25 40

www.bilesim.net.tr

FİNTEK FİNANSAL TEKNOLOJİ HİZMETLERİ A.Ş.

Eskişehir Yolu 4 km 2. Cad. No: 63 C Blok

06520 Söğütözü ANKARA

Tel: 0 312 289 17 00

Faks: 0 312 289 17 17

ARAP-TÜRK BANK A.Ş.

Vali Konağı Cad. No: 10 Nişantaşı

34367 Şişli İSTANBUL

Tel: 0 212 225 05 00

Faks: 0 212 225 05 26

www.arapturkbank.com.tr

T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.